

TISK. KONFERENCA V DIREKCIJI ZA INFORMACIJE V BEOGRADU

Predstavnik zunanjega ministristva FLRJ

O NESTVARNIH RAZLOGIH AMERISKEGA IN BRITANSKEGA DELEGATA, KI STA ODKLONILA ZASLIŠANJE JUGOSLOVANSKEGA ZASTOPNIKA V KOMISIJI ZA POGODBO Z AVSTRIJO

Beograd 10. okt. Predstavnik ministristva za zunanje zadeve FLRJ in pooblaščen minister Ešref Badnjević je imel večeraj v direkciji za informacije konferenco s predstavnikoma domačega in tujega tiska, na kateri je podal naslednjo izjavo:

»Četvrtina komisija za izdelavo pogodbe z Avstrijo, ki ni mogla doseči soglasja vseh članov, je odbila zahtevo vlade FLRJ, da bi zaslišala jugoslovanskega delegata o zahtevah do Avstrije. Očitno je, da razlogi, kakor so kratak čas in pomanjkanje pooblastila komisije za to, ki sta jih navedla predstavnik Velike Britanije in ZDA, ne pomenijo stvarnih razlogov za njihov odpor proti zahtevi vlade FLRJ. Jugoslavija ima kot država, ki je ogromno pripomogla v vojni proti nemškemu imperializmu in ki je v največji meri prizadeta tako v njegovi popolni likvidaciji kakor tudi v likvidaciji njegovega oporišča v Avstriji, pravico, da obrazloži in označi svoje stališče, zlasti zaradi tega, ker so predstavniki nekaterih držav v zavezniki komisiji nastopili proti zahtevi Jugoslavije do Avstrije, ne da bi upoštevali jugoslovansko argumentacijo.

Argumentacija jugoslovanskih zahtev za priključitev Slovenske Koroške k Jugoslaviji temelji na številnih važnih in neizpodbitnih dejstvih.

1. Predvsem Slovenska Koroška ni bila samo nekdanja celotna slovenska dežela in zibelka prve slovenske države, ampak je bil tudi oni del Koroške, ki ga zahteva Jugoslavija, še sredi preteklega stoletja najbolj strnjeno naseljen s slovenskim prebivalstvom, pri čemer je njeno ozemlje tudi danes v največjem delu strnjeno slovensko.

2. Že več desetletij se izvaja nad koroškimi Slovenci politika nasilne germanizacije. Politika germanizatorskega nasilja, ki se je začela že v časih avstro-ogrske monarhije in ki se je stopnjevala zlasti v času avstrijske republike, je dosegla svoj vrhunec in svojo najbolj grobo obliko v razdobju nacistične vladavine. V vsem tem času je avstrijska oblast v Slovenski Koroški sistematično in brezobzirno delala za germanizacijo in zaslužnje Slovencev.

3. Koroški Slovenci z dvestoletno neprekinjeno tradicijo kulturnega dela in nacionalne zavesti so se stalno in vztrajno borili za uresničenje svojih nacionalnih pravic. Njihova osvobodilna borba, ki je po svojem značaju globoko demokratična in pravična, je prišla do izraza zlasti v oboroženi vstaji koroških Slovencev proti nacizmu. Koroški Slovenci so s tem, da so se dvignili k oboroženi vstaji, ki je bila v sorazmerju z njihovim številom resen prispevek k splošni borbi Združenih narodov, najmočnejše potrdili in si s krvjo priborili pravico do dokončne nacionalne osvoboditve in priključitve k svojim nacionalni državi. Ta pravica je bila utemeljena tudi v slovenskih deklaracijah zaveznikov o pravicah vsakega naroda do nacionalne osvoboditve.

4. Avstrijski gospodarji nad koroškimi Slovenci so bili v največji meri prežeti z nacizmom in so z največjo predanostjo služili ciljem hitlerjevske Nemčije. Teh ljudi ni zmanjkalo niti danes, ampak nasprotno še vedno obstajajo in so še vedno aktivni, samo pod drugo firmo. Njihova politika zaslužnjevanja in germanizacije koroških Slovencev je še vedno živa, o čemer nam govori vrsta dejstev, kakor so sistematično prepovedovanje slovenskih organizacij in odklanjanje priznanja Osvobodilne fronte koroških Slovencev kot politične stranke, prepoved jugoslovanskih zastav, ukrepi proti nim, ki so obešali napise v slovenskem jeziku, začitniško zdržanje avstrijskih sodišč do nositeljev hitlerjevskega režima na Slovenskem Koroškem,

POZDRAV JUGOSLOVANOV NA MADŽARSKEM MARŠALU TITU

Beograd, 10. okt. Delegati Južnih Slovanov na Madžarskem so s svoje druge državne konference v Baes Almasu poslali maršalu Jugoslavije Josipu Broz-Titu naslednjo brzojavko:

»S svoje druge državne konference vam pošiljamo bratske gorče pozdrave. Junaska narodnoosvobodilna borba in požrtvovalnost narodov nove Jugoslavije sta svetli zgled vsem narodom sveta, kako se je treba boriti za svojo svobodo in neodvisnost. Ponosni smo na svoje brate iz Jugoslavije, ki pod Vašim vodstvom ustvarjajo zase boljše bodočnost ter delajo za mir in sodelovanje med narodi sveta, kakor tudi proti vojnim hujšakam, ki ogražajo neodvisnost svobodoljubnih narodov.

Naj živi nova Jugoslavija in njen legendarni junak ter voditelj maršal Josip Broz-Tito!

kot so Vladimir Pawlowski, bivši Regierungspräsident in SS Standartenführer, Mainhard Natmesnigg, Gauhauptmann in Karel Fritz, SS Sturmbannführer, eden izmed glavnih izvrševalcev množičnih izseljevanj koroških Slovencev med vojno.

5. Germanizatorsko nasilje avstrijskih oblastev nad koroškimi Slovenci je bilo samo del načrta za germanizacijo vsega slovenskega naroda. Njihova politika germanizacije je spravila v nevarnost tudi obstoj slovenskega naroda, kar se je zlasti jasno videlo l. 1941, ko so hitlerjevske tolpe pod vodstvom in sestavljen v glavnem iz Avstrijcev, v nadaljevanju politike zaslužnjevanja in germanizacije Slovencev, okupirale, anektirale in podvrgle najbolj surovemu terorju večino Slovencev. Prepustitev koroških Slovencev še nadalje v suženjstvu avstrijskih oblastev podžiga germanizatorski in sovnrniški pohlep avstrijske reakcionarne klike ter pomeni stalen vir nevarnosti za mir.

Vse to govori o tem, da temelji zahteva FLRJ Jugoslavije po priključitvi Slovenske Koroške k Jugoslaviji na demokratičnih načelih, ki zahtevajo likvidacijo nacionalnega zaslužnjevanja Slovencev in končno uresničenje njihovih nacionalnih pravic, kakor tudi likvidacijo te važne postojanke nemškega imperializma v Avstriji nasproti narodu Jugoslavije. Vendar pa hočejo britanski in ameriški predstavniki v zavezniki komisiji za izdelavo pogodbe z Avstrijo zavrniti vse te razloge, pri čemer se sklicujejo kratkoma na pomanjkanje časa. Jasno je, da je stvarni razlog za njihovo odklonitev dovoljenja Jugoslaviji, da pove svoje mnenje pred komisijo, v njihovem strahu pred argumenti, ki neizpodbitno dokazujejo pravilnost naših zahtev. Njihovo stališče v zavezniki komisiji je dokaz, da ni argumentov, s katerimi bi se dala zanikati pravilnost naših zahtev. Zaradi tega pa je treba Jugoslaviji odvzeti možnost, da obrazloži svoje stališče in poda svojo argumentacijo pred komisijo, kakor tudi pred javnostjo. Tak postopek je v bistvu samo del one politike, ki jo ZDA in Velika Britanija izvajajo proti Avstriji in ki ima namen, da napravi iz Avstrije oporišče za njihove imperialistične načrte. Tu tiči vmes politika, ki ne želi, da bi se Avstrija izoblikovala kot miroljubna, demokratična in neodvisna država, sposobna, da živi v prijateljstvu z Jugoslavijo in drugimi demokratičnimi sosednimi državami, politika, ki daje največjo podporo napadalnim in nacističnim germanizatorskim tradicijam z namenom, da se Avstrija izkoristi kot orodje imperialistične ekspanzije proti sosednim državam, predvsem proti Jugoslaviji.

Pooblaščen minister Ešref Badnjević je nato odgovoril na vprašanje, ki so mu jih stali predstavniki tujega tiska.

Na vprašanje, če lahko nakaže, ko ga vlada FLRJ predlagala kot kandidata za mesto tržaškega guvernerja v zvezi s predlogom francoskega delegata v Varnostnem svetu, Paradija, je Ešref Badnjević odgovoril:

»Zahtevamo samo to, da bo tržaški guverner oseba, ki bo sposobna zagotoviti demokratični red v Trstu.«

V zvezi z vprašanjem, kakšne težave so zavlekle podpis trgovskega sporazuma med Italijo in Jugoslavijo, ki pa so bile, kakor govorijo o tem vesti iz Rima, sedaj odstranjene, je pooblaščen minister Badnjević izjavil:

»Imamo nove predloge italijanske vlade, ki se sedaj proučujejo. Storili bomo vse, kar bo mogoče, da se odstranijo težave in da bi se sporazum čim prej podpisal.«

»Po drugi strani — je rekel nadalje dr. Bebler — sta bila med šestimi zastopniki, ki niso oklevali, najmanj dva zastopnika vlad, ki so neposredno prizadete v tem vprašanju, in to vladi Velike Britanije in ZDA. Rekel sem najmanj zato, ker je bil tukaj prisoten še en član britanske skupnosti, delegat Avstralije. Ta dva sta bila sodnika v lastni pravdi. Ali se je še treba čuditi, da so razsodili v korist svojih vlad?«

Jugoslovanski zastopnik je nadalje naglasil, da bi moral še mnogo stvari povedati o nekakšni nepristranosti večine anketne komisije, mnogo stvari, ki tukaj še niso bile navedene in ki bodo za mnoge od prisotnih presenečenje. Pristojnost anketne komisije je bila zelo široka, imela je nalogo »osvetliti vzroke in naravo neredov v severni Grčiji.« Večina anketne komisije pa je na dosleden način odklanjala, da bi preiskala angleško intervencijo, ter je nasprotovala temu, da bi se govorilo o tem vmešavanju, in je šla še celo dalje ter je zavrnila formalno zahtevo delegata jugoslovanske vlade, naj bi se zaslišale priče, ki bi lahko kaj povedale o tej zadevi.

Demarša jugoslovanskega poslanika v Rimu zaradi klevet proti Jugoslaviji

Rim, 10. oktobra (Tanjug). Jugoslovanski poslanik v Rimu dr. Mladen Iveković je obiskal italijanskega zunanjega ministra grofa Sforzo ter ob tej priliki podal službeno demaršo zaradi klevet in napadov vladnega poročevalca v italijanski Ustavodajni skučini v zvezi z dogodki v Goriški pokrajini. Iveković je posebno poudaril, da je podsekretar notranjega ministristva Marazza skušal z izmišljotinami in klevetami o namišljenem deportiranju kakih 1400 Italijanov, »za katerimi se je zabrisala sled v Jugoslaviji«, opravičiti preganjanje Slovencev v Gorici.

Jugoslovanski poslanik je najodločneje demantiral omenjene izmišljotine in klevete, ki imajo za cilj še nadaljnje otežkočanje vzpostavljanja dobrih sosedskih odnosov med obema državama,

IZ DANASNJE ŠTEVILKE:

Tiskovna konferenca v Direkciji za informacije. — Govor dr. A. Beblerja pred političnim komitejem OZN.

Za pravilno rešitev grškega vprašanja je potreben takojšen umik tujih čet iz Grčije.

Imenovanje zvezne volivne komisije in okrajnih volivnih komisij za Slovensko Primorje.

Sovjetski patriotizem (konec). — Razprava proti zločincu Maier-Kaibitschu. Gospodarstvo. — Mladinska progla.

Grški problem pred političnim komitejem OZN

Vse obtožbe proti Jugoslaviji temeljijo na potvorbah

Govor jugoslovanskega delegata dr. Beblerja

New York, 10. okt. (Tanjug). Na zasedanju političnega komiteja Generalne skupščine dne 7. oktobra je pri nadaljevanju razprave o tako imenovanem grškem vprašanju povzel besedo jugoslovanski predstavnik dr. Aleš Bebler, ki je ob pričetku govora odgovoril na pripombo britanskega predstavnika MacNeila.

Dr. Bebler je izjavil, da bi moral ob tem, ko navaja, da se britanske čete ob svojem prihodu v Grčijo meseca decembra 1944 niso srečale z Nemci, povedati določneje »v kontinentalni Grčiji, ker so Nemci na nekaterih otokih nudili izvesten odpor. Dr. Bebler je naglasil, da ni najmanj nameraval vreči senco na spomin britanskih vojakov, ki so žrtvovali svoje življenje v skupni borbi za svobodo. Sicer pa v vsej polemiki ne gre za tiste, ki so žrtvovali svoje življenje za boljši svet, marveč za politiko nekaterih vlad, ki preprečujejo, da bi svet postal boljši.

Dr. Bebler je nato prešel na grško vprašanje in se je dotaknil blasfemije tistih, ki simpatizirajo z grškim narodom, hkrati pa branijo sedanjí grški režim, s katerim noče imeti grški narod ničesar skupnega, kar je tudi dokazal s svojo borbo.

Dr. Bebler se je nato dotaknil nekaterih argumentov, ki so jih najbolj pogosto uporabljali proti Jugoslaviji, in je med drugim izjavil:

»Zunanji minister ZDA, gospod Marshall, je n. pr. dejal v svojem govoru na plenarni seji, da je treba pripisati nemire v Grčiji največ ilegalni pomoči, ki jo dajejo sosedi Grčije grškim partizanom.«

Te teze pa tukaj ni nihče branil.

Tako se je n. pr. gospod Spaak, najboljši advokat te slabe zadeve, poslužil popolnoma drugega slovarja. Citiral bom njegove besede: »Ne verjamem, da bi kdo trdil, mislil trdit ali da je kdaj koli trdil, da so severni sosedi Grčije baza državljanske vojne, ki besni v tej državi, ali da so oni iniciatorji. Če bi to trdite formulirali, bi se mi zdelo popolnoma pretirana. Prepričan sem, da izvira notranji položaj Grčije iz notranjih težav, ki so rezultat političnih, socialnih in ekonomskih nasprotij dveh znatnih skupin grškega naroda, in če bi bila po vsem tem napravljena ta obtožba, bi se zdelo zares pretirana.«

Vidite torej neko popolnoma drugačno tezo. Proti kateri od teh tez se moramo boriti? Ali je še treba dokazovati, da mora imeti nek narod globoke in resne razloge, da se odloči prelivati kri v borbi proti obstoječi oblasti? Ali je treba postaviti vprašanje, da li bi izbruhnila državljanska vojna v ZDA takoj, ko bi nek slab sosed dal ameriškim farmerjem nekaj lepih in novih pušk? Zdi se, da je to nepotrebno. Po mnenju samih naših nasprotnikov nismo več niti glavni vzrok, pa niti ne drugostopni vzrok državljanske vojne v Grčiji.

Nato se je dr. Bebler dotaknil prič, na katerih izpovedbe se opira obtožba proti demokratičnim sosedom Grčije, in je naglasil, da ni potreba ponovno dokazovati, da so bila nekateri izmed njih lažna pričevanja izsiljena z mučenjem in da so bili nekateri navadni kriminalci, medtem ko so drugi priznavali, da niso nikdar dajali izjav, ki jih jim pripisujejo, skratka, da so po večini priče, ki jim ni zaupati. Takoj, ko bi bilo vse dokazano, so tožilci opustili svoje stališče in ne zavračajoč dejstva, da so bile priče lažne, našli za primerno, da se skrijejo za člane komisije, ki so priče zasliševali. Znano pa je, da komisija ni bila soglasna.

»Po drugi strani — je rekel nadalje dr. Bebler — sta bila med šestimi zastopniki, ki niso oklevali, najmanj dva zastopnika vlad, ki so neposredno prizadete v tem vprašanju, in to vladi Velike Britanije in ZDA. Rekel sem najmanj zato, ker je bil tukaj prisoten še en član britanske skupnosti, delegat Avstralije. Ta dva sta bila sodnika v lastni pravdi. Ali se je še treba čuditi, da so razsodili v korist svojih vlad?«

Jugoslovanski zastopnik je nadalje naglasil, da bi moral še mnogo stvari povedati o nekakšni nepristranosti večine anketne komisije, mnogo stvari, ki tukaj še niso bile navedene in ki bodo za mnoge od prisotnih presenečenje. Pristojnost anketne komisije je bila zelo široka, imela je nalogo »osvetliti vzroke in naravo neredov v severni Grčiji.« Večina anketne komisije pa je na dosleden način odklanjala, da bi preiskala angleško intervencijo, ter je nasprotovala temu, da bi se govorilo o tem vmešavanju, in je šla še celo dalje ter je zavrnila formalno zahtevo delegata jugoslovanske vlade, naj bi se zaslišale priče, ki bi lahko kaj povedale o tej zadevi.

To je primer — je poudaril dr. Bebler — ki najbolj bije v oči. Bili so znaki, da sta britanska konzularna agenta gospoda Hill in Evans vzdrževala neposredne stike z oboroženimi tolpmi jugoslovanskih in albanskih kvizlingov, ki so pobegnili v Grčijo, se bavili s teroristično delavnostjo proti tamošnjemu prebivalstvu in izzivali proti Jugoslaviji in Albaniji v obmejni coni. Naš predstavnik se je 27. februarja l. 1947 obrnil na tedanjega predsednika Anketne komisije s pismom, v katerem je navedel priče, ki bi jih bilo treba zaslišati o tem vprašanju. Le-ta pa ni dobil nikdar odgovora. Ne-potrebno je pristaviti, da je predsedu-

joči na seji v tem času pripadal večini.

Dr. Bebler je pristavil, da sta dve priči, zaslišani glede ostalih točk obtožbe, pa tudi več prebivalcev, ki so se pisмено obrnili na komisijo in odbor EAM-a iz Florine, potrdili osnovnost te obtožbe proti omenjenima britanskima konzularnima agentoma. Večina pa ni napisala niti besede o tej aferi v svoje poročilo, ki je bilo odposlano Varnostnemu svetu. Lahko bi navedli še več vzgledov v dokaz trditve, da so bila pričevanja o britanskem vmešavanju, ki jih je sprejela komisija proti svoji volji, enostavno izpuščena.

Anketna komisija ni hotela preiskati incidentov, ki jih je navedla jugoslovanska vlada

Dr. Bebler je nato navedel še druge primere, ki dokazujejo pristranost anketne, in je spomnil na to, da se Anketna komisija službeno imenuje »Komisija za preiskovanje obmejnih incidentov v Grčiji. Po volji večine pa ni hotela preiskati niti enega samega obmejnega incidenta, ki ga je navedla jugoslovanska vlada. Jugoslovanski delegat je zamen tako ustmeno kakor tudi v svojih pismih z dne 10. marca 1947 zahteval, da bi preiskali nekaj incidentov. Večina v komisiji je ostala uporna in ni hotela izvršiti svoje prvotne naloge, pozneje pa se je pohri-gala, da ni v svojih sklepih omenila niti besedice o incidentih, niti o tem, da jih ni hotela preiskati.

Dalje se je dr. Bebler dotaknil vripomb, da so v sklepih ugotovitve, ki so ugodne za Jugoslavijo in da se to navaja kot dokaz objektivnosti komisije ter je izjavil da lahko to rečemo samo za ljudi, ki sploh niso bili v Grčiji po vojni in ki niso nikdar imeli toliko smelosti, da bi vsaj prelistali poročilo anketne komisije. Za vse ostale je jasno dejstvo, da stoji nasproti lažnim pričam Tsaldarisovega režima vseh grški narod, ki je izrazil svoje oporenje proti režimu in tujim priseljencem v svoji državi. Komisija je vsak dan dobivala na tisoče pisem in spomenic, ki so bile napisane v istem duhu, in vsi zaporniki in interniranci, ki jih je videla in zasliševala, so govorili o odgovornosti obstoječega režima in njegovih tujih gospodarjev za vse, kar se dogaja v Grčiji.

Toda komisija je storila vse, kar je bilo v njeni moči, da zmanjša težo teh pričevanj. Predvsem je tako v navajanju pričevanj kot v zaključkih hladnokrvno šla preko tega, da bi vsaj v najmanjši meri namignila na pričevanja o angleškem in ameriškem vmešavanju v notranje zadeve Grčije. Razen tega je v zaključkih prevedla bistvene odlomke pričevanj proti sedanjemu režimu na jezik, ki na čuden način zmanjšuje in omiljuje njihov ton, medtem ko je hkrati izdelala pedanten pregled vseh lažnih pričevanj, vstevši pričevanja, ki so jih priče same umaknile ali za katera so izjavile, da jih niso nikoli dale. Vse to na nedvoumen način potrjuje, da zaključki ve-

Jugoslavija ne bo šla nikdar po poti Grčije

»Ali se ne postavlja neka država na najneposrednejši način posmehu, če se pošilja na njene meje skupina nižjih uradnikov, da bi tamkaj zbrala lažna pričevanja in sestavila pregled za uporabo govornikov, ki so v Varnostnem svetu pravočasno opazili, da je anketna komisija dala preveč bedne rezultate za diplomatsko borbo, ki so jo pripravljali proti Jugoslaviji? Zelo pogosto se nam omenja kot vzgled, ki mu bi bilo slediti, pridni deček Tsaldaris, ki stori vse, kar se od njega zahteva. Naj le dela! Sprejema tuje čete, dovoljuje, da tuji vodijo njegovo orožništvo in policijo ter uvaja tuje svetovalce v pisarni svojih ministristev. Za tako ravnanje bo moral polagati račune grškemu narodu, ki mu, po našem mnenju, ne bo nikoli odpustil. Toda, ne zahtevajte od nas, da bi sledili njegovemu vzgledu! Mi smo preveč drago plačali svojo svobodo. Stala nas je 1.700.000 človeških življenj in ekonomsko uničenje naše dežele. Nikoli ne bomo pristali na to, da bi popustili samo za ped.«

Dr. Bebler je z: tem obsodil poskuse nekaterih delegatov, ki so, namigujoč na notranje razmere v Jugoslaviji, poskušali postaviti Jugoslaviji kot vzgled za »demokratično ureditev Grčije.

Dr. Bebler se je nato dotaknil večkrat uporabljenega »argumenta«, da so britanske čete v Grčiji na povabilo vlade in povabilo vseh političnih skupin, vključno tudi levice, ter je dejal, da se pri tem vsekakor misli na znani sporazum, ki je bil sklenjen v Caserti. Vendar pa je bil ta sporazum sklenjen

činne komisije predstavljajo klevetniški dokument.

Prav to se je večkrat dogajalo gospodu Spaaku v njegovem govoru o grškem vprašanju — je rekel dr. Bebler. — Tam je med drugim rečeno tudi tole: »Pomožna skupina je bila na samem kraju. Alarmirana je bila lahko iz dneva v dan ali skoraj od ure do ure. Lahko se je hitro pripeljala na mejo in ugotovila materialne sledove določenih prekrškov, ko še niso popolnoma izginili.«

Gospod Spaak, to pa resnično spada v kraljestvo čiste fantazije! Pomožna skupina je proučila samo dva incidenta, ki sta se baje pripetila na jugoslovanski meji. Prvi se je odigral po grških trditvah 31. marca, drugi pa dne 21. aprila. Skupina je prišla na »sam kraj« 7. julija. Toda če rečemo »na sam kraj«, potem moramo povedati, da je prišla v neko vas, ki je oddaljena 8 do 9 km od kraja, ki so ga naznačila grška oblastva. Poročilo anketne komisije govori, kako so delegati »spremljali z daljnogledi in preciznimi optičnimi instrumenti (teleskopskimi daljnogledi) tolmačenja o incidentih, za katere je slo«. Lahko si mislite, gospodje, kakšni so bili ti »materialni sledovi« obmejnega incidenta, o katerem govori Spaak. ki naj bi se dali opaziti tudi z najboljšimi daljnogledi na svetu dva ali tri mesece po incidentu, in to z 8 do 10 km oddaljenosti.«

Po vzgledu anketne komisije tudi pomožna skupina ni nikoli proučila incidentov, ki jih je Varnostnemu svetu prijavila Albanija, in ki jih je bilo 8, niti zelo težke provokacije, ki jo je grška monarhohastična vojska izvedla proti Jugoslaviji, k.r. je bilo prav tako sporočeno Varnostnemu svetu. Glavno pa je to, da je imela pomožna skupina dolžnost, da kot tudi sama komisija prouči razloge za nemire v severni Grčiji, dejansko pa se je ves čas bavila izključno s tako imenovanimi obmejnimi incidenti, na katere je opozarjal grški režim. Na ta način si je prilastila pravico, da izreče sodbo o bistvu vprašanja. Vsiljuje se zaključek, da skupina ni poslušala sklepa Varnostnega sveta, ampak navodila, ki so jih dobili predstavniki večine njenih članov od svojih ministristev.

v času, ko je bila Grčija še pod nemško okupacijo.

Dr. Bebler je nato obrazložil, kako so Angleži na konferenci v Caserti poskušali vsiliti odstavek, ki bi njihove-mu generalu dal pravico, da se vmešava v notranje zadeve Grčije. Samo po zaslugi prizadevanja komandanta narodnoosvobodilne vojske Grčije generala Sarafisa je bil sporazum podpisan brez tega odstavka, tako da angleški general ni dobil pravice, da bi se bavil z notranjim vprašanjem osvobodjene Grčije.

Angleži so se polastili uprave, policije, orožništva in celo uprave zaporov. Nacista Sophiotopolosa so postavili na čelo generalnega štaba grške vojske, nacističnega sodelavca Zervasa pa na čelo minist. tva za javno varnost. Njihove čete so sodelovale v operacijah proti elasovcem.

Vse to dokazuje, da so Angleži potepali sporazum v Caserti, na katerega se sedaj sklicujejo, da bi opravičili navzočnost britanskih čet v Grčiji.

Dr. Bebler je navedel kot zadnji argument, ki zasluži, da se ga presodi po njegovi vrednosti, da je Sofulis na čelu grške vlade, ki je bila ustanovljena v ameriškem veleposlaništvu v Atenah tik pred sedanjim zasedanjem Generalne skupščine, po mnenju grškega tiska prav zaradi debate o grškem vprašanju.

Sofulis, ki je dal predstavniku agencije »International News Service« izjavo, v kateri je rekel, da Američani od njega zahtevajo, da se »odreče tudi idejam, za katere se je liberalna stranka borila 30 let.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Zasedanje Generalne skupščine OZN

Za pravilno rešitev grškega vprašanja je potreben takojšen umik tujih čet iz Grčije

Govor sovjetskega delegata Višinskega na seji političnega komiteja

New York 10. oktobra. (Tass.) Na seji političnega odbora Generalne skupščine dne 6. oktobra je imel delegat SZ Višinski tale govor:

Sovjetska delegacija je bila že prav od začetka proti temu, da bi se na Generalni skupščini razpravljalo o tako imenovani nevarnosti, ki grozi politični neodvisnosti in teritorialni nedotakljivosti Grčije s strani Albanije, Bolgarije in Jugoslavije. To vprašanje je sprožila ameriška delegacija. Že v začetku nam je bilo jasno, da zasledujeta delegaciji ZDA in Grčije dejanske cilje, ki nimajo ničesar skupnega z nalogo, ki jo uradno vsebuje njun predlog.

Ves čas razpravljanja o tako imenovanem grškem vprašanju so v vrsti držav, najbolj pa v ZDA, Grčiji in Veliki Britaniji vplivali na javno mnenje, da bi zavzelo sovražno stališče nasproti Albaniji, Bolgariji in Jugoslaviji. Se pred ustanovitvijo komisije za raziskovanje incidentov na grški meji so nastopili zastopniki ZDA in držav, ki jih podpirajo, s formuliranimi obtožbami.

Trije glavni tožilci, predstavniki ZDA, Velike Britanije in Grčije, z belgijskim predstavnikom, ki se jim je pridružil, kakor tudi z Evattom, ki je pristopil k njim razumljivo, in o tem nismo nikoli dvomili, si prizadevajo, da bi ustvarili vtis, da temeljijo sklepi večine anketne komisije na dejstvih in da ostane komiteju kratko in malo naloga, da odobri predloge komisije ter jih predloži Generalni skupščini v odobritev. Jasno je tako komisiji kot pomožni skupini, da je komisija zbirala podatke kar na slepo in da na ta način zaključki, ki temeljijo na teh podatkih, ne morejo imeti in tudi nimajo kake veljave.

Prav iz tega razloga se tožilci tako mrzlično izmikajo diskusiji in analizi teh podatkov. Toda diskusija in ocenjevanje teh podatkov sta potrebna. Ako se proučuje material komisije, je treba predvsem ugotoviti, da je bilo nekaj primerov, ko je večina komisije v nasprotju z očitnimi dejstvi poskušala ostalim delegatom vsiliti zaključke in dedukcije, ki absolutno ne odgovarjajo tem dejstvom.

Zaključki preiskave bi morali privedi večino komisije do tega, da obtožbe, ki jih je podala grška vlada in ki jih predstavniki ZDA, Velike Britanije in Belgije podpirajo s tolikšno energijo, niso potrebne in da ne nudijo nobene podlage za postavljanje kakršnih koli zahtev vladam Albanije, Bolgarije in Jugoslavije. Nasprotno — dovolj podatkov je, da se predložijo obtožbe proti grški vladi. To je zaključek, do katerega sta prišli delegaciji Sovjetske zveze in Poljske.

Sovjetska delegacija smatra, da je osnovni činitelj, ki je privedel do nepetega položaja v severnih obmejnih delih Grčije, kar grški militaristi izkoriščajo za provokatorske akcije proti Jugoslaviji, Bolgariji in Albaniji — notranje stanje v Grčiji, ostra borba med grškim ljudstvom in protidemokratskimi silami za hrbtom grške vlade, ki jo podpirajo reakcionarni krogi nekaterih inozemskih držav.

Stanje, ki je bilo ustvarjeno v severnih pokrajinah Grčije, je v znatni meri posledica tega tujega vmešavanja v notranje zadeve Grčije. To intervencijo izkoriščajo protidemokratske sile Grčije in to ovira vzpostavitev normalnih odnosov med Grčijo in sosednjimi državami. Toda kakor koli si je komisija prizadevala, da bi spretno šla preko teh dejstev in da bi stanje na grški meji prikazala kot neugodno za Jugoslavijo, Bolgarijo in Albanijo, vendarle ni bila sposobna, da bi tako ravnala, ker je kljub pristranskemu stališču na vsakem koraku zadrževala na dejstva, ki so sama govorila in ki jih absolutno ni bilo mogoče popolnoma zapostaviti. Ta dejstva so bila tako očitna, da je morala komisija priznati neosnovanost grških obtožb v zvezi s števili obmejnih incidentov. V zaključkih komisije o tem vprašanju je rečeno, da niso našli nikakih prepričljivih dokazov, ki bi kazali, da so obtožbe kršitve, ki niso v zvezi z akcijami gverilcev, namerno izzvale vlade severnih držav ali grške vlade, oziroma, da se je vodila politika sistematičnih provokacij s katere koli strani ali da incidenti sami po sebi predstavljajo dokaz za napadalne namene katere koli države.

Ali ni dejstvo, da ta zaključek komisije pobija obtožbo, da so Jugoslavija, Albanija in Bolgarija krive za obmejne incidente? Ali ni dejstvo, da je komisija kljub težkim pogojem svojega dela, ki so bili po večini posledica političnega položaja, ki veže roke in noge, izjavila, da niso bili podani nobeni prepričljivi dokazi, ki bi kazali, da so Jugoslavija, Albanija in Bolgarija izzvale take ukrepe in da na ta način incidenti, ki so se pripetili na meji, ne dokazujejo napadalnih namenov teh držav? Kaj torej ostane od široko razpredene obtožbe, da Jugoslavija, Bolgarija in Albanija podpirajo nekatere napadalne namene proti Grčiji? Ničesar. Hkrati pa je treba pripomniti, da glavni del obmejnih incidentov nima ničesar skupnega z gverilskimi akcijami. Tako na pr. obsega izmed 98. obmejnih incidentov, glede katerih Grčija obtožuje tri sosednje države nekako prehajanje gverilskih skupin iz Albanije, Bolgarije in Jugoslavije samo 12 slučajev. Tako zgorajni zaključek večine komisije ne predstavlja ničesar drugega kakor testimonium pauperatis, samo priznanje lastne nesposobnosti. Toda celo te incidente, ki nimajo političnega značaja, bi bilo mo-

goče v veliki meri odstraniti, če bi grške oblasti pokazale potrebno zanimanje, kar v tem slučaju niso storile.

Komisija ni mogla zanikati dejstva, da je bolgarska vlada že spomladi leta 1946, t. j. skoraj pred enim letom in pol izjavila, da je pripravljena sprejeti ponovno uveljavitev grško-bolgarskega obmejnega sporazuma iz leta 1931. Čigar veljava je bila med vojno prekinjena. Bolgarska vlada se je obrnila na grško vlado s prošnjo, da bi se to vprašanje rešilo. Vendar pa grška vlada ni odgovorila na ta predlog, sklicujoč se, da med obema državama ni diplomatskih odnosov. Ali ta okoliščina ni dokaz miroljubnih prizadevanj bolgarske vlade v pogledu Grčije in obratnih težav Grčije v pogledu bolgarske vlade, teženj, ki so malo podobne miroljubnim?

Zaradi tega izjava g. Tsaldarisa, da bosta mir in varnost v Grčiji vzpostavljena šele tedaj, ko bodo prenehali napadi s severa, nikakor ne odgovarja resnici. Napadi na Tsaldarisovo vlado se

GRŠKI VLADNI STROJ JE POD KONTROLO ZDA

Tako imenovano grško vprašanje je veliko širše in obsežnejše kakor vprašanje obmejnih incidentov ali vprašanje odnosov med Grčijo in njenimi severnimi sosedmi. Grško vprašanje je vprašanje politike, ki posega v probleme, katerih rešitev je povezana s problemi svetovnega pomena. Do tega prihaja v glavnem zaradi tega, ker Grčija danes ne pripada sama sebi, ker niti grška vlada, niti one družbeno-politične skupine, ki stojijo za njo, ne določajo grške politike.

V tem pogledu se je položaj sedaj še bolj zaostri. Ameriške oblasti so od septembra prevzele preskrbovanje grške vojske, orožništva in policije. Stalno se prirejšajo posvetovanja o grški oblasti, pri katerih sodelujejo predstavniki misij ZDA in Velike Britanije ter ameriški strokovnjaki za vojaška in druga vprašanja. Ministrstvo za narodno gospodarstvo vodi ameriški strokovnjak Lawson, ki je hkrati tudi predsednik mešane komisije za vprašanja zunanje trgovine. Brez njegove vednosti Grki nimajo pravice kupovati v inozemstvu. Državno blagovno imata pod kontrolo ameriška strokovnjaka Roseman — za proračunsko vprašanja in Spencer — za vprašanja med in osebja državnih ustanov. Grška vojska se na račun ameriških dotacij povečuje za 50.000 mož. Pripravljajo se ukrepi za organizacijo tako imenovane narodne garde; Amerikanci so pri tem odobrili, da naj bi stopilo v gardo 50 tisoč ljudi. Izdelujejo se načrti za »popolno uničenje upornikov«. V svetu narodne obrambe

ODGOVOR NA IZVAJANJA GOSPODA SPAAKA

Zadržati se moram ob govoru gospoda Spaaka, ki je uporabil svojo govorniško večino, da bi po eni strani obtožil Jugoslavijo, Bolgarijo in Albanijo za vse smrtne grehe, po drugi strani pa, da bi Tsaldarisovo vlado prikazal kot tihega angela miru. Gospod Spaak bi verjetno laže prišel na konec s svojimi nasprotniki in razvija spor, ki se le malo nanaša na osnovno vprašanje, ki se nahaja pred komitejem. Tako se gospod Spaak spušta v mdrovanja okrog tega, da li je grška vlada zakonita ali nezakonita ter navaja celo vrsto dokazov, da je grška vlada zakonita, čeprav hkrati priznava, da obstaja tendenca, da se jo smatra kot nezakonito in da se ta tendenca z vsakim dnem bolj širi. To je točno. Vedno več ljudi je, ki zdravo mislijo in priznavajo, da je vlada Sofulisa-Tsaldaris zares nezakonita. Škoda, da gospod Spaak ni popolnoma razdelil virov nastanka take tendence, ki se vedno bolj širi, da se vlada Sofulisa-Tsaldaris smatra za nezakonito — in ni odgovoril niti na vprašanje, s čimer se da pojasniti, da ta tendenca, kakor se je on izrazil, postaja vedno bolj razširjena. To pa ima brez dvoma močne razloge.

Ne zadržujmo se pri tem vprašanju, kot je znano, vlada Sofulisa-Tsaldaris, ki je odgovorna za državljansko vojno v Grčiji, ne igra odločilne vloge v grškem vprašanju in ni odločujoč činitelj v tej stvari, in potemtakem ni potrebe, da se izgublja mnogo časa za razgovore o grški vladi. Gospod Spaak se je dotaknil vprašanja o drugem členu točke 7 Ustanovne listine ZN, dokazujoč, da ZN in njeni člani nimajo pravice do vmešavanja v notranje zadeve neke države, pa niti ne, da kritizirajo njeno politiko. Zakaj pa kaže gospod Spaak tako nedoselednost, ko se n. pr. govori o ameriškem ali britanskem vmešavanju v grške zadeve. Gospod Spaak je posvetil temu nekaj besedi, vendar je to napravil tako mehko in pazljivo, skoraj opravičujoč se za svojo drznost in je komaj šepetaje govoril o neki meri ameriškega vmešavanja v notranje zadeve Grčije, ki se ne zanikuje. Takoj je pristavil, da je daleč od tega, da bi trdil, da to zasluži pohvalo, vendar je prepričan, da te pripombe ne bodo izzvale očitkov vlade ZDA in Velike Britanije. Gospod Spaak se v tem pogledu lahko pomiri. Njegovo primerno obnašanje pri tem vprašanju lahko samo dobi pohvalo visokih pokroviteljev, ki jih je omenil.

Vse to, kar je rekel gospod Spaak, ne pušča dvoma, da odobrava vmešavanje Američanov in Angležev v notranje zadeve Grčije. Hkrati dokazuje, da to ni

izvajajo po vsej državi. Državljanjska vojna se prebujala na vsem ozemlju Grkov in se širi na področja, ki so najbolj oddaljena od severnih meja. Besna preganjanja nacionalnih manjšin in političnih opozicijskih skupin, ki jih izvaja grška vlada, so izven vsakega dvoma. To je dejansko rezultat fašističnega terorja, ki je takrat divjal po Grčiji in ki divja tudi danes, terorja, v katerem je treba iskati pravih razlogov za tako težaven položaj v Grčiji.

Taka nesporna dejstva so dokaz notranje krize, ki jo preživlja Grčija, in ta dejstva so brez dvoma zadostna, da se prav na področju grških notranje-političnih odnosov iščejo sredstva za rešitev grške krize. Ni dvoma, da bi bila ta kriza že davno in v celoti prebrodena in bi se grški narod lahko z vsemi svojimi moralnimi in materialnimi silami posvetil povojni obnovi dežele, če tega ne bi onemogočalo tuje vmešavanje — vmešavanje britanskih oboroženih sil, ki jih sedaj zamenjuje vmešavanje ameriških oboroženih sil.

so razen grških ministrov tudi šefi vojaških misij ZDA in Velike Britanije. Pod vodstvom tako imenovanih ameriških strokovnjakov je v polnem teku pripravljanje za čisto v državnih ustanovah. Na ta način ni od samostojnosti in suverenosti Grčije ostalo ničesar.

Grški vladni stroj je dokončno prešel pod kontrolo ZDA. Ali je imelo to kak ugoden vpliv na gospodarski položaj Grčije in materialno blagostanje grškega naroda, kot so to obljubljali pokrovitelji grške vlade, ki so po vsem svetu vpili, da bodo prišli po govoru predsednika ZDA o pomoči Grčiji nad to deželo vsi mogoči blagri, kakor da bi privreli iz roga izobilja? Iz govora bivšega pomočnika ameriškega ministra za zunanje zadeve Achesona je znano, da je bilo izmed celokupne vsote ameriške pomoči 50.000.000 dolarjev izločenih za vojsko, preostala vsota pa za obnovo gospodarstva in nakup blaga široke potrošnje. Toda osnutek obnovitvenih del, ki ga je objavil šef ameriške misije v Grčiji Greeswold, se nanaša samo na preureditev pristanišč Pireja, Soluna in Volosa kakor tudi nekaterih letališč. Na ta način gre dejansko za izpremenitev Grčije v vojaško oporišče ZDA, ne pa za obnovo grškega gospodarstva. Ugotovimo lahko, da razen določene količine ameriškega žita Grčija ni dobila druge pomoči. Vendar pa se je ta »pomoč« izrazila na pr. v povečanju indeksa cen uvoženih življenjskih potrebščin za 20 do 35% v primeri s cenami istega blaga v letu 1946.

v nasprotju z načeli Ustanovne listine ZN. Ne gre drugače, kot da naglasimo tudi poseben značaj britanskih metod uvajanja reda v Grčiji, o katerem je govoril gospod Spaak. To bi zaslužilo posebno pozornost, vendar sem zaradi pomanjkanja časa prisiljen omejiti se samo na to, da odgovorim na besede gospoda Spaaka, ki pravi, da ničesar ne dovoljuje izjave, da je prisotnost britanskih čet v Grčiji vzrok državljanske vojne. O vzroku državljanske vojne bom pozneje govoril. V tej zvezi bi se rad skliceval na besede tako avtoritativnega mojstra v teh zadevah, kot je Winston Churchill, na kar je tukaj že spomnil jugoslovanski predstavnik, ko je govoril o brzojavki gospoda Churchilla Scobieju. »V tem času, enkrat pozno v noč — je rekel v zvezi s tem Churchill — sem sestavljal brzojavko za našega generala Scobieja, ki je prišel v Atene s 3000 ljudmi, da bi pomagal pregnati Nemce, v kateri je rečeno, da mu ni treba biti nevtralen v borbi grških strank, temveč nasprotno, da mora podpirati predsednika vlade Papandrea in da ne sme oklevati pri streljanju na komuniste, ki napadajo. Ta ukaz je bil odposlan okrog druge ure zjutraj 6. decembra 1944. Prispel je pravočasno. Britanske čete so v majhnih skupinah krenile naprej in pričele streljati na komuniste, ki so napadali.

Vidite, kakšen red vzdržujejo v Grčiji britanske čete... Sedaj mora vsak nepristranski človek reči — da li je tako imenovana prisotnost britanskih čet v Grčiji zares kaj drugega kot udeležba tet čet v državljanski vojni na strani Tsaldarisove kliče? Gospod Spaak bo imenoval to zakonito pomoč zakoniti vladi, vendar je to očitno grobo nezakonito vmešavanje v notranje zadeve Grčije.

Gospod Spaak brani načelo pomoči vsaki »zakoniti vladi«. Kako pa so stale stvari s tem načelom, ko se je vodila borba zakonite španske vlade, ki jo je podpiral španski narod proti uporniškim fašističnim silam generala Franca? Tedaj ta zares zakonita vlada, ne samo da ni dobila nobene podpore, marveč je ob napornih Društva narodov, kjer je igral gospod Spaak precej veliko vlogo, bil ustvarjen »slavni odbor za nevmešavanje, v čigar pristojnost je spadalo prepredanje prizadevanj Hitlerja in Mussolinija, da bi se vmešavala v notranje zadeve Španije, ki se je herojeje borila proti fašističnim soldateski z uporniškim generalom Francom na čelu. Zgodovina se ponavlja, čeprav z nekaterimi izpremembami. Dejstvo, da so se fašisti uprli proti zakoniti vladi, ni vzmirljiva in razburjala junakov nevmešavanja, kar sta ve-

šče izkoristila Hitler in Mussolini proti silam demokracije in španskemu narodu. Lovijo se za postavke formalno-pravnega značaja, kot so sklicevanje na zakonitost vlade, kar pa nikakor ne pomeni niti demokracije niti progresivnosti te vlade, da bi se ogenj zopet usmeril proti silam demokracije, proti narodu. Sedaj napenjajo vse sile in se kličejo na pomoč vsi advokati, da bi se opravičila pomoč »zakonite Tsaldarisovi vladi v njeni borbi proti demokratskemu gibanju v Grčiji, da bi opravičili protiljudske bloke in koalije.

Takšen je potek dogodkov, ki se danes odvijajo z božjo pomočjo in kljub vsej razliki v stališčih glede pravic vlad Španije in Grčije. Oba primera imata nekaj skupnega, namreč — strah pred neizbežnim porastom družbenih sil, ki vodijo k uveljavitvi resnične nove demokracije.

Nekaj besedi o državnih suverenosti. Sovražniki državne suverenosti so po lahkem konjeniškem napadu, ki ga je podvel Mac Neil proti državnim suverenosti, uporabili solidnejše orožje, čigar vlogo bi moral odigrati govor gospoda Spaaka. Gospodu Spaaku se ni posrežilo izpustiti pravega »projektila« niti navesti vsaj ene nove misli, ker vse to, kar je govoril, so že pred njim — moramo odkrito reči — bolje povedali nasprotniki državne suverenosti, ki že dvajset let pridigajo to sumljivo doktrino. To je stara pesem Društva narodov. Razvoj kapitalizma, posebnost pa stopanje kapitalizma v svojo najvišjo fazo — v epoho imperializma — je povezan z željo po dominaciji nad

drugimi in z ozemeljskimi osvajanji. Po drugi strani pa to povzroča krepitev odpora med narodi, katerih narodna zavest je prebujena.

Ta odpor se lahko razširi v nevarne dogodke in druge ukrepe proti tujemu kapitalu. Narodi, v katerih se budi narodna zavest, teže k temu, da bi izkoristili vsa sredstva in načine, da bi dosegli svojo gospodarsko in politično osvoboditev, ki jim jo je sam kapitalizem dal v procesu borbe za svojo dominacijo. Tako se je porodila ideja o ustvaritvi enolne nacionalne, neodvisne, suverene države, ki mora preprečiti izkoriščanje svojega naroda s strani kapitalističnih izmaščevalcev iz tujih držav. Toda državam, ki teže h gospodarskemu goštvu in razširjenju svojega gospodarskega in političnega vpliva, je na poti državna suverenost drugih držav. Težnja k monopolom se ne more vskladiti z načeli, kakor je državna suverenost, ki je močna zapreka pri ustvaritvi takih teženj. Od tod izvirajo tudi poskusi, da bi se odstranila državna suverenost.

Vse, kar je rekel gospod Spaak o državnih suverenosti, se popolnoma strinja z interesi kapitalističnega sistema, ki je dosegel tako fazo razvoja, v kateri postaja državna suverenost drugih držav zapreka pri uresničevanju ekspanzionističnih načrtov. Gospod Spaak je rekel, da je državna suverenost reakcionarna ideja. To je zares reakcionarna ideja — ker je na poti »progresivnemu« gibanju imperializma, ki koraka okrog zemeljske krogle z iztegnjenimi kremplji.

KORUPCIJA GRŠKE VLADE

Danes že nihče več ne pobija nesposobnosti in korupcije sedanje grške vlade. Tega ne izpodbijajo niti tisti, ki podpirajo to vlado. Med ljudstvom vedno bolj narašča mržnja proti tej vladi. To so morali priznati celo konservativni krogi in organi tiska, ki odražajo njihovo mišljenje.

Grčija je prišla do zadnje stopnje obupa. To je bil prisiljen ugotoviti tudi Paul Porter, bivši šef ameriške misije v Grčiji, v svojem članku »Grčiji je potreben čudež«, objavljenem 20. septembra 1947 v časopisu »Collier«. Porter je dal seveda recepte, ki ustrezajo sedanji zunanji politiki, vendar je bil tudi on prisiljen priznati, da so v Grčiji zelo globoko nacionalno užaljeni. Porter piše: Grška vlada ni vodila učinkovite politike, izvzema zahtovo, da se ji nudi pomoč iz tujine, da bi se obržala na oblasti. Po mojem mnenju namerava tujo pomoč izkoristiti za to, da bi za vedno zagotovila privilegije majhni bančni in trgovski klikki, ki tvori v Grčiji nevidno silo. Porter ne prikriva, da predstavlja to »nevidno silo Grčije« klika, »ki je odločena, da predvsem in za vsako ceno zaščiti svoje finančne interese na račun gospodarskega zdravja dežele in pravi: »Nikdar ne bodo pomislili na to, da bi te dohodke vložili v obnovo svoje države.«

Gospod Spaak je posebno zadovoljen s to »zakonito« vlado. Kaj pa pravi Paul Porter, šef ameriške misije, ki je bil poslan, da pomaga tej vladi in ki ni mogel prikriti onega, kar je tam videl na lastne oči. Po Porterjevih besedah so

»DOKAZI« O NAMERAVANI KRŠITVI NEODVISNOSTI GRŠKEGA TERITORIJA

Preidimo sedaj na vprašanje namišljene grožnje z ozemeljsko nedotakljivostjo Grčije s strani Jugoslavije, Bolgarije in Albanije. Grška vlada, ki jo podpirata vladi ZDA in Velike Britanije, poskuša trditi, da jugoslovanska in bolgarska vlada podpirata s propagando in na druge načine gibanje, ki ima za cilj, da odcepi Makedonijo od Grčije in jo vključi v sestav Jugoslavije. Nič ni bolj smešnega kot te trditve. Napravljene so bile na hitro in njihova prenapetost in nenaravnost bode v oči. Na kaj se opirajo te trditve? Opirajo se: Prvič, na nekaj citatov iz govorov jugoslovanskih in bolgarskih političnih funkcionarjev in na nekaj citatov iz nekaterih listov, drugič, na nekaj izpovedi o nekem mitološkem »egejskem biroju« pod vodstvom 20 letnega mladeniča in o makedonski organizaciji (VMRO).

Grška vlada in večina Anketne komisije se sklicujejo na neke citate iz govora podpredsednika jugoslovanske Ljudske skupščine Vlahova, predsednika vlade LR Makedonije Koliševskega in maršala Tita, pa tudi na članke, ki so bili objavljeni v jugoslovanskih listih »Borba« in »Nova Makedonija«.

Potrebno je poudariti, da so bili ti govori meseca oktobra leta 1946 ali še prej, t. j. v času, ko so v Svetu zunanjih ministrov in na pariški mirovni konferenci razpravljali o načrtih mirovnih pogodb in ko so v zvezi s tem v mnogih državah razpravljali o raznih aspektih ozemeljskih in drugih vprašanj, ki so v zvezi s mirno ureditvijo.

Kakšni pa so ti govori? Kakšne heretične ideje so bile podane v teh govorih? V izjavi Vlahova, dani za francoski tisk meseca septembra leta 1946, je rečeno, da pričakuje makedonski narod svojo popolno osvoboditev in politično zedinjenje, kar bo doseženo pod vodstvom republike Makedonije v sestavi Jugoslavije.

V listu »Borba« z dne 26. avgusta 1946. leta je bila objavljena izjava, da »Jugoslavija ne more biti ravnodušna do uničevanja našega naroda v Grčiji, niti

te lastnosti grške vlade večje izkoristili Angleži za svoje cilje in interese. »Angleži so se vedno v takem primeru posluževali formule sodelovanja z lokalnimi vladajočimi razredi, kupujoč njihovo podporo s tem, da so potrjevali njihove pravice, da izkoriščajo množice ter so se opirali nanje, da bi s pomočjo orožništva

Taka je podoba položaja v Grčiji, ki se je znašla v rokah klike bančnih in borznih mešetarjev, ki delajo posle s svojo državo in ki so pripravljeno razprodati jo na debelo in drobno tistemu, ki veče plača. Ti mešetarji so zasovraženi pri grškem narodu in to morajo priznati celo uradne osebe, kakor Paul Porter, bivši šef ameriške misije v Grčiji. Ali bodo temu oporekali Tsaldaris, Johnson, Mac Neil ali Spaak? Ali bodo še nadalje trdili, da stvar ni v notranji politični krizi v Grčiji, ki jo je izzvala predvsem grška vlada, ki ne uživa zaupanja grškega naroda, temveč da je stvar v lokavih podtikanjih severnih sosedov Grčije? Ali ni cinizem besedenje Tsaldarisa in njegove družbe o nevarnosti, ki grozi politični neodvisnosti Grčije s strani Jugoslavije, Albanije in Bolgarije, ko so prav Tsaldaris in njegova družba poteptali in osmešili politično neodvisnost Grčije? Če govorimo o nevarnosti za politično neodvisnost Grčije, ali niso tedaj dovoljena zgoraj navedena dejstva, ki prepričljivo dokazujejo, da ogrožajo politično neodvisnost Grčije tuje sile, ki se grobo vmešavajo v notranje zadeve Grčije v imenu svojih ekspanzionističnih ciljev?

v pogledu njegovih pravic in zahtev do samodolžne in priključitve k svojim bratom v Jugoslaviji.

Vidite, v tem so poskusi Jugoslavije, da bi posegla na ozemeljsko nedotakljivost Grčije, poskusi, proti katerim zahteva ameriška vlada prisilne ukrepe vplivanja.

Da bi grška vlada podkrepila trditve, da so poskusi s strani Jugoslavije proti ozemeljski nedotakljivosti Grčije, se je sklicevala tudi na govor maršala Tita, ki ga je imel v Skoplju 11. oktobra leta 1945., in na intervju maršala Tita z dne 15. oktobra 1946.

Ti »dokaz« zaslužijo pozornost, ker nudijo primer o takih izpovedih priči, ki se imenujejo v pravni znanosti »prapariete Zeugens«, kar pomeni potvorenji dokazi. Tako so v govor maršala Tita z dne 11. oktobra vstavili cel stavek: »Podvzeli bomo ukrepe za ponovno zedinjenje vseh Makedoncev — stavek, ki sploh ni bil izgovorjen.

Ista operacija je bila izvršena z besedilom intervjuja maršala Tita z dne 16. oktobra 1946. leta, ki ga je navedel Tsaldaris v Varnostnem svetu 12. decembra. Gospod Tsaldaris je prišel do te potvorbe na zelo preprost način. Iz besedila intervjuja je odstranil en stavek in namesto njega postavil drugega, ki ga v resnici sploh ni bilo v govoru predsednika jugoslovanske vlade. Maršal Tito je rekel: »Glede korakov, ki jih bomo podvzeli v organizaciji Združenih narodov, ne bi mogli povedati, v čem bodo ti obstajali, vendar je jasno, da bomo podvzeli določene korake.« Ta stavek je Tsaldaris v Varnostnem svetu 12. decembra leta 1946 spremenil v: »Ne bi mogel povedati, kakšne mere bomo podvzeli, vendar bomo, naravno, podvzeli mere, da bi napravili konec terorju, kateremu so podvržene narodne manjšine v Grčiji, posebno pa manjšina Egejske Makedonije.« Potvorba je očitna. Sedaj vidite, s kakšnimi potvorenji »dokaz« v rokah si prisvajata večina komisije toliko

(Nadaljevanje na 3. strani.)

Govor sovjetskega delegata Višinskega

(Nadaljevanje z 2. strani)

smelosti, da izjavi, da Jugoslavija razpihuje težnje Slovanov-Makedoncev v Grčiji glede avtonomne Makedonije. S takimi dokazi nas pozivajo tukaj, da zaprtih oči sprejememo poročilo komisije, ki je polno neupravičenih in na nikarkršnih podatkih zasnovanih sklepov, čigar večji del je poleg tega glede najvažnejših vprašanj potvoren in ne zasluži nobenega zaupanja.

Navajanje ustreznih stališč in vzdrževanje takih želja in teženj ne more samo po sebi služiti kot vir obtožb za ekspanzivne ali agresivne namere v toliko prej, ker jugoslovanski politični funkcionarji stalno naglašajo svoj namen, da bi zagotovili pravično rešitev makedonskega vprašanja na mirnem način, s pomočjo organizacije Združenih narodov.

Jugoslovanski predstavnik je opozoril komisijo na navedeno potvorbo ter je bila ta epizoda komisiji povsem zelo dobro znana. Večina članov komisije pa tej epizodi ni dala posebne veljave in zaradi tega ni napravila nobenih zaključkov, kar brez dvoma dokazuje slabo metodo dela večine v komisiji, ki je postopala enostransko in pristransko.

Prehajam na Bolgarijo. Tukaj je zadeva prav tako nezadovoljiva, kot pri vprašanju Jugoslavije. Šest članov komisije nam pravi, da Bolgarija ogroža ze-

meljsko nedotakljivost Grčije in da je to n. pr. izraženo v govoru predsednika bolgarske vlade Dimitrova, čigar ustrezní del izjave, dane avgusta leta 1946 se glasi: »Volitve v Pirinski Makedoniji se bodo držale splošnih načel udržitve Domovinske fronte Bolgarije in vzpostavitev najboljših prijateljskih odnosov in tesnega sodelovanja z novo Jugoslavijo, ker bomo samo na ta način dokončno rešili makedonsko vprašanje. Tudi zmaga Domovinske fronte pri volitvah ter bratstvo in enotnost domovinsko-frontovske Bolgarije in nove Jugoslavije bodo odstranili zapreke na poti k nacionalni osvoboditvi celotnega makedonskega naroda.« Celo najstrožji kritik ne bi mogel v teh besedah najti ničesar, kar bi ga v kateri koli meri spominjalo na ekspanzionistične težnje. V toliko prej, ker je bolgarski predstavnik izjavil v komisiji, da Bolgarija nima nobenih napadalnih načrtov nasproti Grčiji in da ni bilo makedonsko vprašanje nikdar vzrok onih nesporazumov, do katerih je prišlo med tema dvema državama po vojni. Lahko rečemo, da so bili grški klevečniki proti Bolgariji primorani operirati s takimi »dokazi«, kakor je navedena lista, da bi dokazali napadalnost bolgarske vlade, naperjene proti Grčiji, lahko služijo samo kot dokaz neosnovanosti in neresnosti obtožbe, ki je bila naperjena proti bolgarski vladi.

in na vlade tistih držav, ki skušajo izkoristiti notranje zadeve grškega naroda in s podporo, ki jim jo dajejo reakcionarne protidemokratske sile v Grčiji, nastalo stanje za svoje ekspanzionistične cilje.

Zato je sovjetska delegacija predlagala, da bi zavrnila načrt resolucije, ki so ga predlagale ZDA in nekatere druge delegacije, in ki temelji na lažnih podatkih, ker ta načrt ne bi rešil naloge, ki nas čaka, ampak bi rešitev te naloge le še otežil, hkrati pa pomeni novi akt srove nepravčnosti proti Jugoslaviji, Bolgariji in Albaniji ter novo oviro na poti vzpostavitve sodelovanja med temi državami in Grčijo pri utrjevanju miru in varnosti.

Z nekaj besedami moram omeniti izjavo g. Johnsona, ki je rekel, da ZDA ne bodo vztrajale pri svojih obtožbah proti Jugoslaviji, Bolgariji in Albaniji s pogojem, če pristanejo na sestavo komisije za opazovanje. Za kaj gre? Ali ni jasno, da stvar ni v iskanju »srednje potie«, o čemer nas hoče prepričati g. Johnson, ampak v tem, in ta zaključek je popolnoma logičen in pravičen — da ZDA niti same ne verujejo v lastne obtožbe in da ne morejo dokazati pravilnosti teh prozornih obtožb.

Iz tega izhaja, da niso važne kakršne koli kršitve mednarodnega prava, ampak je važna le komisija, ki jo je treba ustanoviti za vsako ceno. V tem je težišče vprašanja. Glavno je, da bo komisija ustanovljena, za drugo pa bo že skrbela komisija sama. Tu najdemo razloge za to »srednjo pot«. S tem pa, da so se ZDA odrekle svojim obtožbam, so pokazale, in to vidi vse svet, da te obtožbe nimajo nikake podlage, da je bilo vse to priče to z drugimi nameni, ki nimajo z nalogo udržitve pravice in samo pravice, ničesar skupnega. Čas je, da se zavedamo, da vse ne more biti predmet spletkarjenja. So moralni zakoni, po katerih je že sama misel o spletkarjenju in trgovini podobna udarcu biča po licu. Na stvari ne spremeni ničesar, če hočejo prikriti ta predlog s tem, da se sklicujejo na to, da ne gre za preteklost, ampak za bodočnost. Ne gre samo za bodočnost, ampak tudi za preteklost. Se več, preteklost vpliva v precejšni meri tudi na bodočnost. Pravica in čast sta nerazdružljivi. Pravica mora zmagovati in bo zmagovala ne glede na to, če to želijo ljudje, ki fantazirajo o tem, da bi spremenili OZN v orodje za uresničenje svojih načrtov. Tako je stališče sovjetske delegacije o tem vprašanju. Sovjetska delegacija je prepričana, da je za pravilno rešitev tega vprašanja potreben hiter umik tujih čet iz Grčije, odhod tujih vojsk in civilnih inštruktorjev ter tzv. strokovnjakov, obenem pa je treba dati grškemu narodu možnost, da bo svoje zadeve sam reševal na podlagi načela demokracije in da bo lahko vzpostavil s sosednimi državami odnose miru, sodelovanja in prijateljstva v interesu balkanskih in drugih narodov vsega sveta.

EKSPANZIONISTIČNI NAČRTI GRŠKE VLADE

Smatram, da je nujno potrebno pokazati na stvarne ekspanzivne načrte in napadalne namene prav same grške vlade. O tem je že bilo govora lansko leto na pariški konferenci, ko je Tsaldaris zahteval pod izgovorom poprave meje, da se Grčiji priključi skoraj četrtna bolgarskega ozemlja. Po tej grški zahtevi bi bila bolgarska meja oddaljena samo 35 km od Plovdiva — po svojem pomenu najvažnejšega mesta za bolgarsko prestolnico — in največ 95 km od bolgarske prestolnice — Sofije. To je Tsaldaris imenoval popravno mejo. Ali ni to napad? V tem primeru sem primoran povedati, da imamo popolnoma nasprotno mnenje o tem, kaj je napad, a kaj ni napad. Zahtevajoč to tako imenovano »popravno mejo« Tsaldarisova vlada požrešno posega z roko po tuji zemlji. Ni preveč, če naglasimo, da se ozemeljske zahteve grške vlade nasproti Bolgariji niso ome-

jile samo na govore in številne kleвете, temveč so dobile popolnoma določeno praktično obliko. Prišlo je celo do razpravljanja o teh zahtevah gospoda Tsaldarisa in njegove družbe v Parizu, v komisiji za politična in ozemeljska vprašanja Bolgarije. Zadeva je prišla tudi na glasovanje. Večina članov komisije je zavrnila Tsaldarisove zahteve, ki jih je podpiral samo delegat Južnoafriške unije ob sramčljivem vzdržanju predstavnikov treh držav, med njimi tudi Velike Britanije. Naglasiti je tudi potrebno, da je Tsaldaris med pariško konferenco meseca junija leta 1946 predlagal jugoslovanskima delegatoma Beblerju in Vilfanu, naj razdelijo Albanijo med Grčijo in Jugoslavijo. Tukaj vidite očitvene dokaze intrige grške vlade proti Jugoslaviji, Bolgariji in Albaniji, ki ne prenehajo in ki stvarno ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost severnih sosedov Grčije!

SOVJETSKA VLADA PREDLAGA ZAVRNITEV AMERIŠKE RESOLUCIJE

Sovjetska delegacija je pričela precizno proučevati in analizirati vse najvažnejše dokumente, ki se tičejo dela komisije za proučevanje incidentov na grški meji. Na vsakem koraku smo se trudili, da bi zasledovali dogodke, na podlagi katerih se sprožili to vprašanje pred Varnostnim svetom, sedaj pa tudi pred Generalno skupščino. Prepričani smo in ta

prepričanost temelji na trdnih temeljih — dejstvih. Ta dejstva zanikujejo obtožbe proti Jugoslaviji, Bolgariji in Albaniji in govorijo o nepravilnih in neprinudnih zahtevah proti trem severnim sosedom Grčije. Ta dejstva nasprotno ne dopuščajo nikakega dvoma, da pada ta krivda in odgovornost za te dogodke na grško vlado

JUGOSLOVANSKI DELEGAT DR. BEBLER O GRŠKEM VPRAŠANJU

Verodostojnosti jugoslovanskih dokumentov ni mogoče demantirati

(Nadaljevanje s 1. strani)

»Če vržemo pogled na vse govore, ki so bili podani proti naši tezi,« je nadaljeval dr. Bebler, »bomo prišli do naslednjega glavnega zaključka, glavnih dejstev, ki smo jih navedli kot dokaz za naše obtožbe proti resničnim krivcem v grškem vprašanju, ni nihče demantiral in jih nihče tudi demantirati ni poskušal. Nihče ni poskušal demantirati resničnosti dejstev, ki jih je podal g. Winston Churchill v zvezi z oboroženo intervencijo britanskih čet v notranje zadeve Grčije leta 1944.

Nihče ni poskušal demantirati verodostojnosti dokumentov, ki smo jih navedli in ki dokazujejo vmešavanje Angležev v notranje zadeve Grčije po teh dogodkih, niti dejstev, da so britanske čete še vedno v Grčiji in da brez pridržka podpirajo sedanji režim.

Nihče ni poskušal demantirati, da so kvizlingi in drugi nacistični agenti sodelovali in da še nadalje sodelujejo v grški vladi, ter da je glavni oficirski kader monarchistične vojske sestavljen iz kvizlingov.

Nihče ni poskušal demantirati, da so bili prvi člani odporniškega gibanja in vsa levica podvrženi krvavemu terorju, ki ga prestajajo še vedno, in da so desetstični posteni državljani danes še vedno po zaporih ali v preganstvu samo zaradi svojih demokratičnih političnih nazorov.

Nihče ni poskušal demantirati, da v Grčiji kar vre tujih agentov vsake vrste, članov misij, vojskih in civilnih inštruktorjev, svetovalec za vse važne državne službe in samo vlado ter da med njimi vedno bolj narašča število Američanov.

Nihče ni poskušal demantirati, da so v višjem svetu monarchistične vojske oficirji angleške in ameriške misije, ki zasledajo ramo ob rami z Grki.

Nihče ni poskušal demantirati, da se zelo velik del tako imenovane ameriške pomoči Grčiji porablja za vojaške namene, to je za državljansko vojno proti grški demokratični armadi.

Nihče ni poskušal demantirati, da so v zadnji grški krizi ameriški svetovaleci Greeswold, Machway in Henderson igrali zelo važno vlogo.

Naša obtožba se je obdržala sredi bur- slabih argumentov. Zaradi tega imamo pravico zahtevati, da komite posname pravične in pravilne zaključke iz dejstev, ki smo jih zgoraj navedli, tak zaključek je pa naslednji:

Anglija in ZDA so krive oboroženega vmešavanja v notranje zadeve ene izmed držav — članice ZN — Grčije.

Da bi izpolnili svojo dolžnost, da bi ostali zvesti Ustanovni listini, bi morali sprejeti resolucijo, ki jo je predlagala delegacija Sovjetske zveze in ki jo mi podpiramo brez pridržka.

Ostaja mi še, da povem nekaj besed o nekakem kompromisu, ki nam ga je tukaj predlagal g. Johnson v imenu delegacije ZDA. Bili smo malo presenečeni, ko je ameriška delegacija tako hitro zapustila polovico svoje lastne resolucije. Takega umika smo pričakovali, ker so obtožbe proti nam — ki tvorijo podlago ameriške resolucije — po splošnem mnenju, ki se izraža v svetovnem javnem mnenju, popolnoma nevdružne.

Jugoslovanska vlada se omejuje na to, da daje zavetje grškim državljanom, ki so zaradi preganjanja prisiljeni zapustiti svojo deželo. To dela v duhu jugoslovanske ustave in mednarodnega prava, prežeta z globokimi simpatijami do težen grškega naroda po neodvisnosti in svobodi. Jugoslavija na noben način ne ogroža neodvisnosti in celovitosti Grčije. Njeno stališče do dogodkov v Grčiji je v popolnem skladu z Ustanovno listino Združenih narodov.

Vse obtožbe proti Jugoslaviji temeljijo izključno na potvorbah in namigovaljih, storjenih z namenom, da se skrijejo pravi krivci in da se zapeljeta grški narod in svetovna javnost.

Jugoslavijo obtožujejo prav tisti, ki so izzvali vojno v Grčiji. To so tisti, ki so pošiljali in ki pošiljajo v Grčijo orožje in čete, ki so vsilili in ki vsiljujejo grškemu narodu režime, ki so v njihovi službi, tisti, ki dušijo voljo ljudstva.

Na vas, gospodje, je, da iz tega posnamete zaključke. Vi boste tudi za to nosili odgovornost,« je zaključil svoj govor dr. Bebler.

Vse delegacije so z največjo pozornostjo poslušale govor jugoslovanskega predstavnika dr. Beblerja.

Toda še preden je dr. Bebler spregovoril, so mu nekatere delegacije, ki so predvidevale, da bo s še močnejšimi argumenti razkrinkal namene ameriških imperialistov na Balkanu, skušale delati ovire. Očitvidno po njihovih navseh je predsednik političnega komiteja — luxemburški delegat, preden je dal besedo jugoslovanskemu predstavniku, delegate pozval, da govori v diplomatskem jeziku

ter da v svojih govorih ne obtožujejo odkrito drugih delegatov in navzočih osebnosti.

Po govoru jugoslovanskega predstavnika se je belgijski ministrski predsednik poizkušal braniti pred hudo obtožbo jugoslovanskega predstavnika. Toda vsebina in način njegovega zagovarjanja sta v celoti potrdila jugoslovansko obtožbo.

Da bi dokazal, da ni dal predstavniku Belgije v anketni komisiji generalu Delvoixu nikakih pristranskih navodil, je bil Spaak v političnem komiteju Generalne skupščine prisiljen prebrati brzojavko, ki jo je poslal belgijskemu predstavniku v anketni komisiji. Medtem ko je v prvem delu te brzojavke rečeno, da mora belgijski predstavnik ravnati objektivno, pa zahteva Spaak v drugem delu, naj podpre pri glasovanju o sklepih anketne komisije ameriški predlog.

Ta primer je napravil na delegate in publiko močan vtis, ker jasno kaže, kakoga načina so se posluževali predstavniki nekaterih držav pri sestavljanju poročil in odločitvah anketne komisije o vzrokih državljanske vojne v Grčiji.

Na ta način je dobila jugoslovanska teza o pristanosti večine članov anketne komisije svoje novo in nedvoumno potrdilo.

Delegati Švedske, Abesinije, Kube in Norveške so izjavili, da ne morejo podpreti prvga dela ameriške resolucije, ki oboja Jugoslavijo, Bolgarijo in Albanijo, češ da so kršile suverenost grške meje in načela OZN.

Svedski delegat je kritiziral odločitev, da bi reševali grško vprašanje v Generalni skupščini in izjavil, da je vzroke večine obmejnih incidentov nedvoumno iskati v notranjem stanju Grčije.

Svedska delegacija je nato predlagala o grškem vprašanju resolucijo, v kateri stavi predlog, da vzpostavijo štiri zainteresirane vlade normalne diplomatske in dobre sosedne odnose.

Svedska resolucija nadalje predlaga, da bi ustanovili komite iz predstavnikov držav, ki niso direktno zainteresirane v grškem vprašanju. Ta komite bi imel nalogo, podpirati vlade zainteresiranih balkanskih držav pri vzpostavljanju dobrih sosednih odnosov, proučiti bi moral vzroke sedanjega stanja v Grčiji, medsebojne odnose Grčije in severnih sosedov in predlagati bi moral ukrepe za odstranitev spopadov med štirimi zainteresiranimi vladam.

Ta komite bi moral posvetiti posebno pozornost sedanjemu ekonomskemu stanju v Grčiji, in to z namenom, da bi dobil grški narod gromko pomoč.

Imenovanje Zvezne volvne komisije

Beograd, 10. okt. Na podlagi 7. in 8. člena zakona o volitvah ljudskih poslancev za Ustavodajno skupščino (Zvezno skupščino in Skupščino narodov) od 22. avgusta 1945 in ukaza o razpisu volitev za Zvezni svet Ljudske skupščine FLRJ na ozemlju, priključenem k FLRJ na podlagi mirovne pogodbe z Italijo v št. 1880 od 7. oktobra 1947, predsedstvo Prezidijske Ljudske skupščine FLRJ

o d l o ž a :

Za predsednika in člane volivne komisije za izvedbo dopolnilnih volitev ljudskih poslancev Zveznega sveta Ljudske skupščine FLRJ se imenujejo: za predsednika Vitomir Petrovič, predsednik Vrhovnega sodišča FLRJ; za namestnika dr. Miloš Zanko, generalni tajnik vlade LR Hrvatske; za člane: 1. Teodor Tomineš, podpredsednik Vrhovnega sodišča FLRJ; za namestnika Pav-

le Savič, univerzitetni profesor; 2. dr. Marijan Derenčič, sodnik Vrhovnega sodišča FLRJ, za namestnika Jurko Radmilović, pomočnik ministra za delo FLRJ; 3. Sreten Stojanović, kipar, za namestnika Omer Glušić, član komiteja za socialno skrbstvo; 4. Stefan Mitrovič, publicist, za namestnika Adolf Hudnik, sodnik okrožnega sodišča; 5. Blagoje Hadžipanzov, načelnik ministrstva za zunanje zadeve, za namestnika Mino Bogdanov, sekretar ministrstva za rudarstvo FLRJ;

za sekretarja Milorad Vučković, načelnik oddelka komiteja za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti vlade FLRJ, za namestnika Milan Preloč, pomočnik ministra za pravosodje LR Srbije.

Prezidij Ljudske skupščine FLRJ. Predsednik: dr. I. Ribar, s. r. Sekretar: M. Peruničič, s. r.

Imenovanje okrajnih volivnih komisij za Slovensko Primorje

Republiška volivna komisija LRS je na svoj seji 9. oktobra 1947 na osnovi 16. člena zakona o volitvah odbornikov ljudskih odborov Ljudske republike Slovenije ter na predlog pristojnih okrajnih izvršilnih odborov sklenila: Imenujejo se sledeče okrajne volivne komisije:

1. za okraj Gorica: za predsednika: dr. Pavlič Marjan, predsednik okrajnega sodišča za okraj Gorica; za njegovega namestnika: Hojak Ivan, sodnik okrajnega sodišča; za tajnika: Mozetič Milena, uslužbenka, Ajdovščina; za njegovega namestnika: Volk Mimi, uslužbenka, Ajdovščina; za člane: Krivec Alojz, uslužbenec, Lokve; za njegovega namestnika Semič Stane, uslužbenec, Vipava; Kralj Janko, uslužbenec, Solkan; za njegovega namestnika Budin Mila, tajnika, Miren; Križman Franc, okrajni šolski nadzornik, Ajdovščina, za njegovega namestnika Simič Albin, uslužbenec, Ajdovščina.

2. za okraj Idrija: za predsednika: Verbič Božidar, predsednik okrajnega sodišča v Idriji; za njegovega namestnika: Ciglič Pavla, referent OILO, Idrija; za tajnika: Smrekar Jože, referent OILO, Idrija; za njegovega namestnika: Božič Anton, okrajni šolski nadzornik v Idriji; za člane: Rijavec Mirka, okrajna sekretarka AFZ; za njene namestnika Klemenčič Janko, uslužbenec, Idrija; Zaje Angela, upravnica okrajne knjižarne, Idrija; za njene namestnika Klavčič Stanko, knjigovodja, Idrija; Kanduž Vinko, rudar-novator, Idrija; za njegovega namestnika Sulgaj Cvet, referent OILO, Idrija.

2. za okraj Ilirska Bistrica: za predsednika: Šimčič Anton, sodnik okrajnega sodišča v Ilirski Bistrici; za njegovega namestnika: Janežič Anton, sodnik, Zareče 10; za tajnika: Va'entinič Janko, podpredsednik planske komisije v Ilirski Bistrici; za njegovega namestnika: Saksida Rudolf, upravnik kamnoloma v Ilirski Bistrici; za člane: Gustinčič Franc, kmet, Ilirska Bistrica; za njega namestnika Butinar Ivan, delavec, Ilirska Bistrica; Znidaršič Jože, uslužbenec v tovarni Falera, Ilirska Bistrica; za njegovega namestnika Čehojč Alojz, kmet, Topole;

Obmejna komisija predstavlja kršitev nacionalne suverenosti Jugoslavije, Bolgarije in Albanije

New York 10. oktobra. Na večerajšnji seji političnega komiteja se je začela diskusija v zvezi s sestavo obmejne komisije. Predstavniki Sovjetske zveze, Jugoslavije, Poljske, Bele Rusije, Češko-slovaške in Ukrajine so izjavili, da ne morejo sprejeti sklepa o ustanovitvi komisije in da zaradi tega ne bodo sodelovali v diskusiji v zvezi z njeno sestavo.

Ob tej priložnosti je šef sovjetske delegacije Višinski izjavil:

»V zvezi s sklepom, da se ustanovi komisija, sklepom, ki je bil večeraj sprejet v tem komiteju ob nasilni kršitvi naših notranjih pravil postopka, bom dal v imenu sovjetske vlade naslednjo izjavo:

Komisija, ki je bila večeraj ustanovljena, sprejema nase take pristojnosti, ki niso v skladu z načeli enakosti in suverenosti, določenimi z Ustanovno listino. Ustanovitev take komisije je v popolnem nasprotju z načeli, na katerih je zgrajena OZN. Ta komisija predstavlja kršitev nacionalne suverenosti Jugoslavije, Bolgarije in Albanije.

Sovjetska delegacija je mnenja, da sklep, ki ga je večeraj sprejel komitej, skriva prave krivce za položaj v Grčiji, skriva tiste, ki so dejansko odgovorni za oblast med Grčijo in njenimi sosedmi.

Na ta način komisije, ki je bila večeraj izglasovana, komisije s pristojnostmi, funkcijami in pooblastili, ki so v popolnem nasprotju z načeli OZN, sovjetska delegacija ne more sprejeti. V imenu vlade Sovjetske zveze naša delegacija izjavlja, da ne bo sodelovala pri delu te komisije, da zaradi tega ne bo sprejela članstva v tej ko-

Jelarčič Viktor, mizar, Ilirska Bistrica-Trnovci; za njegovega namestnika Petrič Lidija, državna uslužbenka, Ilirska Bistrica.

4. za okraj Postojna: za predsednika: Svetek Rajko, predsednik okrajnega sodišča v Postojni; za njegovega namestnika: Cehovin Tone, poverjenik za gospodarstvo pri OILO v Postojni;

za tajnika: Jerala Jože, pomočnik poverjenika za prosveto pri OILO v Postojni;

za njegovega namestnika: Mihelič Alojzija, uslužbenka OILO, Postojna; za člane: Može Jože, upravnik, Razdrto; za njegovega namestnika Mlekuž Ivan, državni uslužbenec, Postojna;

Venturini Franc, predsednik okrožnega sodišča v Postojni; za njegovega namestnika Ženj Franc, uslužbenec OILO, Postojna; Cepirlo Franc, mehanik, Št. Peter; za njegovega namestnika dr. Ambrožič Franc, zdravnik v Postojni.

5. za okraj Sežana: za predsednika: Bizjak Anton, v. d. predsednika okrajnega sodišča v Sežani; za njegovega namestnika: Majer Gabriel, sodnik v Sežani;

za tajnika: Poberaj Ivo, uslužbenec OILO v Sežani;

za njegovega namestnika: Zadnik Evstahij, uslužbenec, Sežana; za člane: Ljupičar Anton, uslužbenec, Sežana; za njegovega namestnika Kobej Boris, uslužbenec v Sežani;

Podraž Anica, uslužbenka v Sežani; za njeno namestnico Vidrih Lojzko, uslužbenko v Sežani; Pipan Anton, uslužbenec v Sežani; za njegovega namestnika Leban Josip, uslužbenec v Sežani.

6. za okraj Tolmin: za predsednika: Gabršček Zronimir, predsednik okrajnega sodišča v Tolminu;

za njegovega namestnika: Kovačič Mariča, uslužbenka, Tolmin;

za tajnika: Šavli Marija, sekretarka okrajnega odbora AFZ, Tolmin;

za njene namestnika: Makuc Andrej, uslužbenec, Tolmin;

za člane: Bratuš Dušica, uslužbenka v Tolminu; za njene namestnika Hvala Bogomil, inspektor dela, Tolmin;

Podgoršek Pavla, uslužbenka, v Tolminu; za njeno namestnico Čopi Anica, učiteljica, Sv. Lucija;

Skočir Stanko, uslužbenec, Tolmin; za njegovega namestnika Berginc Peter, sekretar okr. LMS, Tolmin.

REPUBLIŠKA VOLIVNA KOMISIJA LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

misiji in da ne bo sodelovala pri volitvah članov te komisije.

Sovjetska delegacija zahteva, da se njeno kategorično negativno stališče v odnosu do te komisije vzame na znanje.

Za tem je spregovoril jugoslovanski delegat dr. Aleš Bebler, ki je izjavil naslednje:

»Zahvaljujem se delegaciji Sovjetske zveze, ki je odklonila sodelovanje s komisijo, ki jo je večeraj izglasovala večina tega komiteja.

Ustanovitev te komisije, ki naj bi izpolnjevala naloge, predvidene v resoluciji ZDA, predstavlja po našem mnenju sovražno dejanje proti Jugoslaviji.

So številni razlogi za našo trditev, da predstavlja ustanovitev take komisije sovražno dejanje, naperjeno proti Jugoslaviji. Komisija ima n. pr. nalogo, da opazuje, v kolikšni meri je jugoslovanska vlada izpolnila svoje mednarodne obveznosti, ter nalogo, da ji pomaga pri izpolnjevanju obveznosti. Dobro, gospodje, toda naša država je suverena. Ona sama izpolnjuje svoje mednarodne obveznosti in pri tem ne potrebuje nikogar, da bi ji pomagal. Zelim, da bi določene druge vlade držav — članice OZN izpolnjevale svoje obveznosti do Ustanovne listine v tolikšni meri, kot jih izpolnjujemo mi.

Zaradi tega smatramo, da je poteza Sovjetske zveze, ki je odklonila sodelovanje v taki komisiji, prijateljska poteza. Predvsem je treba poudariti, da ta poteza predstavlja spoštovanje suverenosti drugih narodov, in da odgovarja duhu velikih načel, ki jim sledi velika demokratična dežela Sovjetska zveza v svoji zunanji politiki.

Pred 30 letnico Oktobrske revolucije

D. Šepilov: Sovjetski patriotizem

(Konec)

III.

Izvor navdih velikih dejanj našega ljudstva je plamteči in životorni sovjetski patriotizem. Partija Lenina—Stalina, ki je zagotovila zmago socializma v naši deželi, je do temeljev razbila sovražno klevetanje ruskega naroda in drugih narodov sovjetske dežele, češ da so »drugovrstni«, »manjvredni« narodi. Partija je okrepila neomajno vero delovnih množic v lastne sile, visoko je dvignila njihovo samozavest in nacionalno dostojanstvo.

V plemeniti skrbi za okrepitev neodvisnosti in moči svoje domovine so delavski razred, kmetje in naša ljudska inteligenca pokazali svetu brezprimerna junštva pri delu in na bojišču. Rjava pošast fašizma je bila brez moči pred nežno, majhno Zojo, pred mladim Olegom Koševcem, kajti plamen sovjetskega patriotizma je neugasljiv in ni na svetu sile, ki bi mogla zlomiti sovjetske ljudi.

Naše ljudstvo je po pravici ponosno na svoje zmage. Pod vodstvom velike Partije Lenina—Stalina je dvignilo svoje deželo iz suženjstva in zatiranja v avantgardo vsega naprednega človeštva. Polno plemenitih patriotičnih čustev je v domovinski vojni v spopadu s sovražnikom na življenje in smrt ubranilo svobodo in neodvisnost svoje domovine. Njegove herojske oborožene sile so rešile človeštvo preteče nevarnosti fašističnega zasuenjenja. Srca slehernega sovjetskega človeka so dragi navdušeni stih Majakovskega, polni ljubezni do socialistične domovine:

In jaz kot pomlad človeštva porojeno v naporih in borbi opevam tvoje domovino, republiko moj!

Toda zakonitemu čustvu nacionalnega ponosa sovjetskih ljudi sta nacionalna omejenost in samozadovoljstvo povsem tuja. Sovjetsko ljudstvo se dobro zaveda, kako gigantke naloge bo moralo še izpolniti v potu svojega obraza, kakšne težave bo moralo premagati, da bo zaključilo izgraditev socialistične družbe, da bo uresničilo postopni prehod v komunizem.

V nekaj letih je treba zalečiti globoke rane, ki jih je zasekala vojna. Stalinov genij je postavil nalogo — v prihodnjih petih letih prehiteti glavne kapitalistične dežele tudi v ekonomskem pogledu, to se pravi v količini proizvodnje na vsakega prebivalca. Gnijoči svet kapitalizma je še sposoben, da rodi posamezna tehnična odkritja, ki pa jih rezervira reakcija predvsem za vojne namene. V najbližji bodočnosti bodo morali sovjetski znanstveniki prekositi pridobitve znanosti za mejami naše dežele. Izpolnitev vseh teh nalog zahteva vsestransko mobilizacijo gmočnih in duševnih sil našega ljudstva, naporov in požrtvovalnosti. Toda sovjetski ljudje vedo, da je kapitalistični svet že zdavnaj dosegel svoj višek in da se krčevito vali nizdol, medtem ko se dežela socializma, polna moči in ustvarjalnih sil, strmo dviga kvišku, kajti ta dežela in samo ta dežela je resnična pomlad človeštva. Sovjetski ljudje bodo zmagovali tudi v borbi za zmago komunizma v naši deželi.

Na torišču dela in v borbah na bojišču so delavski razred in kmetje dokazali, da znajo braniti interese svoje sovjetske domovine, da je blaginja domovine najvišji zakon njihovega življenja. Med zaostlim delom naše inteligenca, zlasti med tisto, ki dela na področju kulture, pa še vidimo posamezne pojave klečplavstva in oboževanja tuje, klečplavstva pred sodobno nacionalno kulturo buržoaznega zapada. O tem govore znani sklepi CK VKP(b) o literaturi in umetnosti, ki jih je sprejela naša inteligenca z velikanskim zadoščenjem.

Daleč smo od nacionalističnega napa, vsa čast in priznanje tistim posameznim znanstvenikom—novatorjem, naprednim pisateljem in umetnikom, katerih plameni nadarjenosti še žare v dobi zatona buržoazne kulture in ki jih tuja reakcija mimogrede rečeno preganja prav zato, ker so napredni. Toda mar ni jasno, da služita sodobna znanost buržoaznega sveta in njena kultura ebičnim interesom imperialistične buržoazije? Zato vzbujajo zakonito čustvo gnusa v sovjetskih ljudeh tisti zakotni intelektualci, ki so še vedno pod vplivom ostankov preteklosti carske Rusije. Le ti gledajo z lakajskim petoliz-

ništvom na vse tuje samo zato, ker je tuje. V lovu za ceneno osebno popularnostjo so uslužno pripravljeno objaviti svoje delo predvsem v tuji reviji. Navdušujejo se celo za smetišnice na berlinskih ulicah. Mar ni to ostanek grde plemiške bolezni, petolizništva, pomanjkanja vere v sile lastnega naroda? Seveda, taki zakotni intelektualci so redke izjeme. Toda sovjetsko ljudstvo, naša slavna inteligenca tudi posameznih pojavov nacionalnega samoponizevanja sovjetskih ljudi noče trpeti, trpeti noče, da bi izgubili čustvo lastnega dostojanstva. »Mar se spodobi nam, sovjetskim patriotom« — je govoril tovariš Zdanov — »tako klečplavstvo, nam, ki smo zgradili sovjetski red, ki je stokrat višji in boljši od katerega koli buržoaznega reda?«

Veliki Stalin poudarja, da je zadnji sovjetski državljani, rešen verig kapitala, za celo glavo višji od katerega koli tuje, visoko stoječega uradnika, ki vlačni na svojih ramenih jarem kapitalističnega suženjstva« (»Vprašanja leninizma« stran 590). Novatorji znanosti in tehnike, napredni ljudje tovarn in polji, ki razmnožujejo bogastva svoje domovine, v nobeni deželi sveta ne uživajo in ne morejo uživati takega vseljudskega spoštovanja, časti in slave, kakor v deželi socializma. Sovjetska znanost je ponosna na imena Pavlova in Ciolkovskega, Zukovskega in Mičurina, Timirjazeva in Williamsa, Bača in Krilova in stotera druga imena, ki so oboževala domačo in svetovno znanost s svojimi deli in odkritji. Sovjetska literatura in umetnost sta resnično ljudski in najbolj idejni na svetu. Zato sprejemajo sovjetski ljudje kot gnusno riganje preteklosti vsakršne izraze klečplavstva in petolizništva pred tujno, pa naj se oblačijo ti izrazi v še tako lažna oblačila »čistih pobud« humanizma in dozdevne »obče človeškosti« znanosti, literature in umetnosti.

Sovjetsko ljudstvo nadaljuje graditev komunistične družbe v pogojih kapitalistične okolitve. Da bi izpodkopali moč socialistične države, iščejo sodobni imperialisti v naši deželi oporišča za svojo špijonažo in protisovjetsko propagando. S svojim široko razprednim tiskom, radiom, kinom, z vsemi uredstvi ideološkega vplivanja poskušajo zastripiti zavest zaostalega dela inteligenca s strupom petolizništva, brezidejnosti, amoralnosti, radi bi omajali silo sovjetskega patriotizma ter obudili in negovali najbolj škodljive ostanke kapitalizma v zavesti naših ljudi. Sovražna agencija poskuša izkoristiti primere oslabilne čuječnosti, dobrodušnosti in malomarnosti posameznih naših funkcionarjev, ostanke klečplazjenja pred vsem tujim v svoje sebične namene, v škodo temeljnih interesov socialistične države.

Čim bolj se pogloblja kriza kapitalističnega sistema, tem širše in jasneje se odkrivajo prednosti dežele socializma, tem bolj besni reakcija — od Hoovera in Churchilla do prostovoljnih lakajev buržoazije iz vrst lažsocialistov. Leti in njihovi podkupljivi pisni opevajo kapitalistični red in zlivajo cele goliče gnojnice na sovjetsko ljudstvo, ki so mu še nedavno hinavsko peli slavo, ko se je nož nemškega fašizma dotikal njihovega grla.

Partija Lenina—Stalina uči naše ljudstvo nenehne čuječnosti, da bi ne moglo nobene intrige sovražnika, njegove špijonaže in agenture zavreti našega socialističnega dela. Najvažnejša ideološka naloga Partije je razvijati in negovati sovjetski patriotizem, to močno silo našega postopnega gibanja naprej. Vzajajne sovjetskih ljudi v duhu brezmejnne ljubezni do njihove sovjetske domovine, pripravljenosti, da bi v katerih koli pogojih in ne oziraje se na žrtve branili interese in čast sovjetske države, vzajajne v duhu požrtvovalnega dela za dviganje moči in slave socialistične domovine — to mora biti glavna vsebina ideološkega dela partijskih organizacij. Neupogljiv volja in značaj, sposobnost, da kljubujemo vsakršnim prekanjenim naklepom sovražnika, sposobnost, da visoko dvigamo dostojanstvo sovjetskega človeka — to so neločljive lastnosti resničnega patriota naše domovine.

Sovjetski patriotizem je kot zlata zlitina najbolj vzvišenih in plemenitih potez našega ljudstva. Simbol viteških moči ljudstva, njegovih zmag, njegove slave, njegovih novih ustvarjalnih načrtov je ime velikega Stalina. Pod vodstvom tovariša Stalina vodi herojska Bolševiška partija narode sovjetske dežele po poti v komunizem.

Proglas Ljudske fronte Srbije pred volitvami v ljudske odbore

Beograd, 10. oktobra. Izvršni odbor Ljudske fronte Srbije je izdal v zvezi z bližnjimi volitvami v ljudske odbore v LR Srbije proglas na srbski narod, v katerem je rečeno:

»Kakor so med vojno brezprimerni podvigi naših borcev ponesli slavo naše države in ime tovariša Tita širom sveta, tako tudi danes vsi narodi sveta občudujejo izgradnjo prave demokracije v naši državi, politično enotnost, delovno herojsko naših ljudi in velike uspehe v izvajanju našega petletnega plana.

Tudi tokrat bo srbski narod na teh volitvah v krepitvi in izgradnji ljudske demokracijske oblasti, ki zagotavlja našo neodvisnost in procvit FLR Jugoslavije, dokazal svojo visoko politično zavest.

Delavci in delavke, kmetje in kmetice, ljudska inteligenca in mladina! Zdravniki in ljudski frontisti ste znali na vseh dosežanih volitvah med seboj

izbrati ljudi, ki so pravi nositelji vaših želja in teženj. V ljudskih odborih, v organizacijah Ljudske fronte ste imeli priložnost videti neuklonljive graditelje novega življenja, neutrudljive delavce za blagostanje in srečo ljudstva. Sem in tja ste srečali brezdušnega birokrata, lenuha in pristranskega človeka. Med nami so še ljudje, ki poskušajo zlohotno ovirati veliko delo, ki ga ustvarjamo. Bodite budni čuvarji čistosti naše ljudske oblasti.

Izberajte v ljudske odbore najboljše med najboljšimi, najodločnejše v borbi za nadaljnjo izgradnjo naše države. V ljudske odbore naj pridejo najboljše delavci in delavke, kmetje in kmetice, napredni intelektualci in intelektualke, mladinci in mladinke, ki so pripravljene neumorno delati za nadaljnji napredek naše države, za uresničenje našega petletnega plana. Ne dovolite spekulantom in prikritim sovražnikom vstop v oblasti,

OBVEZNI ODKUP KROMPIRJA DOSLEJ DOSEGEL 70,4%

Ministrstvo za trgovino in preskrbo objavlja, da je doseglja izvršitev plana obveznega odkupa krompirja v LRS na dan 7. oktobra t. l. 70,4%.

Istočasno sporočamo, da smo pričeli dodeljevati potrošnim centrom potrebne količine krompirja za preskrbo potrošnikov čez zimo. Prizadeži LO bodo objavljali čas in način delitve krompirja.

IZ PISARNE MINISTRSTVA ZA TRGOVINO IN PRESKRBO.

Preložitve seje zakonodajnih odborov Ljudske skupščine FLRJ

Beograd, 10. okt. Seje zakonodajnih odborov Zveznega sveta in Ljudskega sveta, ki so bile določene za 13. oktober, so odložene na ponedeljek 20. oktobra. Prvi zakonski načrt na dnevnem redu bo splošni del kazenskega zakonika.

Trgovinski sporazum z Norveško

Beograd, 10. okt. Konec septembra je bil v Beogradu sestanek jugoslovansko-norveške mešane komisije, na katerem so razpravljali o vseh vprašanjih, ki se tičejo razširjenja blagovne izmenjave med obema državama v okviru sklenjenega trgovinskega sporazuma. Doseženo je bilo tudi soglasje, da se trgovinski in plačilni sporazumi, sklenjeni med FLRJ in Norveško 30. avgusta 1946 v Oslu, katerih veljavnost poteka 1. okt. 1947, podaljša do 30. aprila 1948. Pogajanja so se zaključila s sklenitvijo dopolnilnega protokola k trgovinskemu sporazumu.

Trgovinski sporazum s Švedsko

Beograd, 10. okt. Od 10. septembra do 3. oktobra t. l. je v Beogradu zasedala jugoslovansko-švedska mešana komisija. Komisija je v teku zasedanja obravnavala vprašanja trgovinske izmenjave, razna finančna vprašanja in vprašanja pomorskega transporta. Komisija je zaključila svoje delo 3. oktobra s podpisom protokola, ki bo tvoril sestavni del trgovinskega sporazuma od 12. aprila t. l.

Seja Vseslovenskega komiteja

Beograd, 10. okt. V sredo je prispela v Beograd delegacija Slovaškega komiteja Poljske, ki je potovala v Sofijo na Sejo razširjenega Prezidija Vseslovenskega komiteja, ki bo od 10. do 14. oktobra. V delegaciji so: podpredsednik poljskega sejma in predsednik Slovaškega komiteja Poljske V. D. Barczikowski, generalni sekretar Slovaškega komiteja Poljske Stanislaw Trojanowski ter profesor Tadeusz Ler-Splavinski ter Kazimir Pivarski, člana organizacijskega komiteja za sklicanje kongresa znanstvenikov-slavistov, ki bo konec t. l. v Moskvi.

Seja IO LF Srbije

Beograd, 10. okt. Izvršni odbor Ljudske fronte Srbije je imel snovi sejo, na kateri je sprejel več sklepov za čim uspešnejšo izvedbo volitev. Med drugim je sklenil, da bodo sodelovali v predvolivni kampanji člani Izvršnega odbora Ljudske fronte Srbije ter ljudski poslanci z ozemlja LR Srbije. Na seji je bil sprejet tudi volivni proglas Izvršnega odbora Ljudske fronte Srbije, poslan ljudstvu LR Srbije.

OBJAVA

Republiška volivna komisija javlja, da ima svoje uradne prostore v Ljubljani, Erjavčeva cesta 11/II. — telefon 28-75.

ki jo naše ljudstvo izvojevalo z neštivilnimi, težkimi žrtvami, in ki mu zagotavlja srečno bodočnost. V naših ljudskih odborih ni mesta za lenuhe in ljudi, ki ne vodijo računa o ljudstvu in državi, za one, ki ne poslušajo ljudskega glasu. Volite ljudi, ki so vsak dan ustvarjali tesno vez z ljudskimi odbori, da bi lahko ljudske množice, združene v Ljudski fronti in njenih organizacijah, mogle s svojim delovnim poletom pomagati ljudskim odborom pri reševanju vseh gospodarskih, socialnih, kulturnih in prosvetnih vprašanj. Saboterji in sovražniki naše ljudske oblasti ter naše svobode morajo biti daleč od naših odborov.

Srbi, Hrvati, Šiptari, Madžari, Rumuni, Slovaki, Rusini!

Ljudski odbori naj bodo resnični izraz enakopravnosti vseh narodnosti in enotnosti, ustvarjene v naši demokratični državi.

Volite v ljudske odbore ljudi, ki bodo še nadalje čuvali nacionalno enakopravnost in demokratične pravice vseh narodov, utrjevali bratstvo in enotnost med našimi narodi, to pa pomeni: še nadalje zagotavljali napredek naše države.

Srbski narodi! Bodite tudi na teh volitvah vredni svoje slavne preteklosti. Z množičnim prihodom na volitve, naj srbsko ljudstvo tudi tokrat manifestira svojo enotnost v Ljudski fronti, svojo vdanost ljudski oblasti.

Vsi na volitve! Dajte zaupnice najboljšim kandidatom Ljudske fronte, onim, ki se izživljajo v borbi za izvršitev petletnega plana, neutrudljivim delavcem pri delu izgradnje naše srečne bodočnosti!

Protest Glavnega štaba madrskih deželnih brigad zaradi napada okupacijskih vojakov na koroško mladinsko brigado

Zenica, 10. oktobra. Ob nedavnem drznem napadu britanskih okupacijskih oblasti na mladinsko delovno brigado iz Slovenske Koroške, ki je delala na mladinski progi Samac—Sarajevo, je glavni štab mladinskih delovnih brigad v imenu 52.000 graditeljev proge tretje izmene poslal pismeni protest zavezniški kontrolni komisiji na Dunaju. Protestno pismo se glasi:

»Okupacijske oblasti in vojniki so samovoljno in drzno napadli in pretepli mladinsko delovno brigado iz Slovenske Koroške, ki je mesec in pol delala na mladinski progi Samac—Sarajevo. Ta najnovejši napad angleških vojakov na Koroškem na slovensko mladino je povzročil ogorčen protest in zgražanje vseh voditeljev mladinske proge, s katerimi je skupno živela in delala koroška delovna brigada.

Delo mladincev iz Slovenske koroške brigade na mladinski progi Samac—Sarajevo je bilo ne samo vidna manifestacija ljubezni proti matici državi ter

bratska pomoč ostali mladini Jugoslavije, temveč je tudi pomenilo velik prispevek k razvijanju medsebojnega razumevanja svetovne demokratične mladine v borbi proti rušilecemu resničnemu miru in netilecemu nove vojne. Po črti uničevanja vseh pravic slovenskega življa v Slovenski Koroški in doslednega zatiranja ljudstva te pokrajine, so angleške okupacijske oblasti izvršile nov brutalni in brezobzirni zločin. Napadle so mladinsko delovno brigado iz Slovenske Koroške samo zaradi tega, ker je z vsem svojim žarom dokazala, da ljubi svojo domovino, da teži po resničnem miru in sodelovanju demokratične mladine sveta. Graditelji mladinske proge Samac—Sarajevo naj-energičneje zahtevajo, da se krivci tega najnovejšega zločina nad ljudstvom Slovenske Koroške in njegovo demokratično mladino, najstrožje kaznujejo. Naj živi borba mladega pokolenja sveta proti imperializmu in nosilec nove vojne! Živela Svetovna federacija demokratične mladine.«

Vojni zločinec in krvnik koroških Slovencev Alojz Maier-Kaibitsch pred sodiščem

V torek 14. t. m. se bo v Celovcu pričela sodna razprava proti glavnemu iniciatorju vseh ukrepov proti Slovencev na Koroškem in Gorenjskem

V torek 14. oktobra se bo pričela pred deželnim sodiščem v Celovcu razprava proti znanemu vojnemu zločincu in krvniku koroških Slovencev Alojzu Maier-Kaibitschu. Sodnemu svetu bo predsedoval predsednik deželnega sodišča dr. Kubler, obtožnico bo pa zastopal prvi državni tožilec dr. Supan.

Maier-Kaibitsch so angleške okupacijske oblasti izročile avstrijskim sodiščem 1. maja 1946 in je že pod drugo leto v sodnem zaporu v Celovcu, kjer v glavnem dela v pisarni zapora, dobiva hrano iz mesta in nosi zlikane obleke. Razprava proti Maier-Kaibitschu je bila že večkrat napovedana, toda šele sedaj so prvič dobile pozive na razpravo tudi priče, med katerimi je veliko število nemških šovinistov, ki naj bi razbremenili tega priznanega vojnega zločince. Zdi se, da je prav sedaj našlo avstrijsko sodišče ugoden trenutek, da sodi Kaibitscha.

Ker je Maier-Kaibitsch izvršil celo vrsto zverinstev tudi v okupiranih pokrajinah Slovenije, ga je Komisija za ugotavljanje zločinov okupatorjev in njihovih pomagačev za Slovenijo proglasila za vojnega zločince in vlada FLRJ je zahtevala njegovo izročitev jugoslovanskim oblastem v smislu sklepa zaveznikov, da se bodo vojni zločinci sodili v državah, kjer so izvrševali svoje zločine.

Vojni zločinec Alojz Maier-Kaibitsch je rojen 1891 v Leobnu. Kot avstroogrski oficir je služil v 7. pešadijskem polku v Celovcu. Že takrat je bil znan po svojem sovraštvu proti Slovencev. Po koncu vojne se je kapetan Maier-Kaibitsch takoj

pridružil nemškimi šovinistom v Celovcu, odkoder je organiziral teroristične pogrome proti koroškim Slovencev, ki so brez kakršne koli tuje pomoči proglasili slovensko Koroško za del Jugoslavije. Ubijanje vojnih ujetnikov in ranjencev je bilo že takrat glaven posel odredov, ki jim je poveljeval Kaibitsch. Marca 1920 je Kaibitsch deloval kot sekretar Hei-matdiensta, ki je bil osnovan izključno za borbo proti Slovencev. Organizacija terorja ob plebiscitu leta 1920 in falzifikacija volje prebivalstva Slovenske Koroške, vse to je v veliki meri rezultat Kaibitschevega dela.

Po priključitvi Avstrije k Nemčiji je Kaibitsch napredoval za SS-Standartenführerja in šefa pokrajinskega urada za Koroško, kjer je takoj pričel s pripravami za preseljevanje koroških Slovencev.

Po narču, ki ga je Kaibitsch poslal že leta 1933 v odobritev nacistični centrali v Monakovem, so bile iz Slovenske Koroške izseljene stotine slovenskih družin in njihovo imetje konfiscirano za utrjitev meje. Prav tako je bilo konfiscirano imetje slovenske Zadrzne zveze v Celovcu in vseh slovenskih zadrug. Stotine in stotine Slovencev so vržli v zapore. Posebno vojno sodišče iz Berlina je zasedalo v Celovcu in odredilo mrtne obsodbe.

Kakor je priznal vojni zločinec gaulerter Rainer na razpravi v Ljubljani, je bil Kaibitsch glavni iniciator vseh ukrepov proti Slovencev na Koroškem in Gorenjskem.

Priprave za kongres Slovaško-italijanske antifašistične unije na Svobodnem tržiškem ozemlju

Trst, 10. oktobra (Tanjug). 26. t. m. bo kongres Slovaško-italijanske antifašistične unije za Svobodno tržiško ozemlje.

Po vseh krajih STO-ja so predkongresna zborovanja in konference, na katerih se ljudstvo pripravlja na ustanovni kongres SIAU-ja. V Piranu, na ozemlju STO-ja, pod jugoslovansko upravo je bila konferenca SIAU-ja v mestnem gledališču Tartini. Konference so se udeležili znani antifašistični voditelji STO-ja, med katerimi tudi tovariš Laurenti, ki je nagovoril zborovalce. Orisal je predvsem sedanji politični položaj na STO-ju in poudaril, kako angloameriški imperializem v Trstu črti razne črtnice, ustaše in italijanske fašiste, ki so se zatekli v Trst. Po drugi strani pa angloameriške oblasti mečejo iz služb Tržačane in zaposljujejo tako imenovane istrske begunce. Spričo vsega tega stojijo pred SIAU-jem

nove naloge: uresničenje zahtev delovnega ljudstva in ohranitev njegovih dosežanih pridobitev. Cilj Slovaško-italijanske-antifašistične unije je gospodarska utrjitev STO-ja in utrjitev demokratične bloka, ki se izraža v slovaško-italijanskem bratstvu.

Tudi na teritoriju STO-ja pod angloameriško okupacijo, so predkongresna zborovanja. V kulturnem krožku »Pino Tomazič« je govoril predsednik Glavnega odbora SIAU dr. Pogassi. Omenil je predvsem zahtevo ljudskih množic po sodelovanju z upravnimi oblastmi. SIAU zahteva, da delovno ljudstvo sodeluje pri vseh upravnih organih v mestu, čeravno italijanske nacionalistične stranke temu nasprotujejo. Pozval je udeležence, da je dolžnost vseh antifašistov, da se antifašistične organizacije razširijo na vse sloje prebivalstva.

III. šahovski šampionat Jugoslavije Dr. Trifunović sam v vodstvu

Rezultati prejšnjih kol:

V odloženi partiji iz I. kola med vlemojstrom dr. Vidmarjem in Kostičem je po brezuspešnem poskusu Kostiča, da bi s tvegano budimpeštansko otvoritvijo privedel svojega nasprotnika v težave, dr. Vidmar z odlično pozicijsko igro odločil partijo v svojo korist.

Prekinjena partija iz II. kola Božič-Kulzinski je po 77. potezah končala neodločno.

Rezultati V. kola:

Prva sta končala dr. Vidmar in Božič. V izmenjalni varianti indijske obrambe sta se igralca po 16 potezah zedinila na remi.

Neodločno je končala tudi partija Vuković in inž. Vidmar ml.

Prvič je na turnirju prišlo do grobe napake. Gruber je nekorektno žrtvoval figuro proti Radoičiću, ta pa ja v dobljeni poziciji spregledal mat v eni potezi.

Germek in Puc sta po izmenjavi lahkih figur dala partijo remis.

V končni stolpov, ki ni dovoljevala

izgledov na zmago ne enemu ne drugemu, sta v 28. potezi remizirala dr. Trifunović in kap. Marković.

Zelo dobro je igral Bidev s Pircem. Izkoristil je malo njegovo netočnost v otvoritvi in stalno pojačeval prednost. S tem je premagal Pirea, ki se je končno vdal svojemu nasprotniku.

Prekinjene so partije: Milič—Gligorič, Kulzinski—Tot, Kostić—Tomovič.

Milič je proti Gligoriču v izredno zanimivi partiji žrtvoval figuro za dva kmeta. Dobil je močan napad. Ob prekinitvi ima sicer kvaliteto manj, toda dva kmeta več. Ima rahle izgleda na zmago.

Kostić ima v trdnjavi končnici proti Tomoviču kmeta več in bo verjetno zmagal.

Tot ima dobljeno pozicijo s Kulzinskim, dasi sta za enkrat materialno enaka.

Stanje po V. kolu:

Dr. Trifunović 4, Pirc Puc 3½, Gligorič, Tomovič 3(1) itd.

Za izboljšanje uspehov strojno traktorske službe je najvažnejše pravilna kadrovska politika

V strojno-traktorski službi je sicer pereče vprašanje strokovnega kadra, vendar pa bi se dalo s primerno razporeditvijo tistih moči, ki z njimi trenutno razpolagamo, tudi to vprašanje vsaj do neke mere zadovoljivo rešiti. Pri nedavnem pregledu dela strojno-traktorskih postaj so organi Kontrolne komisije ugotovili, da ima glavna uprava strojno-traktorskih postaj zelo slab pregled nad kadri in jih zato tudi ne more pravilno razporediti po posameznih Ustrojih. Prav tako pa se tudi izpopolnjevanju strokovnega znanja tistih traktoristov in brigadirjev, ki so lani obiskovali daljše ali krajše strokovne tečaje, ne posveča dovolj pozornosti.

ČE JE UPRAVNI KADER DOBER, JE DOBRU TUDI DELO BRIGAD

Na terenu se je pokazalo, da je delo zelo slabo tam, kjer je upravni kader slab ali pa kjer mora upravnik opravljati tudi posele agronoma. Dobro urejena strojno-traktorska postaja je v Mariboru, kjer ima upravni kader situacijo na terenu tako rekoč v rokah. Letošnja kampanja je kljub vsem objektivnim težavam izvedel z zadovoljivimi uspehi. Za jesensko setev so pravočasno pripravili ves traktorski park. Zrcalo njihovega dela pa so delavnice, kjer so vsi, tudi ne-upravniki stroji v najlepšem redu, namazani, da se ne bi železnih delov lotala rja.

Popolnoma drugačno sliko pa kaže Ustroj Murska Sobota. Tam vodeči kader nima pregleda nad delom, niti nad stroji. Traktorji so neurejeni, nenamazan in rjasti. Traktoristi niso točno prihajali na delo in niso dosledno izvrševali kontrahiranega oranja. Upravno osebje sploh ne skrbi za vzgojo tehničnega kadra niti mu ni mar, da bi ga izpopolnil s strokovno sposobnimi močmi.

PREMAJHNA SKRBA ZA IZPOPOLNJEVANJE STROKOVNEGA ZNANJA TRAKTORISTOV IN BRIGADIRJEV

Znanje, ki ga pridobijo traktoristi in brigadirji na krajših ali daljših strokovnih tečajih, največkrat ne zadošča. Seznanje se sicer s teorijo, o praktičnem delu pa imajo kaj malo pojma. Zato so tudi okvare na strojih zelo pogoste. Pri pregledu rezultatov dela je bilo jasno, da tista brigada, kjer je brigadir ne-sposoben in neiniciativen, ne napreduje, napake se kopičijo in pritožb o slabem delu brigade je vedno več. Ustroj Celje in Maribor dobro skrbita za izpopolnitev brigadirskega kadra. Večkrat so sklicali 14dnevne strokovne konference, kjer so brigadirji lahko izmenjali svoje izkušnje. Ostali Ustroji pa niso pokazali dol volj pažnje vzgoji svojega kadra. Zaradi tega je nujno, da posebno v zimskem času vsak Ustroj organizira vsaj 14dnevni traktorski oziroma brigadirski tečaj, kjer dobijo traktoristi in brigadirji teoretično znanje, ki ga lahko pri delu praktično izpopolnijo.

Doslej pa so tudi pri praktičnem delu dobivali traktoristi vse premalo podpore od brigadirjev in tehničnih kontrolorjev. Ti bi morali svojim traktoristom pokazati praktično najosnovnejše stvari pri delu s traktorjem in tudi o agrotehničnih merah. Tako na primer traktoristi Brigade Sv. Jurij pri Celju ni vedel, kako je treba traktor namazati, kako se kontrolira ali je v menjalniku zadosti olja ali ne. To pa je izredno važno in bi brigadir ali tehnični kontrolor s kratko razlogo preprečil okvaro na stroju, ki je lahko posledica slabega ali nepopolnega mazanja. Primer izredno slabega in neodgovornega odnosa tehničnega kadra do traktoristov je primer tehničnega kontrolorja Ustroja Murska Sobota. Ta je odgovarjal traktoristom, kadar so mu javili kakšne napake na stroju: »vozi, dokler gre«. Posledica tega je jasno bila česta okvara na strojih. Drug tak primer je okvara na strojih v Bellinčah. Tu se je v enem traktorju zaradi slabega tesnila izteklo iz karterja dnevno približno 5 litrov olja, to se pravi, da je bila samo pri mazivu dnevna škoda do 150 din. Skoraj na vseh traktorjih te brigade je bila pokvarjena razsvetljava in seveda zato ob potrebi traktoristi ne bi mogli delati ponoči. Tehnični kontrolor pa se za to, kakor tudi nekatere druge okvare sploh ni zmenil in so ostajale nekaznovane tudi nekatere očitne malomarnosti traktoristov. Kakšen odnos do traktoristov je imel ta tehnični kontrolor se vidi iz tega, ker ni hotel dati navodil traktoristom, češ da bodo delali brez njega, če bodo vse vedeli. Kontrolni organi so s primerljivimi ukrepi poskrbeli, da taki tehnični vodje pri našem delu ne bodo mogli škodovati.

Napake delajo tudi ponekod agronomi, ki ne dajejo traktoristom in brigadirjem pouka o globokem oranju in o različnih agrotehničnih merah.

Velik delež, da je stanje strokovnega kadra ni takšno kot bi lahko bilo, ima glavna uprava. Ker ne zahteva poročil od podrejenih Ustrojev, niti ne skrbi dovolj iniciativno za vzgojo novih kadrov, imajo podrejene uprave vtis, kot da vprašanje kadra ni tako zelo važno. Na drugi strani pa glavna uprava nima pogleda nad kvaliteto kadrov, radi česar jih tudi ne more pravilno razmeščati. Problem vzgoje novih kadrov je treba posvečati več pažnje. Ustroji bi morali pričeti z nedeljškimi in večernimi tečaji za brigadirje in traktoriste. Za to delo bi bilo potrebno mobilizirati vse strokovne sile na terenu, tako vodeče strojnike, agronome itd., da bi brigadirji in traktoristi dobili res najboljši pouk. Glavna uprava je sicer lani organizirala 21dnevni tečaj s 46 tečajniki in 76dnevni tečaj s 161 tečajniki iz vse Slovenije. Uspeh je bil

VPRAŠANJA STALNE ZAPOSLITVE TRAKTORSKEGA KADRA

Dosedaj so bili traktoristi nekakšni sezonski delavci, zaposleni samo ob času velikih delovnih akcij na vasi. V zimskem času pa so iskali zasluzka drugod. Posledica tega je bila, da so na primer lani čez zimo odšli najboljši traktoristi na delo v tovarne, ob spomladanski setvi pa se niso hoteli več vrniti v brigade. Uprave strojno-traktorskih postaj so napravile težko napako, ker teh traktoristov niso zaposlile čez zimo pri kakšnem drugem delu, zlasti ker zimskih mesecev niso izkoristile za politične in strokovne tečaje. Letos bodo to vprašanje drugače rešili. Vsi Ustroji so se obvezali, da bodo v zimskih mesecih organizirali tečaje za traktoriste in brigadirje, v ostalem času pa bodo temeljito očistili vse stroje, popravili eventualne poškodbe in pripravili traktorje, da bodo ob pričetku pomladnih del pripravljivi za delo.

Od dela v strojno-traktorski službi pozimi pa odvrta tudi izredno nizka plača. Za čiščenje strojev dobivajo premalo. Te plače bodo Ustroji morali delu primerno zvišati. Posebno skrb pa bodo morali posvetiti tistim delavcem, ki imajo družine. Nje je treba čez zimo zaposliti kot pomožne mehanike in jih temu primerno tudi plačati. Na ta način si bomo zagotovili stabilen strojno-traktorski kader, ki ne bo begal iz brigade v industrijo ali pa domov. S primerno izpopolnitvijo strokovnega in političnega znanja bo rasla tudi delovna zavest brigadirjev in traktoristov in se bo izboljšala tudi delovna disciplina. Brigade bodo postale trdna, nedeljiva celota, delovni kolektiv, del našega velikega gospodarskega kolektiva.

NEPRAVILNO RAZMEŠCANJE IN IZKORIŠČANJE STROKOVNIH MOČI SLABI USPEHE

Slabi kadrovske politiki se skoraj vedno pridružuje tudi slabo razmeščanje kadra. To vidimo tudi pri nekaterih Ustrojih. Tako je na primer v delavnicah strojno-traktorskih postaj v Mariboru, Celju in Novem mestu premalo mehanikov, dočim jih imajo pa drugi Ustroji na primer v Brežicah in Ljubljani preveč. Ustroj Brežice ima poleg 5 pomočnikov in mojstrov-mehanikov ter ključavnice-jev še 23 vojnih ujetnikov, ki so vsi specialisti v mehanični stroji. Ker jih je preveč, njihova delovna sila ni popolnoma izkoriščena. Na drugi strani pa Ustroju Novo mesto manjkata dva mehanika, glavni strojniki in tehnični kontrolor. Drug primer slabega razmeščanja kadrov je mehanična delavnica Škofja Loka, kjer je zaposlenih 10 moči. Ustroj Ljubljana je letos maja razformiral traktorsko postajo Škofja Loka, osebje me-

hanične delavnice pa ni razmestil nikamor, temveč ga je pustil v Škofji Loki. Tako je bila tam delavnica, ki strojno-traktorskim postajam ni prav nič koristila in je delala za privatni sektor.

Za uspehe Ustrojev je izredno važno, da je upravnik človek, ki je dober organizator. Napačno je, če je agronom hkrati upravnik, ker se potem ne more posvetiti niti enemu niti drugemu. Tak primer je v Ustroju Brežice, kjer je bil agronom imenovan za upravnika. Kot agronom se je odlično izkazal, kot upravnik pa ni mogel opravljati obeh poslov hkrati. Namesto svojega strokovnega dela se je lotil administrativnih poslov ter personalnih vprašanj. Agronomske službe na terenu od takrat na področju tega Ustroja nihče ne opravlja. Sicer obišče teren od časa do časa njegov pomočnik, ki pa nima agronomske in tudi ne kmetijsko-strojne izobrazbe in le formalno obide vse brigade. Posledica je očitna. Takih napak pa so Ustroji zagrešili več.

NALOGA SINDIKATOV PRI POLITIČNI VZGOJI STROJNO-TRAKTORSKEGA KADRA

Vsak Ustroj ima svojo sindikalno podružnico. Te sindikalne podružnice pa so po navadi samo na papirju. Sestanki se vrše zaradi sestankov, na njih se ne postavljajo nikakršni sklepi, niti ne sprejemajo obveznosti. Sindikalne podružnice se ne brigajo za osnovne probleme tako za politično izgradnjo članstva, za pravilen odnos do dela, za delovno disciplino, nagrajevanje itd. Posledica tega je, da sindikalne podružnice Ustrojev niso vzgojni elementi, prav tako kakor niso povezane z upravami. V spomladanski kampanji je bilo organizirano tekmovanje, ki je rodilo prav lepe uspehe. Petnajst traktoristov in dva brigadirja so poslali udarniki, najboljši traktoristi pa so bili nagranjeni. Te nagrade pa niso imele pravega efekta, ker so nagrado razdelili med veliko število traktoristov, tako da je prišla na vsakega neznatna vsota. Na primer Ustroj Celje je razdelil 10.000 din nagrade 36 traktoristom in se je nagrada gibala od 100—300 din. To je bilo seveda napačno in bi bili morali nagraditi manjše število najboljših traktoristov z znatnejšimi vsotami. Sindikalne podružnice so to videli, niso pa pokrenile ničesar, da bi se bile napake pravočasno odstranile.

Po vsem tem je razumljivo, da imajo sindikalne podružnice posameznih Ustrojev velike naloge. Največja je prav gotovo politična vzgoja članstva, kar bo v največji meri pripomoglo, da bo strojno-traktorski kader postal najboljši propagandist stroje, to je tehnično izboljšane obdelave zemlje. Prvi novi udarniki, ki so bili proglašeni letos, pa nakazujejo smer, da morajo sindikalne podružnice Ustrojev prav tako posvečati veliko pažnjo udarništvu in novatorstvu ter pravičnemu nagrajevanju.

Konferenca strokovnjakov o pospeševanju kulture kornuze

Kako bomo na zmanjšani površini dvignili pridelek kornuze

V zveznem ministertvu za kmetijstvo in gozdarstvo v Beogradu se je danes začela konferenca strokovnjakov o vprašanju pospeševanja kulture kornuze.

Konferenca se udeležujejo strokovnjaki Bolgarije, Madžarske, Češkoslovaške, Albanije in Rumunije.

Minister za kmetijstvo in gozdarstvo zvezne vlade dr. Vaso Čubrilovič je začel konferenco in poudaril njen pomen z ozirom na dejstvo, da so pred vojno izmed 12.637.000 ha, kolikor so v vsej Evropi sejali kornuze, od tega odpadlo več kot 9.584.000 ha na države, katerih strokovnjaki se udeležujejo konference. Vendar pa so se tako pri nas kot v velikem delu Jugovzhodne Evrope strokovnjaki in znanstveniki prepoznali za čel zanimati in baviti s proučevanjem kulture kornuze. Zato kmetu kljub velikim naporom, ki jih je vlagal v svoje obdelovanje, kornuza ni dala takega donosa kot bi ga sicer lahko. Potrebe dežele zahtevajo, da se površine s kornuzo zmanjšajo, da človek preneha jesti kornuzni kruh in da namesto tega je pšenični kruh. Potrebe za industrijsko predelavo kornuze pa zahtevajo — kljub zmanjšanju površin — proizvodnjo še povečano.

Nato je minister dr. Vaso Čubrilovič prešel na naloge konference:

»Vam, strokovnjakom, bodisi iz Jugoslavije, bodisi iz nam prijateljskih sosednjih držav jugovzhodne in srednje Evrope, se po mojem mnenju postavlja kot prva naloga — praktična selekcija, nato pa problemi heteroze in njene uporabe, problem plodoredov in agrotehničnih ukrepov pri kornuzi. Navzočnost številnih strokovnjakov za selekcijo kultur, tako naših kot iz inozemstva, je jamstvo, da bo konferenca imela ne samo znanstveno-strokovni ampak tudi obštedospodarski pomen za dežele Jugovzhodne in Srednje Evrope.

Upam, da boste vi, tovariši strokovnjaki, posvetili razen čisto znanstvenostrokovnim nalogam pozornost tudi problemu širšega uporabljanja strokovno-znanstvenih izkušenj o vprašanju gojitve kornuze med širokimi ljudskimi množicami.

Od vaše pobude, od vaše iznajdljivosti, smisla za organizacijo in vaše udarnosti je odvisno, koliko bodo vaši znanstveni rezultati izvedeni pri preizkušnjah in v laboratorijih, nakar se bodo lahko takoj v najširšem obsegu uporabljali na širokem poizkusnem polju kmečkih njiv.

Konferenco so pozdravili profesor dr. Alojz Tavčar in predstavniki Bolgarije, Češkoslovaške, Madžarske, Rumunije in Albanije.

Pomočnik ministra za kmetijstvo in rudarstvo zvezne vlade Blažo Djurič je imel nato referat o povečanju donosa kornuze v petletnem planu.

Izvedba petletnega plana v poljedelstvu je v veliki meri odvisna od izpolnitve planskih nalog pri kornuzi. Gojitve kornuze bo skrbena na rodovitnejša področja, izpremenila pa se bo tudi uporaba kornuze. Običajno pa se bo zmanjšal delež kornuze kot krušnega žita, nasprotno pa se bo povečala industrijska predelava kornuze in uporaba kornuze za pitanje goveda in živine.

Petletni plan predvideva zmanjšanje površin s kornuzo od 2.724.000 ha na 2.300.000 ha v letu 1951, t. j. za 17 odstotkov manj. Povečanje skupne proizvodnje kornuze pa znaša 17.506 vagonov ali 4 odstotke več. To se bo doseglo s povečanjem donosa na 1 ha povprečno za 20 odstotkov. Da bi se to doseglo, bo kornuzi določen prostor, pri čemer bo zmanjšana proizvodnja v onih predelih, kjer kornuza slabo obrodi, nasprotno se bo povečala množična uporaba heterotičnega semena, kakor tudi drugih agrotehničnih ukrepov. Pomembno izhodiščno točko za nov prehod na novi način proizvodnje kornuze in uresničenje nalog petletnega plana je ustvaritev heterozisa. Letos je bilo na 40 državnih kmetijskih posestvih zasejanih po 6000 ha sortnega semena kornuze za proizvodnjo heterozisa. Prav tako je zasejanih 7000 ha sortnega semena kornuze v tistih linijah, ki bodo služile kot material za proizvodnjo heterozisa kornuze.

Pomočnik ministra Blažo Djurič je govoril o glavnih ukrepih za povečanje donosa kornuze in poudaril, da bodo letos z vsjo naglico začeli proizvajati hibridno seme kornuze in ga množično razširjati v proizvodnji, tako da bo že leta 1951 zasejana heterozis na preko 90 odstotkov površin. Seme bodo dajala državna podjetstva, kmečke delovne zadruge in zasebni sektor s pomočjo sklepanja pogodb. Razen tega se bo v tej zimi začela s pomočjo množičnih organizacij široka akcija pospravljanja semen kornuze. V prihodnjem letu se bo v večji količini izvajalo dopolnilno oplajanje kornuze na podlagi znanstvenih rezultatov sodobnih strokovnjakov. Z množičnimi akcijami za dopolnilno oplajanje kornuze kreko držav-

Na mladinski progi so položili že 166 km tira

Do 5. oktobra so na mladinski progi položili skupno 166.870 metrov železniškega tira.

Na deseti sekciji so do sedaj položili 139 km proge, treba pa je je položiti še nadaljnjih 20 km. Po planu mora biti polaganje železniškega tira na deseti sekciji končano okrog 20. oktobra.

Na deveti sekciji je bilo do sedaj položene 75 km proge, na vsej sekciji pa bo polaganje tira končano do 2. novembra.

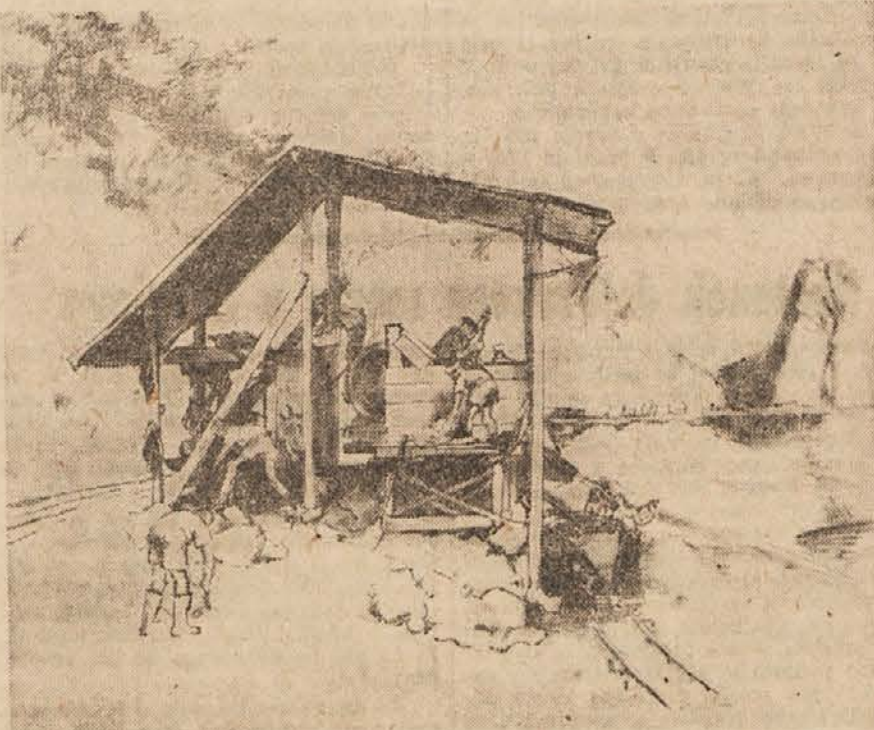
S polaganjem proge na osmi sekciji bodo začeli istočasno iz treh krajev, in sicer: od Modrinje proti Lašvi, od Roščevina proti Kaknju in od Janjica proti Lašvi. Na gradilišču že dostavljajo tračnice, železniške praže in ostali material. Na vse tri osme sekcije bodo položili tir do 30. oktobra.

Na sedmi sekciji so do sedaj položili tri kilometre proge, predvideno pa je, da bodo s polaganjem tira na tej sekciji

končali do 28. oktobra. Na peti sekciji polagajo progo štiri skupine. Tu je treba položiti vsega skupaj 29 km proge; do sedaj je položene 8,5 km, polaganje ostalega dela proge pa bodo končali do 20. oktobra.

Od skupno 30 km, kolikor meri dolžina trase na četrti sekciji, je v dolžini 8 km proga že položena. Na tej sekciji je treba vsa dela, ki so v zvezi s polaganjem proge, končati do 25. oktobra. Na tretji, drugi in prvi sekciji so progo že položili, tako da je 15. julija že lahko vozil po novozgrajeni progi od Samca do Doboja prvi vlak.

Istočasno s polaganjem železniškega tira posipavajo traso tudi z gramozom.

Segula-Vončina Sonja: Mladinska proga. Usek pri Lašvi. V ospredju brigadirji pri delu na lomilcu kamena. (Albanska udarna brigada.)

Požrtvovalnost mladine iz Brčkega

Sarajevo, 10. oktobra

Ljudska mladina iz Brčkega in okoliških vasi je dala do sedaj sedem mladinskih delovnih brigad za mladinsko progo Samac—Sarajevo in za gozdno progo Podromanija—Hase. Poleg tega dela ena mladinska delovna brigada na gradnji tovarne težkih orodnih strojev v Železniku. Na gradnji proge Kladen—Stupari je sodelovalo 53 mladincev iz okraja Brčko.

Ljudska mladina tega okraja je izvršila vrsto drugih prostovoljnih del. V obnovi naselja je mladina dala 750 delovnih dni in prednjačila pri graditvi opekarnice. S pomočjo ljudske oblasti, mladine in frontovcev je vsako krajevno področje okraja Brčko dobilo po eno opekarno. Pri graditvi osnovne šole v vsaki yasi okraja je mladina prostovoljno sodelovala pri graditvi šole v Lončarjih, Satrovičih in Vidovičih.

Na Tolminskem bo glavna gospodarska panoga živinoreja

Krajevne zemljepisne in podnebne prilike nudijo tolminskemu okraju najboljšo perspektivo za razvoj živinoreje, ki je podlaga vsemu kmetijskemu gospodarstvu Gornje Soške doline. Poleg nizinskih pašnikov, kjer se pase živina že v zgodnji spomladi in pozni jeseni, je v tem okraju tudi okrog 80 planinskih pašnikov, na katerih se več kot četrt leta hrani 4 do 5 tisoč goved, nad 10 tisoč konj in preko 10 tisoč ovac.

Tamkajšnji živinorejci redijo malo bolansko pincguersko »cikasto« pasmo, ki je dobra mlekarica, skromna in odporna ter se v poletnem času lahko preživlja izključno s pašo. Od drobnice je najbolj razširjena bovška ovca mlekarica. Iz mleka teh ovc Bovčani izdelujejo daleč naokoli znan boviš sir in skuto. Te vrste ovca je zelo pokretna in vzdržljiva.

Zaradi posledic vojne in hude suše v zadnjih dveh letih živinoreja, zlasti v bivših predelih cone A, še ni dosegla predvojnega stanja. Prav tako še ni dosegla predvojnega stanja odrasla živina na Planoti, medtem ko ga je v Zatoimnu in nekaterih drugih krajih celo presegla ter ima mnogo pomladka. Primarni kuje pa dobrih plemenskih bikov, ki jih bodo Tolmincem nudile tri selekcijske živinorejske zadruge, ki so v okraju.

Da pospešijo živinorejo, ki je najbolj donosna in skoro edini vir dohodkov, bodo Tolminci svoje gospodarstvo presmerili in redili čim več živine. V bodočih petih letih bodo dvignili govedo za približno 20 odstotkov v primeru z letom 1946 ovtčerejo pa za več kot 50 odstotkov. Da bi dvignili stalez krme, bodo Tolminci posejali 50 odstotkov več deteljšč, pašnike bodo zboljšali za 50

odstotkov in travnike za 20 odstotkov. Prebivalstvo je že pričelo z deli za zboljšanje planinskih pašnikov na Bovskem in Kobariškem. Z glavnimi deli bodo pričeli prihodnji ponedeljek. Že letos bodo na 40 planinah očistili grmičevje in ribido, ki jih prerašča. Pričeli bodo izkoriščati tudi gnoj, ki že več let leži predi stajami, in gnojili planine. Gradili bodo tudi apnenice za obnovu staj in podobno. Prekrili bodo objekte, ki so najbolj nujni popravila, že to leto. Ministrstvo za kmetijstvo je za letos odobrilo 13 milijonov dinarjev za izboljšanje planin. Povsod po planinah bodo po možnosti uvedli norme pri melioraciji, najboljšidelavci pa bodo nagranjeni.

V bodočih petih letih predvidevajo tudi izgraditev žičnic, ki bodo omogočale naglo dostavljanje mleka v centralne mlekarne v Bovcu, Kobariču in na planini pod Krmom. V našrtu imajo gradnjo mlekarne na planini pod Krmom, ki naj bi po žičnici dostavljala mleko za naselja Slap, Leskovec, Košina in Konjska planina. Druga žičnica bo napeljana od Sleme planine in do Polog planine, kjer naj bi bila zbiralna baza za mleko. S to žičnico naj bi bile povezane manjše žičnice iz Nedrij, Petrovča in Zage. K tej žičnici bodo dostavljala mleko tudi naselja Lapoč, Plane, Zagruč, Škol, Laskoseč, Čirče I in Čirče II, planina, pašnik Stena, Lošča planina, Dobročica in Spodnje ter Gornje Prode. Ta naselja bi lahko dostavljala okrog 3000 l mleka, ki bi ga prevzajali iz zbiralne baze na Polog planini s kamionom v Tolmin v nadaljnjo predelavo. Prav tako naj bi okrajnemu mlekarstvu podjetju v Tolminu dostavljali po žici mleko z Razorja in Kal planine. (Tanjug)

nih poljedelskih posestev, kmečkih delovnih združenj in frontovskih organizacij bo lahko doseči, da bomo že leta 1948 dosegli več sto tisoč hektarjev dopolnilno opravišenih posevkov kornuze.

Zaradi povečanja donosa je treba prav tako hitro začeti s proizvodnjo sortnega semena kornuze in razširiti selekcijo zlasti za lokalne potrebe, kakor tudi čim bolj množično uporabljati agrotehnične ukrepe. Ena od neposrednih nalog je vprašanje rajonizacije kornuze.

Pred nami je važna naloga obdelave podrobnega plana za izvedbo glavnih ukrepov v petletnem planu in za povečanje žetvenega donosa kornuze. To je spet tesno povezano z rajonizacijo glavnih poljedelskih kultur. Ta naloga nujno zahteva, da že sedaj znanstveno razisko-

valni zavod postavi vprašanje kornuze na prvo mesto.

Ob zaključku referata je Djurič poudaril, da je za uspešno izvedbo te naloge potrebno organizirati široke ljudske množice, ker bo na ta način mogoče hitro preiti na boljši in sodobnejši način pridobivanja kornuze. Ako bomo uporabili vse te ukrepe — je rekel ob koncu referata — potem bomo lahko povečali donos kornuze na 1 ha ne samo od 16,1 mq na 19,3 mq kot je to predvideno s petletnim planom, ampak na 25 mq.

Po referatu Blaža Djuriča so si delegati ogledali razstavo razvoja kornuze.

Na popoldanskem zasedanju je imel referat profesor dr. Alojz Tavčar o temeljnih oplemenjevanja kornuze.

Konferenca se nadaljuje.

Ob proglasitvi prvih udarnikov v apnen ku Zagrad pri Celju

Razen pri gradnjah rabijo ogromne količine žganega apna tudi v kemični industriji za izdelovanje karbida, umetnega gnojila in ogljikove kisline.

Apnenik Zagrad pri Celju je obrat kemične tovarne Ruše pri Mariboru, ki predeluje apno tega apnenika v gornje kemikalije. Surovino za žgano apno — kalcijev karbonat — dobiva apnenik Zagrad v 2 km oddaljenem kamnolomu, odkoder ga po žičnici prevajajo v silose. Iz silosov ga prevajajo po mostu za dovoz kamna v jaškove peči, kjer pri veliki vročini izgoreva v žgano apno. Odpadek, apnenčev prah, pa uporabljajo kot umetno gnojilo.

Produkcija žganega apna je v veliki meri odvisna od dela kurjačev, zato je tudi njihova zasluga, da apnenik plan presega. Kurjači prav tako prihranijo precejšnje količine premoga; namesto predpisanih 360 kg premoga na 1000 kg apna ga porabijo 320—330 kg.

Za izboljšanje ventilacije in zmanjšanje vročine pri pečeh delajo odprtine za ventilacijo, za izsesanje vročine iz peči pa so zgradili ventilator pri eni peči. V pelletki bo zgrajena moderna peč, kjer bo vse delo opravljeno avtomatično.

Apnenik Zagrad je v prvem polletju plan presejal za 4%, v juliju za 17,2%, v avgustu za 12,2 in v septembru za 5,3%. Čeprav so odstotki neopravičenih izostan

kov znašali v juniju 1,6%, v juliju 0,8 in v avgustu 1,1%, se mora delovna disciplina še izboljšati, saj znaša izostanek vsakega delavca v juliju približno 19 ur in v avgustu 11,8 ure.

V podjetju je 79% del normiranih. Delavci pri peči in kurjači imajo skupinske norme. Kamnolomci so se prvotno upirali delati po novo uvedenih normah. Delavci, ki so bili pred dnevi proglašeni za prve udarnike apnenika Zagrad, pa so dokazali, da norme niso previsoke, temveč da jih je možno celo presežati. Najboljši izmed udarnikov, kamnolomec Kolar Jože, je presejal normo za 39,2%, Repar Franjo za 35,7, Brečko Anton za 27,35, Kuzman Ignac za 26,65 in Roje Miha za 20,04%. Posebno se izkaže pri delu Spiler Ivan, ki je šele krajši čas zaposlen v kamnolomu. Poleg proglašeni udarnikov je bilo pohvaljenih in nagrajenih tudi okrog 60 delavcev, kamnolomec in kurjačev.

Apnenik Zagrad tekmuje z vsemi apneniki Slovenije, ki na industrijski način proizvajajo apno.

Z izboljšanjem sindikalnega — zlasti kulturno prosvetnega — dela in izboljšanjem delovne discipline bodo delovni napori delavcev apnenika Zagrad prišli še bolj do izraza, in zavestno bodo doprinašali še večje uspehe pri izpolnjevanju plana kemične industrije.

Turistične kraje v Sloveniji je letos obiskalo 150.000 gostov

Turizem, ki je važna panoga našega gospodarstva, je žel to leto zelo lepe uspehe. Čeprav so bile velike težave s stanovanji in prehrano obiskovalcev slovenskih turističnih krajev, kakor tudi organizacijske pomanjkljivosti in napake, vendar je uspeh presejal vsa predvidena pričakovanja.

S priključitvijo Slovenskega Primorja k FLR Jugoslaviji so se prav tako odprle nove perspektive za naš turizem. Samo Postojnsko jama je letos obiskalo preko 70.000 naših in inozemskih turistov, kakor tudi množičevilni naši in inozemski učenjaki.

Turistične kraje Slovenije je v tej sezoni obiskalo 150.223 gostov, kar predstavlja porast za 32,4% odstotke v primeri z letom 1946. Preočilo je 664.336 oseb ali 101,2% več kakor leta 1946. Da je bil porast v letošnji sezoni v primeri s prejšnjim letom tako velik in tako množičen, je vzrok iskati v tem, ker je zvezna vlada odobrila članom sindikatov in njihovim družinam 25% popusta v vseh državnih hotelih, kar je naravno vplivalo na privatni sektor, ki je bil primoran znižati cene penzionom. 50% popust na državnih prevoznih sredstvih za člane sindikatov in njihove družine je prav tako širokim množicam delovnega ljudstva omogočil, da preživijo svoj letni dopust v slovenskih turističnih krajih. Prav tako je vplivalo na dotok gostov oskrbovanje hotelov z dodatnimi življenjskimi potrebščinami. Obiskovanje naših letovišč po delovnih množicah je bilo v juliju in avgustu tega leta iznad vsega pričakovanja, medtem ko je v septembru in oktobru, torej po glavni sezoni, bilo precej slabo.

V Slovenijo, posebno na Bled, so prihajale skupine inozemcev, v glavnem Madžarov, ki jih je bilo preko 4000. Preko Slovenije je potovalo okrog 22.000 inozemskih gostov, ki so potovali na naše morje s posebnimi prevoznimi sredstvi. Te izletniške avtomobile je organizirala češka turistična agencija »Cedok« in madžarsko turistično društvo »Ibiss«. Pri vseh teh izletih in potovanjih je sodeloval s svojo organizacijo tudi »Putnik«.

V Sloveniji imamo največje in lepe terene za zimski šport, toda danes se nimamo dovolj turističnih objektov, ker je bila večina teh med vojsko požganih in porušeni. Vendar so naše odgovorne institucije uspele, da pripravijo za predstoječo zimsko sezono nad tisoč postelj, kar predstavlja v primeri s prejšnjim letom povečanje postelj za 100%. Poleg tega so še planinske kočice, v katerih more dobiti stanovanje večji del zimskih obiskovalcev slovenskih Alp. Upravi podjetje »Turizem in gostinstvo« in »Putnik« se trudita, da bi hoteli začeli čim bolj obratovati. V ta namen sta organizirali šest turističnih konferenc, ki se bodo vršile v posameznih turističnih krajih. Na teh konferencah bodo razpravljali o vseh vprašanih planiranih in organizacijskih turizma za prihodnje leto v Sloveniji.

Za zimsko sezono pripravlja »Putnik« v zvezi z »Ibissom« obisk madžarskih turistov in zimskih športnikov, ki bodo v skupinah po 300 oseb skozi vso zimsko sezono prebivali v Kranjski gori in sicer od srede decembra do srede marca. Vsaka skupina bo ostala po 10 dni v Sloveniji. Prav tako bo omogočeno tudi našim ljubiteljem zimskega športa in turizma obiskati lepe zimske predele slovenskih visokih Alp. (Tanjug)

Dopisi „Ljudski pravici“

Tolminci pričakujejo hitre pomoči glede zdravnika in vode

Mesto Tolmin je že 4 mesece brez zdravnika. Ves okraj Tolmin ima samo enega zdravnika, ki stanuje pri Sv. Luciji, kar je z ozirom na obsežnost tega okraja odločno premalo. V nujnih primerih je nemogoče prevažati bolnike do prvih bolnic v Ljubljano oziroma v Vipavo, ker sta oba kraja skoraj 100 km oddaljena od Tolmina. Posebno pa je to nemogoče pozimi, ko zapade sneg.

Ni manj važno ni vprašanje oskrbe mesta s pitno vodo. Mesto Tolmin, vasi Dolje in Zatočina, ki stejejo brez vojaških posadk 2000 prebivalcev, so brez tekoče vode. Edino en vodnjak, ki dobiva vodo iz Zapš, daje vodo Tolminu.

Kapaciteta sedanega vodovoda je 1.50 litrov v sekundi, t. j. 129.600 litrov na dan. Na osebo in na glavo živine računamo namaj 35 litrov vode dnevno, t. j. 262.500 litrov, kar pomeni samo 49 odstotkov najnujnejše potrebe.

Dne 9. septembra je komisija ugotovila, da je 1 zbiralnik popolnoma suh in ostala dva dajeta nezadostno količino vode. Izviri so sicer stalni, vendar v njihovi kapaciteti zelo odvisni od vremenskih prilik. V razpokah, po katerih teče voda v zbiralnike, rastejo alge, ki segajo v razpoke tako globoko, da jih je nemogoče odstraniti. Verjetno so te alge vzrok, da odteka voda po njih pod zbiralnike. Da se voda izgublja po teh razpokah, je dokaz tudi to, da kljub večjemu deževju pred dobrim tednom, in ki je oživil vse studence, je izvir, ki napaja drugi zbiralnik, nenadoma usahnil. Zato je padla količina vode na sekundo od 2,64 l na 1,50 l. Sedaj dela samo še 1 zbiralnik. Nujno je torej, da se takoj pristopi tudi k ureditvi vodovoda.

Dr. K. C.

V Novem mestu ni mirnega spanja

Novo mesto je prometno mesto. Dnevno drvi skozi mesto na stotine kamionov in drugih vozil, kar povzroča oblake prahu po vsem mestu. Čeprav je bilo že nešteto konferenc in debat, kako bi se temu odpravilo, ni do danes v tem oziru še ničesar storjenega. Prebivalci so se pač že sprijaznili s tem, da je neznan prah nujno zlo, s katerim je pač treba potpeti.

Tako je podnevi. Ponoči pa nastopi drugo zlo, ki je v Novem mestu postalo že kar kronično. V sredini glavnega trga je namreč kavarna, ki je odprta do ene ure zjutraj. Vsako noč se v tej kavarni in bližnjih gostinlah zbira »cvetkrokrajev«. Prebivalci te okolice pa se ne morejo sprijazniti z dejstvom, da se te izkrokanje in pijane gruče vračajo domov v zgodnjih jutranjih urah s takim kričanjem, da nima primera z nobenimi, niti zivalskimi glasovi. Najbolji žalostno pa je tudi dejstvo, da so vedno poleg tudi ženske, ki v kričanju še celo prekašajo moške.

Seveda je s tem mirno spanje počitka potrebnih stanovalec v bližini popolnoma onemogočeno. Na merodajne činitele je bilo od strani teh prebivalcev vloženo že nešteto prošelj, da se temu zlu napravi konec, vendar do zdaj vse brez uspeha. Značilno za stvar je tudi dejstvo, da je na glavnem trgu postaja NM, kar pa kalilcev nočnega miru

prav nič ne moti. Mislimo, da bi nekaj primerov eksemplarnične kazni pomagalo, da bi se to nočno razgrajanje vsaj delno omejilo.

R. P.

Slovesna razdelitev mladinskega izkaznika na gimnaziji Ravne

Mladina gimnazije na Ravnah pri Gustanju je svojo prvo šolsko leto pričela na zelo slovesen način. Slovesnost se je vršila v okviru svečane razdelitve novih mladinskih izkaznikov pri tabornem ognju.

Zvečer ob 6. uri smo se skupno s tov. profesorji zbrali na dvorišču gimnazije in z zastavami v spreduvno krenili k tabornemu ognju. Po govoric se je začela delitev izkaznikov. Sekretariat aktivna je izrekel pohvalo mladincem in pionirjem, ki so se v počitnicah izkazali bodisi na progi Samac—Sarajevo, ali pa v drugih delovnih akcijah. Kot prvi je bil pohvaljen in nagrajen s knjigo tov. Praprotnik Adolf, komandant udarne mariborske delovne brigade »Milena Knežević«, nato pa udrarnika Štruce Ivo in Dretnik Dušan. Mladina je burno pozdravljala svoje udarnike.

Sledile so še recitacije, nakar se je ob zvokih harmonike razvil Titovo kolo. Se pozno v noč so odmevale partizanske in koroske narodne pesmi. Svečano smo obljubili, da bomo vestno izpolnjevali obveznosti napram ljudstvu in organizaciji.

Milan

Nastanek delavskega mesta v Sarajevu

Stanovajska kriza v Sarajevu je velika. V Sarajevu si že pred vojno težko našel stanovanje. Takrat so gradili zelo malo. Ljudska oblast naše nove države pa danes skrbi, da vsak dobi svoj krov in tako je danes Sarajevo v silnem naporu, da čimprej reši stanovajsko krizo svojega prebivalstva. Gradnja mestni ljudski odbor kar cele nove ulice v središču mesta, stanovajske štrnadstropne bloke na Bjelavah, ki so bile prej zapostavljene in zapuščene, na Džikičevu prav tako in še na ne vem koliko drugih mestih. Tu di ljudstvo, ki je s prostovoljnimi deli izdatno podprlo to akcijo oblasti, je v začetku tega poletja enopodno začelo opravljati pereč problem pomanjkanja družinskih stanovanj. Porodila se je zamisel: ustvarimo delavsko mesto in dovršimo ga do 29. novembra, ko steče prvi nova železna cesta do nas. Ustvarimo delo, ki bo odlika vseh naših naporov.

uradih. Požrtvovanje, ki je vredno zgladati! Saj je zato v Srakini vasi, ki bo skoraj delavsko mesto, živ kot v pravem mravljišču. 3500 prostovoljcev vsak dan koplje, riže, vozi, prenaša, meša malo, dodaja opeko, betonira, zida in gradi naše delovno mesto v Sarajevu.

250 dvodružinskih hiš za to leto! 500 družin (če vzamemo povprečno s 4 člani) bo tu dobilo svoj dom v najkrajšem času. 2000 ljudskih hišij bo preskrbljeno in dostojno živelo pod lastnim krovom, v ličnih hišicah z majhnimi vrtovi. In to vse bo dokončano do 29. novembra...

Ze danes je 60% dela dovršena, a vsak dan rastejo kar štiri nove hiše! Zgrajen je most čez Miljačko, dolg 32 metrov, železniška proga v dolžini 1097 metrov, po kateri bo pozneje drčal kakih 100 m visoko sarajevski tramvaj. Popolnoma je dovršnih 90 hiš, do krova 29 hiš, dočim so vse ostale v izgradnji. Mesto bo imelo svojo šolo, poštni in ML urad, svoj vodovod, bolnišnico in kulturni dom. Samo po sebi se razume, da tudi svoje zadruge.

Kulturno - prosvetni festival v Rušah

Prijazna vas Ruše ob vznožju gozdnatega Pohorja vabi na kulturno prosvetni festival okraja Maribor-okolica v nedeljo, dne 12. oktobra 1947.

Ze drugič po osvoboditvi je okrajni festival v Rušah. Ugotoviti pa moramo, da zaradi pomanjkanja prostorov odpade najvažnejše, t. j. prikaz dela in uspehov v proizvodnji, dasi so Ruše važen činiteelj v industriji.

Kraj kot takšen ima za seboj bogato zgodovino. Ze v 16. stoletju je bila v Rušah prva gimnazija, izza turških navalov so bile Ruše važna trdnjava, ki je kljubovala nadaljnemu prodiranju s te strani Drave proti Koroski. Ruše so bile tudi važen industrijski center steklarske industrije prejšnjega stoletja, saj se je steklo iz »Glazuh« izvažalo tudi izven Evrope. Tu je bila tudi lesna industrija in kovarstva.

Pomemčevanje Avstro-Ogrske ni zelo uspehov, kajti šola je ostala slovenska in ljudje Slovenci. Med prvimi v Sloveniji se je ustanovilo v Rušah planinsko društvo, čigar ustanovitelji so morali ob prvi svetovni vojni v graške zapore.

Po vojni 1914—1918, ko je nastala kemična industrija, se je pojavilo tudi delavsko gibanje. Predaprilska Jugoslavija, zlobna mačeha delavstva, je zavirala njihovo kulturno prosvetno delo, končno ga tudi zabilnila, tako da je bil delavec prepuščen samemu sebi, preganjan in za vsako stvar kaznovan. Z druge strani pa je bila dovoljena or-

ganizacija »Kulturbund«, ki je grabila nezavedneže v svoje vrste in jih potem pahnila v nesrečo.

Zavedni delavci se niso oprijeli te bilke, zato so morali v Mauthausen, Dachau in druga taborišča, iz katerih se mnogi niso več vrnili.

Danes, ob prvem letu Titove petletke, ko se pripravljamo za festival, da pokažemo napredek in kulturno prosvetnem delu sindikatov in na vasi, lahko s ponosom in veseljem ugotovimo: danes je delavcu in delavki, kmetu in posebno mladini odprta pot do izobrazbe, danes daje ljudska oblast ljudstvu najboljše orožje v boju zoper imperialistične osvajalce — znanje.

V soboto, 11. oktobra t. l., bo ob pol 20. uri kino predstava »Stalinova prisega«.

V nedeljo ob pol 9. uri začetek tekmovanja moških in mešanij zborov.

Popoldne ob 15. uri nastopijo najboljši pevski zbori in najboljše gledališke družine.

J. F.

NA POLJSKO BO ODŠLO 500 JUGOSLOVANSKIH UČENCEV V GOSPODARSTVU

Na podlagi sporazuma med vlado FLRJ in vlado Poljske republike bo izvršena zamenjava 500 poljskih in jugoslovanskih učencev v gospodarstvu. Vse ljudske republike so že določile število mladincev od 14. do 17. leta, ki bodo poslani na Poljsko. Iz LR Srbije bo odšlo na Poljsko 120 mladincev, iz Hrvatske 110, iz LR Slovenije 50, iz LR Bosne in Hercegovine 100, iz LR Makedonije 80 in iz LR Črne gore 40 mladincev. Za odhod na Poljsko so prvenstveno upoštevali otroke udeležencev narodno-

osvobodilnega gibanja, vojnih invalidov, revnih kmetov in ogrožene otroke. Dober del teh mladincev je sodelovalo pri večjih mladinskih akcijah, kot so gradnja mladinskih prog Samac—Sarajevo, Kladanj—Stupari, Nikšić—Titograd, gradnja tovarne težkih orodnih strojev v Zeleniku itd.

Jugoslovanski mladinci se bodo učili v poljskih tovarnah in zavodih industrije, motornih, metalne industrije, elektroindustrije, elektro gospodarstva, kemične in tekstilne industrije. (Tanjug)

O delu za slovenski film

Ze leta 1945 je bila ustanovljena v Ljubljani filmska direkcija, katere glavna naloga je bila proizvodnja kratkih filmov, v glavnem reportažnega značaja. Druga naloga je bila zainteresirati pisatelje, slikarje in druge umetnike za filmsko umetnost in končno distribucija filmov na ozemlju ljudske republike Slovenije. V začetku je primanjkovala tehnična oprema — razen najosnovnejše — in tehnični kader, da bi mogli naenkrat preiti k sistematskemu delu po določenem načrtu proizvodnje.

Leta 1945 in v prvi polovici lanskega leta so snemali samo reportaže: »Ljubljana pozdravlja osvoboditelje« ob prihodu enot narodnoosvobodilne vojske v Ljubljano, komemoracije padlim žrtvam in podobno. Prvo leto po osvoboditvi so v Ljubljani snemali 21 reportaž v ljubljanski okolici 15, v okrožju Maribor 7, v coni A in B 11. Skupno število reportaž, ki so bile snemane leta 1945, znaša 58. V prvi polovici lanskega leta so snemali 163 filmskih reportaž, kar predstavlja v primeri z letom 1945 velik kvantitativni napredek.

V sredi julija 1946 je bilo ustanovljeno v Ljubljani filmsko podjetje »Triglav film«, ki je pričelo s proizvodnjo na povsem novi načrti osnovi. V prvi vrsti se je spremenil dotedanji reportažni karakter filmske proizvodnje. Namesto reportaž je pričelo podjetje proizvajati mesečne filmske pregleda, ki prikazujejo slovenski javnosti vse važnejše dogodke v republiki v razdobju enega meseca. Te filmske obzornike sestavljajo pomembni politični dogodki, življenje delavcev v to-

varnah in podjetjih, njihovi delovni uspehi in važnejši kulturno-prosvetni dogodki, a drugi del sestavljajo krajše filmske vesli reporterskega karakterja o tekočih dogodkih.

V tem razdobju so se pojavili dokumentarni in kulturni filmi, med njimi: »Najboljši so zmagalet«, ki prikazuje najboljše delovne kolektive Slovenije, zmagovalce v večmesečnem tekmovanju; »Vse za otroke«, film o Domu igre in dela v Celju; »Mladina gradi«, to je film, ki je prejel nagrado od Prezidijske ljudske skupščine FLRJ in je bil pohvaljen na letošnjem filmskem festivalu v Benetkah.

Še to leto bo končano snemanje dokumentarnega filma »S Titovimi brigadirji« za mladinske proge Samac—Sarajevo. Tendence tega filma je, da ne prikaže samo gradnjo proge, temveč tudi vzgojni vpliv proge na mladino. Poleg tega bodo še letos predvajali v kinematografih filma »Partizanske bolnišnice« in »Priključitev Primorske«.

Te dni bodo pričeli snemati dokumentarni film »Gradnje v LR Sloveniji«, ki ga bodo posneli v rekordnem času 28 dni. To bo mogoče zaradi intenzivnega sodelovanja umetnikov s filmskim podjetjem. Zadnji dokumentarni film, ki bo izdelan v tem letu, je film »Partizanski tiske«.

Proizvodnja »Triglav film« po osvoboditvi verno odraža tudi razvoj filmske kadra, ki se je pri praktičnem delu učil filmske tehnike. V podjetju je pod posebnim umetniškim vodstvom

ustanovljen oddelek za umetniški film. Težkoče tehničnega in umetniškega značaja so še vedno velike, toda vsi delavci podjetja so prepričani, da jih bodo odstranili. Leta 1945 n. pr. je podjetje razpolagalo z zelo majhnimi tehničnimi možnostmi. V domačih delavnih prostorih so bile izdelane montažne mize, priprava za snemanje tona na filmski trak, zvočni reproduktor za vse vrste zvoka itd. Ti domači proizvodi so izdelani ta-

ko precizno, da se še vedno uspešno uporabljajo, čeprav je podjetje letos dobilo iz Češkoslovaške filmsko aparaturo.

Poleg »Triglav film« je še ustanova za distribucijo filmov, ki preskrbuje skupno 94 kinematografov, od tega 80 starih. Leta 1945 je obiskalo kinematografe v Sloveniji okrog 1.300.000 gledalcev, leta 1946 pa 5 milijonov, a letos do vključno meseca septembra 3.863.000 gledalcev. (Tanjug.)

podpolkovnik Dimšić je rekel v svojem pozdravnem govoru: »Kot sovjetski književnik in oficir naše velike Armade, ki se je borila proti fašizmu v imenu miru in svobode, bi vam rad povedal, da smo imeli in da imamo skupne naloge v borbi, katero je napredna demokracija vodila in katero vodi še danes proti nasilju in samovolji. Prva od teh nalog je zmaga nad imperialistično reakcijo, ideologijo militarizma in nad vojnim hujskaštvom. Zaradi tega niti malo ne dvomim, da bo nova demokratska nemška književnost, kot je sovjetska, napisala na svoje zastave dve preprosti in kratki, toda lepi besedi: mir in svoboda.«

V imenu Zveze književnikov Jugoslavije je govoril jugoslovanski delegat Jovan Popović, ki je med drugim rekel: »Književniki nove Jugoslavije, ki danes izražajo svoje ljudstvo, ki gradi socializem, želijo, da bi si nemško ljudstvo ustvarilo demokracijo in da dobi nemška književnost ugled v svetu, kot ga je imela nekoč in česar nismo pozabili niti takrat, ko smo se kravovo borili proti nemškemu fašizmu — ker smo se takrat borili tudi za pravo nemško kulturo.«

Pred festivali narodnih pesmi in iger v Bitolju in Štipu

11. oktobra, na dan vstaje makedonskega ljudstva proti fašističnim zatiralcem, bo ljudstvo Makedonije pripravilo v Bitolju in Štipu dva festivala narodnih pesmi in iger. Za organizacijo teh festivalov je sestavilo ministrstvo za prosveto LR Makedonije specialni odbor, medtem ko so v Bitolju in Štipu organizirani posebni odbori, po ostalih krajih pa podobori. Priprave za festival so se pričele letos v juniju, v septembru pa so strokovne komisije izbrale skupine, ki bodo nastopile na festivalu. Vsako mesto in vsaka vasica je bila vključena v organizacijo teh priprav.

Na tej veliki kulturni manifestaciji bo nastopilo 256 pevskih in igralskih skupin, ki se sestoje iz približno 4000 članov. Svojo narodno umetnost bodo prikazale na festivalu tudi 38 albanskih skupin, 13 turških 17 ciganskih, 1 vlaška in 2 mešani skupini Makedoncev in Albancev. Ti udeleženci iz vse Makedonije bodo prikazali vse ono kulturno bogastvo, ki je vzkliklo in se razvija prav v jedru ljudstva. Makedonska pesem, ki je tesno povezana z življenjem ljudstva, poje o dnevih pod turškim jarmom, o borbi za svobodo, opeva vsakdanje delo

ljudstva, ljubezen in narodnoosvobodilno borbo makedonskega naroda. In prav tako kot pesmi, se tudi v kolu in igri odraža življenje ljudstva; tako imajo pravi ciklus »orove (kol)«, »Aramijsko«, »Raneto oroc«, »Komitsko« i. dr.

Ta velika kulturna manifestacija ima ogromen pomen; to je prva takega značaja in se je lahko ustvarila samo v novi Jugoslaviji. Prav tako pa ima velik pomen pri proučevanju folklorne in bo nudila našim književnikom, glasbenikom, koreografom in drugim neprecenljiv material.

NOVE KNJIGE

Bilten komiteta za kinematografijo vlade FLRJ. Št. 10, Oktober 1947.

Slovansky sjezd v Bělehradě 1946. Knjižovna slovenskeho výboru. Č. 1. Usťofádali: V. Burian, A. Frinta, B. Havránek. Praha 1947. Str. 158.

Czechoslovakia in pictures. Published by the Czechoslovak Ministry of information. Printed by orbis, Prague, 1947.

Medicinski glasnik. Mesečni glasnik za primenjenu medicinu. Leto I. Št. 12. Beograd 1947. Str. 236—256.

»PRAVDA« O INFORMATIVNI KONFERENCI DEVETIH KOMUNISTIČNIH PARTIJ

**ORGANIZIRAN ODPOR PROTI VOJNIM HUJSKAČEM
BO ONEMOGOČIL POVZROČITEV NOVE VOJNE**

Moskva, 10. oktobra (Tass). V uvodniku poudarja »Pravda« veliko politično važnost listin, ki so bile objavljene te dni. Uradno poročilo o informativni konferenci predstavnikov 9 komunističnih partij, deklaracija o mednarodnem položaju in resolucija, ki predvideva izmenjavo izkustev in koordinacijo dela.

»Pravda« poudarja, da so bile na tej konferenci zastopane Komunistične partije nekaterih dežel Srednje in Jugovzhodne Evrope, ki so si pridobile izkustvo v uspešnem vodstvu borbe delavskega razreda in vseh demokratičnih sil proti fašizmu in reakciji. Te partije imajo vlogo prvobornikov v deželah, ki so se osvobodile tuje imperialistične nadvlade in postavile trdne temelje novemu svobodnemu in demokratičnemu razvoju.

Med zastopanimi partijami so bili tudi delegati Komunističnih partij Francije in Italije, ki imajo velik vpliv in avtoriteto med množicami. Vemo, da sta med zapadnoevropskimi deželami Francija in Italija danes pod posebno močnim pritiskom ameriških vodilnih imperialističnih krogov. Konferenci so prisostvovali tudi zastopniki Komunistične (boljševiške) partije ZSSR, ki je že 30 let na čelu velike socialistične države, prve na svetu, in ki je zbrala številne milijone sovjetskih državljanov pod komunistične prapore.

Ko analizira glavne teze v deklaraciji o mednarodnem položaju, ugotavlja »Pravda«, da so demokratične in socialistične sile neizmerno narastle po drugi svetovni vojni. List piše, da je treba upoštevati zgodovinska dejstva, in da ta dejstva dokazujejo, da je že prva svetovna vojna privedla do prvega in resnega prekreta v imperialistični verigi, in da je nad šestino sveta vstala močena sovjetska socialistična država, da pa je druga svetovna vojna prinesla kapitalističnemu svetu nov in težak poraz. Dve imperialistični in militaristični državi, ki sta bili do zob oboževani, in ki jih je mednarodna reakcija hotela izrabiti proti Sovjetski zvezi, sta bili izločeni iz borbe. V očnu anti-fašistične borbe so se pojavile dežele nove demokracije, ki so se osvobodile imperialističnega suženjstva in postavljajo temelje svojemu razvoju po socialistični poti.

»Pravda« piše dalje: Uradno poročilo konferenci predstavnikov 9 Komunističnih partij je izzvalo številno govorničenje v tisku o »vstajenju kominterne«. Objavljeni dokumenti jasno pravijo, da biro za informacije, ki je sestavljen iz predstavnikov nekaterih Komunističnih partij, nikakor ne pomeni obnove enotne svetovne Komunistične organizacije s centralističnim vodstvom, kakor je bila svoječasno komunistična internacionala.

Znano je, da je bila komunistična internacionala razpuščena na osnovi vzajemnega sporazuma Komunističnih partij leta 1943, skladno s pogoji in zahtevami zgodovinskega položaja. V dobi, ki je minila po razpustu kominterne, so se Komunistične partije raznih dežel znatno okrepile, se razvile in ojačile svoj vpliv na množice. Na ta način je bil razpust Kominterne popolnoma upravičen ter je imel pozitivno vlogo v razvoju delavskega gibanja. Prenehale so klevete nasprotnikov komunizma, ki so trdili, da Komunistične partije ne delajo v interesu svojih narodov, temveč na po-

vele od zunaj, in Komunistične partije so se znatno ojačile v organizaciji.

Kominterne je imela svojo pozitivno vlogo pri sestavi voditeljev delavskega razreda in predstavlja etapo v zgodovini razvoja mednarodnega delavskega gibanja, ki je že davno prekoračena. Povrniti se danes k kominterini bi pomenilo nazadovati in ne napredovati. Tega ravno ne morejo razumeti vojni hujskači Churchillovega kova, ki se jih je polastil smrtni strah. To pa bodo lahko razumeli vsi tisti, ki ljubijo okrepitev miru in sodelovanje narodov, vzpostavitev neodvisnosti in suverenosti narodov, okrepitev socializma in demokracije.

Vzvišena vloga komunistov v anti-fašistični borbi, ki je bila kratki borba za narodno osvoboditev in prepoved mnogih evropskih narodov, ki so jih zaslužili hitlerjevski okupatorji, jim je prinesla v oči milijonov »navadnih ljudi« Evrope soliden ugled. Ker so videli komuniste na delu v ognju borbe in odpora proti fašizmu, so se ti milijoni »navadnih ljudi«, domoljubov in poštenih demokratov prepričali, da zaslužijo komunisti zaupanje ljudstva.

Konferenca predstavnikov 9 Komunističnih partij, ki se je sestala v novih okoliščinah ofenzive imperialistične reakcije proti suverenim pravicam, proti svobodi in neodvisnosti narodov, ponovno dokazuje vsemu svetu, da so in ostanejo ravno komunisti najzanesljivejši in najzvestejši borci za svobodo, za narodno suverenost, demokracijo in mir. Buržoazni tisk je dvignil velik hrušč in vznemirjenje o resolucijah konference 9 Komunističnih partij »New York Times«, »Manchester Guardian«, »Daily Mail« in »Figaro« tekmujejo v svojih obupnih naporih in kričijo o »komunistični nevarnosti«, o »komunistični zaroti«. Gospodje Churchillovi in drugi pristaši imperialistične politike so vključeni v ta zbor.

**Sklepi komunističnih partij so nujno potrebni v borbi za mir in demokracijo
Komentar radijske postaje grške demokratične armade**

Atene, 10. oktobra (Tanjug). Radijska postaja grške demokratične armade prinaša poročilo v zvezi s posvetovanjem Komunističnih partij 9 evropskih držav v Varšavi.

V poročilu je rečeno, da je agencija Reuter sporočila, da je ta vest povzročila veliko presenečenje v političnih krogih evropskih glavnih mest. »Dejstvo je«, je rečeno v poročilu, »da so ti sklepi učinkovali kot bombe na glave anglo-ameriških imperialistov in njihovih pomagačev socialistov-desničarjev.

V istem poročilu je poudarjeno, da skušajo nekateri komentariji iz New Yorka zmanjšati vtis z izjavami, da ustanovitev Informacijskega urada ni nič drugega kakor ponovna ustanovitev komunistične internacionala. Gotovi ameriški, angleški in francoski listi niso znali drugega pripomniti kakor to, da sklep o koordinaciji dela Komunističnih partij kaže cepi Združene narode in deli svet na dva tabora. Vsi razumni ljudje pa dobro vedo, da je bil prvi, ki je torpediral enotnost zaveznikov, Truman, to je z drugo besedo ameriški imperializem. Ali

chill in drugi pristaši imperialistične politike so vključeni v ta zbor.

Za kaj gre, gospodje? Zakaj to vznemirjenje? vprašuje »Pravda«. Zdi se, da so predvsem ogorčeni, ker so predstavniki 9 Komunističnih partij sklenili sestati se na konferenci in organizirati informacijski biro. Kaj je posebnega na tem? Socialisti 19 dežel skupno z laboristi so imeli v zadnji dobi dve konferenci in so se postavili svojo internacionalo v svojstvu mednarodnega vodilnega centra teh strank. To je vsem znano. Postavlja se eno vprašanje: zakaj zanikajo komunistom isto pravico? Zakaj se komunisti ne bi smeli zbrati na konferenci svojih strank in ustanoviti zgolj informacijski biro za izmenjavo izkustev? Odgovorite »demokrati« »New York Times« in »Manchester Guardian«!

Dalje so ogorčeni, nadaljuje »Pravda«, ker si je konferenca 9 Komunističnih partij postavila za cilj organizirati odpor proti vojnim hujskačem in jim onemogočiti povzročitev nove vojne. Kaj se slabega na tem? Ali ni jasno, gospodje, da bi morali vi sami, če ste pristaši miru, pozdraviti ta miroljubni cilj komunistov? Ali niste mnenja, gospodje, da ste se s tem, ko dvigate hrup zaradi resolucij konference 9 Komunističnih partij, razkrinkali, ne da bi vedeli kot pristaši vojne in sovražniški miru?

Nazadnje pa so ogorčeni, ker je ta konferenca komunistov smatrala za potrebno organizirati odpor proti ameriške-mu planu za zasluženje evropskih dežel. Kaj je na tem slabega? Ali ste potem pristaši zasluživanja evropskih dežel in nasprotniki neodvisnosti in suverenosti teh dežel? Priznajte gospodje, da vaš način nastopa v tem primeru ne dela časti vaši »demokraciji«, izjavlja »Pravda« na koncu.

more kaj drugega predstavljati Marshallov načrt kakor cepitev Evrope? To je dejansko načrt, ki je podrejen dolarskemu imperializmu.

Zaradi strnitve vrst demokratičnih sil v Evropi so zelo zaskrbljeni tudi politični krogi v Angliji. Bevin je sodeloval in okrepil imperialistično vmešavanje v Grčijo in je sedaj to prenesel na Američane. Blum in Ramadier sta Trumanova najemnika, ki delata po Trumanovemu ukazu za cepitev demokratične in delavske fronte.

Na koncu poročila je rečeno, da proglaš in sklepi, sprejeti na posvetovanjih 9 Komunističnih partij, vlivajo zaupanje in optimizem grškemu narodu, ki je spoznal komuniste kot pobornike in organizatorje njegovega narodnega in demokratičnega odpora. Že samo dejstvo, da sta Trumanova najemnika — Papandreu in Kanelopoulos pokazala nervozno in strah zaradi ustanovitve Informacijskega urada Komunističnih partij, zadostno kaže, da so sklepi sprejeti na tem posvetovanju, konstruktivni in neobhodno potrebni v borbi za mir in demokracijo.

Bolgarske obmejne enote so uničile dve diverzantski tolpi

Sofija, 10. oktobra (Tanjug). Bolgarsko ministarstvo za notranje zadeve je uradno sporočilo, da so opozicijski elementi v juniju in juliju t. l. širili razne laži, da bo »v kratkem prišlo do vojne«, da bodo »Bolgarijo okupirali Angleži in Američani« in podobno. Ti elementi so sestavili dve diverzantski tolpi, ki sta uspelo, pobegniti čez mejo v Grčijo. Tam sta prešli od grške policije orožje in navodila za diverzantske akcije v Bolgariji. Pri poskusu, da bi ponovno prešli v Bolgarijo, so pripadnike ene tolpe odkrile bolgarske obmejne enote in jih v borbi uničile. Druga tolpa je s pomočjo grških oblastev ilegalno prešla na bolgarsko ozemlje. Pri prehodu sta bila ujeta 19. septembra dva bandita, v zadnjih dnevih pa je bilo aretiranih še šest banditov. Na ta način je bila zajeta vsa skupina.

Amerika in Britanija sta si prisvojili milijardno vrednost nemškega imetja na račun reparacij

Berlin, 10. oktobra (Tass). »Neues Deutschland« poroča, da so ZDA in Velika Britanija nasprotno svojim trditvam, po katerih niso vzeli ničesar na račun reparacij, v resnici sprejele znatne reparacije. Tako je prešlo v ameriške roke nad 200 ton nemškega zlata, vsi nemški depoziti v inozemskih bankah in industrijske investicije v tujini. Po predhodni cenitvi znaša to nad 3 milijarde dolarjev. Poleg tega imajo ZDA in Britanija znaten del nemške trgovske mornarice, ki je cenjen na 2 milijardi dolarjev. Vrednosti patentov, ki so jih zaplenili Američani in Britanci, ni mogoče oceniti. Vrednost demontiranih strojev presega 1 milijardo dolarjev.

Novo ameriško posojilo Kitajski

Nanking, 10. oktobra (Tass). List »Tang-pao« poroča, da se Kitajska pogaja za novo ameriško posojilo 1 milijarde dolarjev. V zvezi s prizadetimi krogi piše list, da je kitajski tujanji minister Wang-šitse razpravljal o tej zadevi s Trumanom, Marshallom in Wedemeyerjem. Znano je dejstvo, da je Wedemeyer po svojem obisku na Kitajskem priporočil Trumanu odobritev posojila, na kar je Truman pristal. Večina članov Kongresa je ugodno razpoložena nasproti posojilu, ki ga bodo dali čimprej.

List »Hsinminpao« poudarja, da je kitajski vladni uradnik izjavil: »Ameriška pomoč za vojaško obnovo Kitajske ni nobena tajnost več. Ameriško posojilo se je povečalo od 500 milijonov na eno milijardo ameriških dolarjev, čeprav ZDA razmišljajo o obliki, v kateri bi dali to posojilo. Po vsej verjetnosti bodo ZDA dale to posojilo v kratkem času, ne da bi se spuščale v poprejšnje formalnosti.

FIZKULTURA

Prvenstvo industrijskih podjetij in kombinatov v mnogobojih

Nekaj primerov nepravilnega pojmovanja tekmovanja za fizikturni znak

Beograd, 10. oktobra. Danes se je na stadionu CDJA v Beogradu pričelo prvo državno prvenstvo industrijskih podjetij in kombinatov v mnogobojih. Najboljše moške in ženske vrste iz vseh republik se bodo 5 dni borile za naslov državnega prvaka.

Beograd ni sprejel v svojo sredino samo fizikturnikov raznih podjetij in kombinatov, ampak tudi najboljše delavce, udarnike in novatorje, ki bodo s svojim delom pripomogli k izpolnitvi petletnega plana.

V tekmovanju sodeluje 18 moških in 11 ženskih vrst.

Moške vrste so naslednje: Električna centrala (Novi Sad), Metalec (Pančevo), Na-Ma (Subotica), Sever (Subotica), Rudnik (Kostolac), Industrija motorjev (Rakovica), Hrvatski založni zavod (Zagreb), Kombinac (Borovo), Okrožno gradbeno podjetje (Zagreb),

Tekstilna tovarna (Varaždin), Železniške delavnice (Maribor), Železarna (Jesenice), Tekstilna tovarna (Maribor), Železniške delavnice (Sarajevo), Železarna (Zenica), V. T. Z. Tito (Sarajevo), Skorp (Skoplje) in Arzenal (Tivat). Ženske vrste: Kombinac (Borovo), Splat, Ljudska pravica (Ljubljana), Železarna (Jesenice), Železniške delavnice (Sarajevo), Granap (Štip), Budućnost (Titograd), Na-Ma (Subotica), Tekstilac (Pančevo), Vojaška obleka (Beograd) in Borski rudnik (Bor).

Danes popoldne je bila ob 15. uri popoldne svečana otvoritev in defile tekmovalcev, nato pa tekmovanje v teku na 100 m za moške, v vajah na gredi za ženske, v prostih vajah za moške, v teku na 60 m za ženske in v metu bombe za moške. Ko to poročamo, nam točni rezultati še niso znani.

Lahkoatletski dvoboj Praga : Zagreb

Zagreb, 10. oktobra. Lahkoatletski reprezentanca Praga, ki bo v nedeljo in ponedeljek tekmovala z lahkoatletsko reprezentanco Beograda bo gostovala v sredo 13. oktobra v Zagrebu proti lahkoatletski reprezentanci Zagreba.

Sestavljena je lahkoatletska reprezentanca Beograda za dvoboj s Prago

V nedeljo se bo v Beogradu pričel lahkoatletski dvoboj med reprezentanco Praga in reprezentanco Beograda. Beograjski reprezentativci marljivo trenirajo na stadionu CDJA pod vodstvom trenerja SFD Kladiivar iz Celja Kumerja, ki je trenutno v Beogradu. Strokovni lahkoatletski odbor je določil za dvoboj naslednje reprezentante: 100 m: Račić, Stefanović; 200 m: Račić, Stefanović; 400 m: Sabolović, Račić; 800 m: Ceraj, Magušar; 1.500 m: Ceraj, Stefanović; 3.000 Stefanović, Mihalić; 10.000 m: Mihalić, Bašić; 110 m zapreke: Srp, Rebulaj; skok v višino: Vuković, Dimitrijević; skok v daljino: Lenert, Rebulaj; skok s palico: Lenert.

V nedeljo bo v Zagrebu mednarodna nogometna tekma Jugoslavija : Bolgarija

V nedeljo 12. oktobra bo v Zagrebu mednarodna nogometna tekma med reprezentancama Jugoslavije in Bolgarije. Po sporočilu nogometnega odbora FISAJ-a bo reprezentanca sestavljena iz naslednjih igralcev: Soštarić, Stinčić, Stanković, Ožogović, Petrović, Čajkovski I, Jovanović, Simonovski, Atanacković, Mihajlović, Mitić, Bobek, Čajkovski II., Reis, Cimerančić in Wöfl.

Mitić in Palada sta osvojila zlati fizikturni znak

Zagreb, 9. oktobra. Jugoslovanska teniška mojstra Drago Mitić in Josip Palada sta večeraj popoldne položila zadnje norme in tako osvojila zlati fizikturni znak. Naš tretji teniški zastopnik Franjo Surić, pa je osvojil srebrni znak.

Izšla je tretja številka »Naše fotografije«

Te dni je izšla tretja številka »Naše fotografije«, mesečnika fotoamaterjev FLR Jugoslavije. Nova številka tega mesečnika za strokovno in umetniško fotografijo, ki ga izdaja obrtni zbor v Osijeku — sekcija fotografov vsebuje naslednje članke:

Veliko nagradno tekmovanje »Naše fotografije«.

Uredništvo vabi na sodelovanje nagradnega tekmovanja za najbolj uspešno fotografijo od osvoboditve pa do konca prvega leta petletnega plana. Sodeluje lahko vsakdo, ki se bavi s fotografiranjem.

Vidosav Dedijer, Beograd: Pogled na fotografiju.

Avtor v tem svojem članku prikazuje pomen fotografije od njenega početka, a posebno v naši dobi, kot veliko kulturno pridobitev, ki po zadnji vojni prodira v najbolj oddaljene kraje. Nato poudarja pomen fotografije za posameznika. Fotografom in fotoamaterjem svetuje, da se izpopolnjujejo tehnično s pomočjo strokovne literature.

Legradič, Osijek: Historija tehnič-

kog razvitka fotografije. (Nadaljevanje.)

Ze sam naslov nam pove, o čem nam pripoveduje pisec članka. Brez dvoma je najbolj zanimivo peto poglavje o začetku in možnostih portretne fotografije.

M. Fiži, Zagreb: Ocijene u fotografiji.

Tu govori avtor o načinu ocenjevanja.

V. Susić — Zagreb: »Pravovremena, obrana zdravja o tamnoj komori«.

V tem članku se opozarjajo vsi delavci fotografiskega laboratorija pred nevarnostjo raznih obolenj, posebno s strani kemikalij.

Podlistek: »Oh ta fotografija...?«

Nato sledi krajši članek o uporabi fotografije v barvah po vojni. Tu nam je prikazan velik napredek barvnih posnetkov v Ameriki. V zadnjem delu lista je rubrika »Za začetnike«, ki je strokovna ter rubrika »Razno«. List ilustrirajo lepe fotografije po katerih lahko ocenjujemo visok nivo naše vojne fotografije, kljub vsem materialnim težavam. (Adresa: Osijek, Bulvar gen. Stalina, 27).

Prijateljski odnosi med delavskim razredom vsega sveta in Sovjetsko zvezo so pogoj za mir med narodi

je izjavil gen. sekretar rumunske soc.-demokratske stranke

Bukarešta, 10. oktobra (Tass). »Libertatea« poroča o delu kongresa rumunske socialdemokratske stranke, na katerem sta podala generalna sekretarja stranke Vojtek in Radaceanu svoji poročili.

»Socialisti«, pravi v svojem poročilu Vojtek, »so dokončno precizirali svoje stališče v zunanji politiki. To je predvsem tesno in iskreno ter dosledno prijateljstvo s Sovjetsko zvezo, prijateljstvo, ki jamči za našo neodvisnost, socialni napredek in narodno svobodo. ZDA vodijo odkrito sovražno politiko proti našemu režimu in ne zamudijo nobene priložnosti za obrambo sovražnikov nove Rumunije. S svojo današnjo orijentacijo ZDA sistematično sabotirajo nove demokracije Vzhodne Evrope. Delavski razred teh dežel se ne more politično razorožiti, ker ima podatke o realnem življenju delavcev na blagoslovljenem kontinentu onstran oceana. Prijateljstvo s Sovjetsko zvezo je za nas življenska potreba, prav tako kakor je utrditev prijateljskih odnosov med delavskim razredom vsega sveta in Sovjetsko zvezo potreben pogoj za mir med narodi.

Če je oblika sodelovanja socialdemokratske stranke in Komunistične partije Rumunije v okviru enotne fronte ustrezala v prvi fazi razvoja naše ljudske demokracije, bo vsa politična, ideološka in organizacijska enotnost v okviru enotne

delavske stranke ustrezala drugi fazi, ki se ji približujemo.«

V svojem poročilu je Radaceanu izjavil, da je politični biro stranke čisto-sno sklenil, da je treba čim hitreje realizirati popolno enotnost delavskih strank. Ta enotnost mora biti organična. »Pred fužijo«, je rekel Radaceanu, »moramo pristopiti k energični čistki naših organizacij. Naša dolžnost je do popolnega uspeha izvesti delo, ki smo ga začeli, in tako dokazati, da je rumunska socialdemokracija na dobri poti.«

Američani gradijo letališča

Ankara, 10. okt. (Tass). Kakor poroča »Vatan«, je v proračunu za leto 1948 predvidena vsota, namenjena za zgraditev letališč v Ankari, Carigradu, Adanu in drugih krajih v višini 7 milijonov turških lir.

Bennett, šef ameriške misije v Turčiji, ki se je pogajala glede zgraditve letališč, je pred svojim odhodom iz Turčije izjavil dopisniku lista »Tasvir«, da bodo v Ankari, Carigradu in Adanu zgradili tri velika letališča.

Good... (Iz »Naše fotografije«; foto: V. Susić, Zagreb)

Okrajno lahkoatletsko prvenstvo v Dolnji Lendavi

V nedeljo 5. X. ob 9. uri dopoldne se je začelo okrajno lahkoatletsko prvenstvo lendavskega okraja na igrišču SFD Nafta. Ker se tukaj lahka atletika komaj razvija, je bilo število udeležencev majhno, a doseženi so bili dobri rezultati, posebno pri ženskah. Posebno se je odlikovala mlada Gravner Ivica, dijakinja 3. raz. gimnazije, članica SFD Nafta, ki je vrgla bombo 35,53 m. S tem rezultatom se je plasirala na osmo mesto med najboljšimi v državi. Na treningu je vrgla bombo 41,80 m. Drugi uspeh Gravner Ivica je v teku na 60 m, kjer je dosegla točno 8 sekund, kar predstavlja drugi najboljši rezultat v državi.

Gravner Ivica je mlada, navdušena in talentirana atletinja, ki se bo s sistematičnim treningom razvila v vrhunsko atletinjo.

Tehnični rezultati:
Moški: 100 m: 1. Ledvaj Ljudvik 12 sek.; 2. Malnarčič Božidar 12,3 sek.
400 m: 1. Marinič Božidar 0,56 min.; 2. Birsa Milivoj 0,58 min.
60 - mladinci: 1. Birsa Milivoj 7 sek.; 2. Horvat Stefan 7,8 sek.
1500 m: 1. Jost Frano 4,30 min.; 2. Marinič Božidar 40 min.
Skok v daljino: 1. Ledvaj Ljudvik 5,30 m.; 2. Jost Frano 5,16 m.

Mladinci: 1. Hajduk Jožef 4,90 m, 2. Birsa Milivoj 4,48 m.
Disk: 1. Cigan Jože 24,58 m; 2. Marinič Božidar 22,53 m.
Krogla (6 kg): 1. Cigan Jože 11,44 m; 2. Ledvaj Ljudvik 10,53 m.
Bomba: 1. Kozic 44,00 m; 2. Kuzma Ivan 41,70 m.
Kopje (800 gramov): 1. Cigan Jože 33,66 m; 2. Pojbič Karel 27,45 m.
Mladinci (600 gramov): 1. Horvat Frano 29,00 m; 2. Birsa Milivoj 23,75 m.
Ženske:
Disk (1 kg): 1. Gravner Ivica 20,05 m.
Skok v daljino: 1. Gravner Ivica 4,03 m; 2. Valenčič Danica 3,76 m.
Tek na 60 m: 1. Gravner Ivica 8 sek., 2. Kolar Gizela 8,2 sek., 3. Horvat Marija 8,5 sek.
Kopje (600 gramov): 1. Gravner Ivica 25,30 m; 2. Valenčič Danica 21,56 m.
Bomba (600 gramov): 1. Gravner Ivica 35,53 m; 2. Valenčič Danica 29,84 m; 3. Levšič Marija 29,20 m.
 Vsi tekmovalci, moški in ženske so člani SFD Nafta. Organizacija tekmovanja je bila dobra, gledalcev je bilo okrog sto.
 M. B.

Otvoritev fizikturnega doma v Strazišču

Kranj, 5. X. 1947.

Danes je bil v nizu raznih fizikturnih prireditev otvorjen fizikturni dom v Strazišču, ki je bil za časa okupacije požaran in po požrtvovalnem delu vnetih fizikturnikov pod vodstvom tov. Omana znova postavljen. Slovesnosti je prisostvovalo številno občinstvo. Dom predstavlja prikupno moderno stavbo, katere bo tukajšnjemu delavskemu sindikatu dala pogoje za iverjenje raznih fizikturnih panog in z njih pomočjo potrebno zdravje in odpornost za naloge v petletnem planu. Izven dvoma je, da se bo odslej fizikultura razvijala v popolnoma drugačnih pogojih, ko bo imela svojo lastno streho ter zbirališče za razne vaje, nastope, predavanja, treninge in igre. Zato gre najtoplejša zahvala vsem, ki so pripomogli, da bo fizikultura v tem industrijskem centru zaživela življenje kakršno je potrebno mladini in odraslim.

Ob priliki prireditve je tekla balkanska štafeta. Zmagala je ekipa FD J. Gregorića

(Jesenice). Poleg tega je bil tudi felovadni nastop s sodelovanjem vseh domačih fizikturnih aktivov in društev.

Popoldne so bile tri nogometne tekme, ki so se končale takole:

Planinci: Udarnik (Kranj) - Železničar (Hrušica) 4:0.
Škofja Loka II. - Udarnik II. (Kranj) 4:2. To je bila tekma za nogometno prvenstvo Gorenjske.

Kratke vesti

V sruedo popoldne je prispela v Beograd lahkoatletska reprezentanca Praga, ki bo danes in jutri tekmovala na lahkoatletskem dvoboju Beograd - Praga. Praški lahkoatletci prihajajo iz Bukarešte, kjer so premagali reprezentanco Bukarešte.

Obvestilo

FD Pesnica priredi 12. 10. društveno kolesarsko tekmo na progi Pesnica - St. Ilj - Maribor - St. Ilj - Pesnica (63 km). Start ob 13. uri. Glavna skupina vozi 62 km, juniorji 31 km. Vsi prijatelji kolesarskega športa vabljeni.

OBVESTILA

Obvestilo imetnikom dvokoles

Odsek za registracijo koles pri Upravi NM v Ljubljani obvešča vse lastnike dvo- in trikoles, v kolikor še niso plačali takso po čl. 100 taksnega zakona, da to store takso plačajo do vključno 31. oktobra tekoč. Vsa lastnika naj prinese s seboj izkaznico od kolesa in za vsako kolo koles od 25 din. Prvenstveno morajo plačati kolokovne lastniki izkaznice o kolesu, izdanih pred mesecem majem t. l. odnosno listi, ki v izkaznicah še nimajo vnesene črke »T«. Pri odseku se nahaja večje število prijav za registracijo koles s pomanjkljivimi izkaznicami. Lastniki so bili pozvani s pozivnico in pozivom, da predložijo manjkajoča dokazila, kar pa še do danes niso storili. Ti lastniki se pozivajo, da se pozivnici takoj odzovejo in predložijo manjkajoča dokazila, v nasprotnem primeru se jim bodo kolesa zaplenila po organih NM. Rok za izvršnje predloge je vključno 31. oktober t. l.

S strani organov NM je ugotovljeno, da mnogi lastniki koles, ki so v teku leta oddali kolesa (prodali darovali itd.) se prešli, spremljeni rodbinsko ime, predelali kolesa naslednjim predtom Ljubljano, št. Vid, Brod, Vižnjarje, Skoflji zavodi, Stanježič, Tyrševa cesta, Eka, Jožica čistilnica rž, Tomažev, Trnovski pristan, Letališče, Zg. Zadobrova, Sp. Zadobrova, Zg. in Sp. Kašeli ter Fužine - DES Ljubljana-mesto.

Odsek uraduje za stranke dnevno od 10 do 12. ure. - Iz pisarne Uprave NM v Ljubljani.

PRIMORSKE NAROČNIKE

ki dobivajo te dni »LJUDSKO PRAVICO« na ogled, bomo smatrali za redne naročnike, če nam lista ne zavrnejo. - Naročnina je 45.- din mesečno.

DNEVNE VESTI

V »Narodnih novostih«, službenem listu NRH št. 55 od 24. IX. t. l. je objavljen natečaj Dekanata fakultete učiteljskih v Zagrebu za 12 rednih profesorjev ali izvanrednih profesorjev, docentov, predavateljev ali honorarnih namestencev. Rok natečaja teče od 5. nov. 1947. Opozarjajo se interesi na gornji natečaj.

Opozorilo! Zaradi razširjanja zaklonišča na Kongresnem trgu opozarjamo mimo idoč, da se približujejo zakloniščnim objektom, ko se vrše dela, ter da se pokoravajo navodilom tamkaj zaposlenega osebja. Prepovedani prehodi so vidno označeni z rdečimi zastavicami na kar se posebno opozarja pasante zlasti ob času razsvetljavanja, katero se vrši dnevno v času med 11-11.30 in 15-15.30.

Objava. Opozarjamo vse hišne lastnike, da morajo očistiti hodnike pred svojimi hišami dnevno v večernih urah. Obistvino opozarjamo da je prepovedano odmetavanje odpadkov in odpadkov po cestah, ulicah in javnih nasadih. Pozivamo občinstvo, da z discipliniranim obnašanjem olajša vzdrževanje snage na cestah in ulicah. - Mestna uprava cest Maribor.

22. 10. ob 22. uri bo na Jesenicah v fizikturnem domu občni zbor planinske skupine FD »Jozica Gregorič«. Dnevni red: 1. Prezidij sklopor, predložila obnove zborna. 2. Poročilo predsednika. 3. poročilo gospodarskega odbora. 5. poročilo nadzornega odbora. 6. poročila za leto 1947. 7. samostojni predlogi. 8. volitev novega odbora. 9. sl. članosti. - Vabljeni člani FD ter vse množične organizacije.

PUTNIK Ljubljana obvešča vse prijavitelce, da je izlet v Pulj zaradi tehničnih zaprek preložen na 26. 10. Prijave sprejemajo do 24. 10. Putnik Ljubljana, Maribor, Celje, Kranj.

KONCERTI

Znameniti Praški kvartet bo izvajal na svojem koncertu v torek, 14. oktobra ob pol 21. uri v Filharmoniji Beethovnov, Debussyjev in Janačkov kvartet. Beethovnov je op. 74, ki je znan po imeuom »Hafenkvartet«, eno najznamenitejših komornih del velikega mojstra, Debussyjev op. 10 spada med najprijetnejša klasična dela in je reprezentativen za francosko glasbo, Janačkov kvartet pa reprezentira klasično glasbo češkega naroda, moderne smeri. Koncert bo velik dogodek, zato opozarjamo na njega. Vstopnice v knjizarni Kongresni trg.

Tržaški pevski zbor Ivan Cankar, ki koncertira danes ob pol 21. v Filharmoniji, bo izvajal v prvem delu svojega spredela umetne pesmi sklad. Adama, Alžaba, Grahminger, Juvana, Ravnika in Svare, v 2. delu poleg Hajdrihevega »Morja« nekaj slovenskih in ruskih narodnih. Tretji del pa prinaša poleg Prelova in Vodopelca partizanske pesmi ter istrsko himno. Zbor šteje 40 članov, vodi ga Vladimir Svare in sestavljajo za tovariški pevci iz osrednjega tržaškega mesta. Vstopnice: v knjizarni Kongresni trg.

Študentski pevski zbor Ljubljanske univerze prične z vajami za moške v torek 14. t. m., za ženske v sredo ob 19.30. Tovariši, ki se bodo udeležili izleta na Primorsko, naj se javijo vratarju univerze ustno ali pisмено, do petka popoldne. Cena 40 din, hrano in odelo naj vzamejo s seboj. Odhodi bo v soboto ob 13. uri izpred univerze. Povratek v nedeljo zvečer.

Na Jesenicah in v Kranju bodo koncertirali v nedeljo, 12. oktobra tržaški pevci združeni v zboru »Ivan Cankar«, pod vodstvom Vladimirja Svare. Koncert na Jesenicah ob 15.30, v Kranju ob 20. uri. Tovariši v obeh gorenjskih mestih in njihovi okolici opozarjamo na koncert slovenskih bratov iz Trsta.

KINO

LJUBLJANA, UNION: Francoska komedija »Potopnja v nebesih«, tednik. Predstavo ob 16.15, 18.15 in 20.15.
MATICA: Češki film »Čar reke«, tednik. Predstavo ob 16.15, 18.15 in 20.15.
SLOGA: Sovjetska komedija »Silva kneginja Čaršava«, tednik. Predstavo ob 16.15, 18.15 in 20.15.
KOPELJEVO: Sovjetski film »Mi iz Kronštata«, tednik. Predstavo ob 20.
MARIBOR, ESPLANADE: Sovjetski film »Prelopa Vasilijca«, tednik.
GRASKI: Sovjetska pravljica »Pepelka«, tednik.
CELJE, METROPOL: Francoski film »Beli valček«, tednik.
DOM: Sovjetski film »Neulovljivi Jan«, tednik.
KAMNIK: Sovjetski film »Ivan Grozni«, tednik.
PTUJ: Sovjetski film »Dubrovski«, tednik.
KRANJ, MESTNI: Sovjetski film »Na molji«, tednik.

Delavnica državnih železnic Maribor

sprejme v službo:

- 4 absolvente gimnazije
- odn. trgovske akademije,
- 4 pisarniške moči z najmanj
- 4 razr. gymn. ali srednje šole,
- 30 kovostrugarjev,
- 12 ključavničarjev,
- 8 mizarjev,
- 1 električarja,
- 30 pomožnih delavcev.

Kolkovane prošnje se sprejemajo v personalnem oddelku delavnice najpozneje do 15. oktobra 1947.

PRESKRBA

DELITEV SVEŽEGA MESA

Po nalogu oddelka za trgovino in preskrbo MLO v Ljubljani, obveščamo upravičence živilskih nakaznic za meso, da prejmejo danes, 11. t. m. od 7-12 in od 14-16 ure sveže meso in to:

TD I in III, odrezek TD 102 oktober 400 gramov.
 SD I in III, odrezek SD 202 oktober 300 gramov.
 LD I in III, odrezek LD 302 oktober 300 gramov.
 Nav I in III, odrezek Nav 402 oktober 200 gramov.
 Doj I in III, odrezek Doj 502 oktober 200 gramov.
 Om I in III, odrezek Om 602 oktober 200 gramov.

Cena svežemu mesu je 35,50 din za kg. Mesarji smejo prodajati meso samo na odrezke živ. nakaznic za meso, katere imajo šifre Oddelka za trgovino in preskrbo MLO v Ljubljani.

Neprodamo meso vrnoje poslovalnice m. k. in mesarji nepreklonice še istega dne od 16-17.30 na mestni klavnic.

Obračun z odrezki se odda v četrtek 16. t. m.

DELITEV MASLA ZA BOLNIKE

Po nalogu MLO oddelka za trgovino in preskrbo, obveščamo potrošnike, da si lahko takoj nabavijo meso in kuhano maslo na bolniški nakaznici za meso, oktober t. l. v prodajalnih trk. podjetja MLO »Mleko«: prodajalna št. 1, Erjavčeva c. 2, št. 2, Tržaška c. 81, št. 3, Celovška c. 72, št. 6, Gajeva 5 - Pasaža, št. 7, Miklošičeva 7, št. 10, Karlovska c. 8, št. 13, Tyrškova c. 69a, št. 22, Zaloška c. 45, št. 32, Pred Skofljo 17, št. 36, Opekarska 35, št. 57, št. Vid, zbiralnica in prodajalna CLO Polje.

ODDAJA KONZERV

MLO - oddelček za trgovino in preskrbo v Ljubljani poziva razdeljevalce živil (mestne trgovine, Koloniale posl. Naproze in trgovec), da vrnoje trgovskemu podjetju MLO »Prehrana«, Dunajska 15 (skladišče Gregore) v soboto 11. t. m. od 7-12 ure naslednje konzerve: kavo v dozah in zavrtkih, sardine v olju, razne ribje konzerve.

Nadalje naj vrnoje razdeljevalci tudi mesne konzerve in kavo v trnju, v kolikor jo ne rabijo za oddajo na udarniške in dodatne živ. nakaznice TD a in TD b.

Ministrstvo za trgovino in preskrbo LRS obvešča

Navodila in odrezki živilskih nakaznic za november 1947

Obroki racionalizirane hrane in mila so za vse potrošnike enaki kot v mesecu septembru.

Moka: Potrošniki prejmejo enotno krušno moko (vmes so šteje tudi zmesna, soržena in ržena moka, največ do 20%) in koruzno moko ali koruzni zdrob. Razmerje med krušno in koruzno moko bo sporočeno pravčasno.

Nosilce žene prejmejo 500 gramov bele moka na odrezek »I« kot dodatek.

Dojenčki in otroci od 2½ do 14. leta, prejmejo mlevske izdelke v količini kakor v mesecu oktobru.

Moka in kruh se bosta delila na »a« in »b« odrezke.

Štadkor se deli na odrezke:
 TD 115 in 116 Nav 410
 SD 318 in 319 Doj 513
 LD 311 in 312 OM 613

Nos 2

Maščoba se bo delila na vse odrezke za mamščobno v obrokih kot v prejšnjih mesecih.

Meso se deli na te odrezke:

1. novembra	TD	SD	LD	Nav	Doj	OM
8. novembra	102	202	302	402	502	602
15. novembra	103	203	303	403	503	603
22. novembra	104	204	304	404	504	604
29. novembra	105	205	305	405	505	605

Milo sedeli na odrezke:
 TD 117 Nav 412
 LD 314 OM 615
 LD 314 OM 615

Pri enodnevih in tedenskih nakaznicah ni nikakih sprememb. (Iz pisarne MTP).

KUPUJEMO in najboljšie plačujemo nove in rabljene ZABOJE

»Merkur«, Zagreb Gajeva 59, tel. 24-513

Tovarna usnja Slov. Konjice išče samostojnega finančnega knjigovodjo

in obratnega knjigovodjo

Ponudbe je poslati na ravnateljstvo podjetja.

Raznašalko v Zeleni jami

za raznašanje »Ljudske pravice«

Ekonomat Ministrstva za lesno industrijo, Erjavčeva 11.

3 LUTZOVE ali ZEPHIR očci

za svetilnice, najboljšie kvalitete, proizvajala »TEHNOKOL«, Beograd poštni predal 271. Cena 84,48 din za ducat. - Dostava po povzetju

DUŠICE

za svetilnice, najboljšie kvalitete, proizvajala »TEHNOKOL«, Beograd poštni predal 271. Cena 84,48 din za ducat. - Dostava po povzetju

MIRKO PRODNIK

kapetan, načelnik štaba XIV. divizije, komandant šlandrove brigade

rojen 8. nov. 1915 v Velenju. Prekop našega dragoga Mirka bo v petek ob 10. uri v Mislinju na Pohorju. K večnemu počitku na pokopališče Smarjno pri Velenju ga bomo položili v nedeljo 12. oktobra ob 10. uri.

Naj mirno počiva v svobodni zemlji!

Velenje, Sladki vrh, 9. X. 1947.

Zalujoči:
 oče in mati, sestre Marjana, Milica, Marija; svak Pahernik Franc, Slava; svak Sajko Karlj; nečak Tonči in nečakinje ter ostalo sorodstvo.

Razpis koncertnega abonmaja 1947/48

Poslovalnica za kulturno umetniške prireditve razpisuje za sezono 1947-1948, to je za čas od oktobra t. l. do konca aprila pr. l. 10 kulturno umetniških prireditev v abonmaju in sicer: 20. 10. 1947 Simfonični koncert 314, 14. 11. 1947 Pestrji večer, 3. 12. 1947 Komorni večer (Komorni kvartet) 32, 12. 1947 Simfonični koncert orkestra RL, 16. 1. 1948 Solistični koncert (pianist ali instrumentalist), 26. 1. 1948 Zborovski koncert, 16. 2. 1948 Glasbeno-literarni večer, 12. p. 1948 Pestrji večer, 2. 4. 1948 Solistični koncert (mesan sporod), 9. 4. 1948 Simfonični koncert orkestra RL. Na koncertih bodo nastopili le naši prvovrstni umetniki s posebno izbranim sporodom iz vsah, pretežno slovenskih literatur. Koncertna dneva sta ponedeljek in petek. Poslovalnica si pridržuje pravico spremembe vrstnega reda označenih koncertov.

Abonment je na izbiro 460 sedežev in je abonma organiziran tako, da bo imel abonent isti sedež v Unionski in veliki Filharmoniji dvoran, kjer se bodo vršile prireditve. Blouk vstopnic za vse razpisane večere se dobi takoj po prijavitvi.

Sedež 1.-4. vrste a 40 din za 10 prireditev 400 din, 25% popusta 300 din, 3 obroki a 100 din.
 Sedež 5.-9. vrste a 35 din za 10 prireditev 350 din, 25% popusta 264 din, 3 obroki a 88 din.
 Sedež 10.-16. vrste a 30 din za 10 prireditev 300 din, 25% popusta 225 din, 3 obroki a 75 din.
 Sedež 17.-23. vrste a 25 din za 10 prireditev 250 din, 25% popusta 186 din, 3 obroki a 62 din.
 Sedež 24.-30. vrste a 20 din za 10 prireditev 200 din, 25% popusta 150 din, 3 obroki a 50 din.
 Sedež 31.-36. vrste a 10 din za 10 prireditev 100 din, 25% popusta 75 din, 3 obroki a 25 din.
 Balkon 1. vrste a 30 din za 10 prireditev 300 din, 25% popusta 225 din, 3 obroki a 75 din.
 Balkon 2.-4. vrste a 25 din za 10 prireditev 250 din, 25% popusta 150 din, 3 obroki a 50 din.
 Balkon 4.-7. vrste a 15 din za 10 prireditev 150 din, 25% popusta 115 din, 3 obroki a 35 din.

Označene vrste veljajo za Unionsko dvorano, v veliki Filharmoniji so določene odgovarjajoče.

Obroki se plačujejo: 1. ob podpisu, 2. po 3. koncertu, satečkom decembra 1947 in 3. po 6. koncertu, satečkom februarja 1948.

Poslovalnica vabi k prijavitvi za abonme kulturno-umetniških prireditev, ki se sprejema v pisarni poslovalnice, Kongresni trg 9, poleg velike Filharmonične dvorane, vhod v poslopje iz Gledališke stolbe.

Poslovalnica za kulturno-umetniške prireditve v Ljubljani

RADIO

Ljubljana Maribor in Slov. Primorje

DNEVNI SPORED ZA SOBOTO 11. OKT.

6.00 Budnica, jutranja telovadna - 6.10 Poročila, objava programa, vremenska napoved - 6.30 Jutranji koncert - 7.00 Radijski koledar. Iz današnjih časopisov - 7.15 Slovenske narodne - 7.30 Napoved časa in poročila - 7.45 Lahka glasba - 12.30 Napoved časa in poročila - 12.45 Zahavna glasba mali oglaš in objave - 13.00 Večer opoldanskega sporeda - 13.30 Igra kvartni orkestrer Radia Ljubljana - 14.00 V borbi za plan - 14.10 Igrar Stravinsky: Ognjeni ptič - 14.30 Napoved časa, poročila in objave večernega programa - 14.45 Narodna igra na harmoniki Avgust Stanko - 18.00 Vincenzo Tommasini: Toskanske pokrajine - rapsodija - 18.15 Colnar: Samokritič letala bodočnosti - 18.30 Igra Mali ansambl Radia Ljubljana - 19.00 Radijski dnevnik: Izvajanje investicijskih odhodov - 19.10 Saksoson igra Srečo Dražil, pri klavirju sprgmija Samo Hubad - 19.30 Napoved časa in poročila - 19.45 Zahavna glasba, mali oglaš in objave - 20.00 Pogovor s poslušalci - 20.10 Znana slovenska orkestralna glasba - B. Smetana: Tabor - Blauk: Iz čista Moja domovina - 20.35 Igrajo Mali orkestri - 21.00 Marič Vprašaj: Veselje kandidata; Michael Gein: Zlate trobente piemena Ljap-Ljajo - 21.30 Pojo slovenski zbori - 22.00 Prenos vesti Zvezne postaje iz Beograda - 22.15 Pisana glasba do konca oddaje.

MAI OGLASJI

PROGLASAM za neveljavno avtomobilsko knjžico št. 1672 in tablico št. 1069 kar je bilo izgubljeno. »Ustroj«, Vodnikov trg 5, Ljubljana.

PROGLASAM živilsko nakaznico SD na ime Barič Peter, Pot na kolodvor št. 3, Kranj, za neveljavno. 458

RAZVELJAVLJAM prometno knjžico za moško kolo znamke Grizner, št. 648536 na ime Oresnik Filip, Celje, Cesta na grad 39, Črnska vas št. 27.p. Prosenjakovič, 73

RAZVELJAVLJAM izgubljeno osebno izkaznico na ime Lovrenčič Luka, Držimovec.

V založbi »Ljudske pravice«

Ljubljana, Kopitarjeva ulica 2 je izšlo, vezano v polplatno

I. polletie 1947

»Vprašanja naših dni«

688 strani, za ceno 150 din, ter se lahko dobi v upravi, podružnicah, knjigarnah ali po poštnem povzetju.